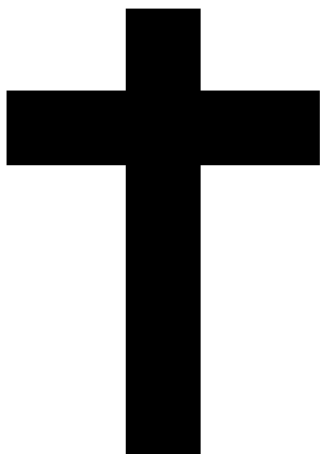

ÖKHS' I TSĪN IK SĪN
NI ST. MATTHEW OT
SĪN AI PI.

The Gospel According to St. Matthew in the Blackfoot
language of Canada

**ŎKHS' I TSĪN IK SĪN NI ST. MATTHEW OT SĪN AI PI.
The Gospel According to St. Matthew in the Blackfoot language
of Canada**

Public Domain

Language: Siksiká (Blackfoot)

Translation by: Rev. John William Tims

This C. M. S. publication by the British and Foreign Bible Society in 1890 is in the PUBLIC DOMAIN (not copyrighted). Conversion to USFM was courtesy of the Digital Bible Society.

2017-10-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 25 Nov 2022 from source files dated 30 Nov 2021
0a409c18-61ef-5282-961d-ef2aa587bd17

Contents

ST. MATTHEW 1

ÖKHS' I TSĪN IK SĪN NI ST. MATTHEW OT SĪN AI PI.

¹ SIN AK'SIN Jesus Christ David okkuai' Abraham okkuai' un'ix o sĭnaks' oaiëxësts. ² Abraham ikuyiu' Isaac; ki Isaac ikuyiu' Jacob; ki Jacob ikuyiau' Judas ki omu' pappiipix; ³ Ki Judas ikuyiu' Phares ki Zara, Thamar ipau'kaiïmmiuax; ki Phares ikuyiu' Esrom; ki Esrom ikuyiu' Aram; ⁴ Ki Aram ikuyiu' Aminadab; ki Aminadab ikuyiu' Naasson; ki Naasson ikuyiu' Salmon; ⁵ Ki Salmon ikuyiu' Booz, Rachab ipau'kaiïmmiuaië; ki Booz ikuyiu' Obed, Ruth ipau'kaiïmmiuaië; ki Obed ikuyiu' Jesse; ⁶ Ki Jesse ikuyiu' David omüx'nin'a; ki David omüx'ina ikuyiu' Solomon, annök' ake'uök itom'itomiuök Urias man'itotsipokaiïmmiuaië; ⁷ Ki Solomon ikuyiu'. Roboam; ki Roboam ikuyiu' Abia; ki Abia ikuyiu' Asa; ⁸ Ki Asa ikuyiu' Josaphat; ki Josaphat ikuyiu' Joram; ki Joram ikuyiu' Ozias; ⁹ Ki Ozias ikuyiu' Joatham; ki Joatham ikuyiu' Achaz; ki Achaz ikuyiu' Ezekias; ¹⁰ Ki Ezekias ikuyiu' Manasses; ki Manasses ikuyiu' Amon; ki Amon ikuyiu' Josias; ¹¹ Ki Josias ikuyiu' Jechonias ki o mu' pap piipix, annik' ito'toöpikau Babylon; ¹² Ki ot'sitotos au Babylon, Jechonias ikuyiu' Salathiel; ki Salathiel ikuyiu' Zorobabel; ¹³ Ki Zorobabel ikuyiu' Abiud; ki Abiud ikuyiu' Eliakim; ki Eliakim ikuyiu' Azor; ¹⁴ Ki Azor ikuyiu' Sadoc; ki Sadoc ikuyiu' Achim; ki Achim ikuyiu' Eliud; ¹⁵ Ki Eliud ikuyi u' Eleazar; ki Eleazar ikuyiu' Matthan; ki Matthan ikuyiu' Jacob; ¹⁶ Ki Jacob ikuyiu' Joseph, Mary om'i, annok ipau'kaiïmmiuök Jesus, anĭstau Christ. ¹⁷ David otsĭs'tsits'unoauai Abraham itsipuk' süpokosĭnimotseĭiau ke'pitappĭiau nĭssekoputtsi; ki ot'sitotosau Babylon omats'ĭtsits'unoauai David mats'itsipuksüpokosĭmmotseĭiau, matsĭsse'koputtsi; Christ omats'ĭtsits'unoauai ot'sitotosau Babylon mats'itsipuksüpokosĭmmotseĭiau matsĭsse'koputtsi. ¹⁸ Jesus Christ, otsipokai'isĭnni ün'niniitsiu: Annik' Mary, Jesus oksĭs'tsi, Joseph otak'okemattösaie itop itappi'inai, otse'kosatsok Atsĭm'istaaw. ¹⁹ Joseph om'i moköm'motsitappiu, ki matsitsitau'ats mök'aiitsĭnniköttösaie; osĭme'tsitān möksĭsĭm'ianĭštüpskoösaie. ²⁰ Ki otai'ksĭmstatosāie, Satsit, Ap'ĭstotokiuāoto'tokatatsĭs otsipopök'toakaie ki otan'ikaie, Joseph, David okku'i, pinstünnos Mary kök'okemattosi, otse'kosatsok Atsĭm'istaaw. ²¹ Ki ai'aksipokaiïmmiuaië okku'yi, ki kitak'anĭstsĭnniköttāu Jesus: tükkä, otsitappim'ix otsauum'itsitappi'isuauësts aiakitaikömotse'piuax. ²² Itün'nitsiuaië mök'itsenüpanĭstösi Ap'ĭstotokiuā otse'poawsĭsts, otsipropheti itotse'poawsĭnësts, ki an'ĭmai, ²³ Satsik, mökök'iake ai'akopitappĭiu, ki ai'aksipokaiïmmiuaië okku'yi, ki ak'anĭstsĭnniköttötsiauaie Emmanuel, ito'kĭsasattop Ap'ĭstotokiuā ipokai'tappĭimmau. ²⁴ Joseph otsipuawk'si otso'kani, ün'niitsitappĭiu Ap'ĭstotokiuā oto'tokatatsĭs otan'iipiaie, ki ito'tuyiuaië otokem'an: ²⁵ Ki ototom'okkuyi otsauomai'pokaiĭsaie matpoksokamĭu'atsāie: kinitsĭn'niköttötsiauaie JESUS.

2

¹ JESUS otai'pokaiisi Bethlehem, auošin'im Judæa, annists'isk ksistsiku'istsk, Herod otsitsinaipi, Satsik, mokök'ietappix umut'autstsiipi apinök'kuyi itsipuk'sipuiiau Jerusalem, ² An'iau, ūnan'ök manipok'auök Jews otsin'aimoaiuaie? Tükkä, annim' apinök'kuyi stai'tappiosi nitsino'ūnan okökatosim, ki nimut'otopinān nök'itauatsimmimmōšinan. ³ Herod omūx'ina otokh'tsisaie, otap'itsi-tanaie, ki Jerusalem istokōnai'tappix ikōno-nokap'aitsitamiuax. ⁴ Ikōnaumoi'piūsax omūk'atoiapiekuax ki ai'sinakix, süppoöttesattsuax Christ mōk'itsipokaiipiaie. ⁵ Ki an'istsiauaie, Bethlehem, Judæa istauōšin'im, ūn'nimaie; ūn'anistappi prophet osin'aksin; ⁶ Ki ksēsto'a Bethlehem, Judæa istauōšin'im, kimats'inükstsipuaia, Judah itsin'ax; Nin'auök, ksesto'a ak'itsistauasiu ki osto'i ai'akauökitsimau nitsitappim'ix Israel. ⁷ Herod, simi'nikötüssax mokök'ietappix, sokap'süppoöttesattsuax otsokap'inökuyisaie kōkatosi. ⁸ Ki itüpüt'oköttsuax Bethlehem; kian'iu, kükko' sokap'apsūmmok pokau'ök; ki ikonoainoeniki, itüm'ūtskitšinikokik nök'itsitotosi nök'it a tsim mīm mosi. ⁹ Otokh'tsisaie omūxina otan'iipiaie, itsis'tapuiiau; ki satisk, anni'isk kōk'atosiisk otsitsinoauaiisk umut'autstsiipi apinök'uyi otsitom'akoaiauaie, ki otai'totosi inük'sipokai ot'sitaupipiaie itots'iketsipuyiaie. ¹⁰ Otsinno'ōssauaie kōk'atosi, eks'kamūk otse'tametüksuaii. ¹¹ Ki otaišip'isau nap'ioyis, Mary oksis'tsi ipinnu'yiauaie pokai'isk, ki innišsi'iau, ki itatsim'mimmiau: ki otaipasuk'inissauēsts otakomūtskotuksauēsts, issak'okotsiauaie gold ki frankincense ki myrrh. ¹² Ap'istotokuia papaukōkianistcsax mōkstaiskito'tosau, noke'tsi moksokui itüp'akaiiau. ¹³ Ki otai'mattosau, satsik, Ap'istotokuia stō'tokatatscs papauta'atsiauaie Joseph, an'isituaie, Nipuat', ki mattos'au pokau' ki oksis'tsi ki ikūm'itappoat Egypt, ki stau'pit ki kitak'otūmanisto; tük'kä, Herod ai'akapsūmmuaie inük'sipokau mōks'enitōsaie. ¹⁴ Otai'puawksi, sepiai'akotuyiuax inük'sipokau ki oksis'tsi ki Egypt itüp'itappoiau: ¹⁵ Ki itau'puaie otai'insaie Herod, mōksenūp'anistosi Ap'istotokuia otse'poawsin, otsiprophet i totsi'uaie, Egypt, ūn'nimaie nitsit' ütūmmau noko'a. ¹⁶ Herod, otai'noōsax mokök'ietappix otap'apistotoyisax, eks'kaistsetükkiu, ki itüp'otoköttsuax (otsen'nakemix) Bethlehem ki sa'akapotsim, ai'stokistuyimix sōk'umappix ikōn'ainittsiauax; küttaistoki'stuyimix sōk'umappix mat'okōnainittsiauax, umut'otksinippi otsokap'süppoöttesattūsax mokök'ietappix. ¹⁷ Itüm'enūpanistomaie Jeremy prophet otse'poawsin otan'ipi, ¹⁸ Epo'awsinni itsik'kitokhtsip Rama, asain'sinni ki aiim'motseisinni ki omūkoyesinni, Rachel o'kosix itau'asūniu ki matokuikiawpiketükkiu'ats, tük'kä, itsen'iau. ¹⁹ Herod otse'insi, sat'sik, Ap'istotokuia oto'tokatatsis Joseph otsipapau'takaie, Egypt otsitai'tappiisaie. ²⁰ An'istsiauaie, Nipuat'ki mattos'au inük'sipokau ki oksis'tsi, ki itüp'itappoat Israel istau'ōšinim; tük'kä ini'au anniks'isk ap'ūssummiiskaie otsipai'tappiisinni. ²¹ Ki itsipuu ki aiako'tuyiuax pokau'a ki o ksīs'tsi, ki Israel istau'ōšin'im ito'to. ²² Ki otokh'tsissi Archelaus otai'atsuaitsitapai'naiisi un'ni otsin'naiššinni, isstūn'imaie mōk'ittappaie; ki Ap'istotokuia otsipapuanistosaie, Galilee

itanis'tüpitappo: ²³ Ki akapioyis, Nazareth anistau, ito'to kiitoko'yiu; mökenüpanistosaie prophetix otan'lipiax, akanistai'niköttau Nazaren'aikuun.

3

¹ ANNISTS'ISK ksistsiku'istsk John Baptist ito'to Judæa istoksis'tapiksökkui, itüs'-ksinimatstokiu, ² Ki an'iu sauai'tsitak, spots'im istsin'naiisinni asttsiu'. ³ Am'auk annök' matap'piuök Isaiah prophet an'iu Nitsitäppiuä ksistapitauosinim sokse'puyiu, Süppoatsistotokh'sattoat Nin'a oksokui, oksoku'ists moköm'otstsises. ⁴ Ki John, Camel oku'yists, itsis'totosiu, ki istsiköp'okui itsep'siu; ki otso'össinests tsikatsix ki namap'iniu. ⁵ Jerusalem istokönai'tappix otokönitota'akax, ki Judæa istokönai'tappix, ki Jordan istauössin'im istokönai'tappix mat'okönitautaaakax. ⁶ Ki nie'tüktai Jordan (an'istop), otsit'üstapinopiax, ki otsaum'itsitappiisüests aiinüp'anistomiauësts. ⁷ Ki otsinno'össax otas'taaiissax akai'tappiiax Pharisees ki Saducees, otsittüp'auauökössax otsitüsta'pinükipi, an'istsiuax, Pitseksinau'kosix, tükka' kitan'ikoau kökanistüpistüpiksatossuai annik' istse'tüksinik astai'tsiik? ⁸ Ai'süksattok matsiin'ists mök'itanistosi kitsauai'tsitani: ⁹ Pini'tsitsiikasik kitsitsi' tanauësts kok'kitünissuai Kin'un Abrahami; kitan'istopuau Ap'istotokiaua, am'oxim okotokix ikotsistauatomoaiu Abraham pokax. ¹⁰ Kiannok' köts'eksists kaxa'kin itsipo'toau: könai'istsis saiinasissi ak'aikakiaiau ki ak'aututsaiu. ¹¹ Okke' kimut'sitüstapinopuau kökkitsisauai'tsitasuai: apatots'ik annök' ai'aksakootoök aiis'skunitapsiu, nimatsikökokotopa'tomoauats matsikists': Ostoi' kimutak'istapinokoau Atsim'istaaw ki is'tsi: ¹² Ose'kotükkiatsis ai'inimaie, kiaupüx'ixtoxixi otsit'aisuisuitsipik'iakipi aiaksokapse'maie, osos'tsipikiapioyis aiakitsiptsipotomësts otapaiën'insimmanists; ki istotox'ksiüsts istsi'i matakatsiu'ats ai'aketsinsimësts. ¹³ Jesus Galilee itüm'aumatto, Jordani nie'tüktai ito'to, John mökitsistapiniisaie. ¹⁴ Ki John paiuau'tsimiuaie, ki otan'ikaie, ksësto'a is ta' pin o kit, kitaketak'sipuksipat to kökokotsis'tapinnöksi, ki kumauksipuksipaakiks? ¹⁵ Jesus an'istsiuaie pokitse'tsit annok': nöks'istutsišinan moköm'motsitappiisinni. Itümipai'o'kits etomoyiuaie. ¹⁶ Ki Jesus aiis'tapinnössi, itopitsissoa'tomaie okke': ki, sat'sik, spots'im kau'opiu, ki nan'nuyiuaie Ap'istotokiaua otatsim'istaaw itutui'süpünümaie sistsi'i itsinauüni'inai, ki itokhitopi'inai: ¹⁷ Ki, satsik, epo'awsinni spots'im itunni'u amok'auk nitük'omimokoa, nitsekökh'simau.

4

¹ ATSIM'ISTAAW ksis'tapiksökkui itümitüppip'iuaiie Jesus, sauum'itsitappiua mök saksksinnoösaie. ² Ki nšip'puyi koku'ists, ki nšip'puyi ksistsikuüsts otsit'saioyipists, itsakoo'notsiu. ³ Ki Issaks'ksinimaitappii itoto'yinaie an'iinai, Iküm'ümeniki Ap'istotokiaua okku'i, am'oxim ok'otokixim sišip'satsisau mökitapaiënasau. ⁴ Ki itünis'tsiuaie, Sinaip Matap'pi matokot'otsipaitappi'iuats napaiën, Ap'istotokiaua maoi'i

umutokõnai'poawsists aiakotsepaipappiiu. ⁵ Sauum'itsitappiuaõ
otsitsitapippiok Atsim'akapioyis, ki itokhit'sipotoyeik Nato'iapioyis,
⁶ Ki an'istsiuaie, Ikum'ümeniki Ap'istotokiau okku'i, inis'suiiauünit:
sîn'aip, akanistsiuaix oto'tokatatsix ksêsto'a: ki otsu'auêsts
kitakitotsiketsi'enokiau, kokõt'sists kõkstai'tükõkhsau ok'otoki.
⁷ Jesus itünis'tsiuaie, mat'sinaip, kimataksaksinoau'ats Nin'a,
kitap'istotokä. ⁸ Sauum'itsitappiuaõ spaiistükki otsittümme'piokaie
itaiistummüt'tsiikaie kõnauau'ösinists ki istsap'inatsiikiests;
⁹ Ki anistsiuaie, am'ostsim kõnauau'ösinists kitak'okoto,
apîs'tuksisanopieniki, atsim'mimmokeniki. ¹⁰ Jesus itüman'istsiuaie,
Mîs'taput, Satan: sîn'aip, Nina Ap'istotokiau kitak'atsimmimmau,
ki kitak'aitanistaitoau. ¹¹ Ki Sauum'itsitappiuaõ otai'skikaie ki,
sat'sik, oto'tokatatsix ito'toyikiax ki otpum'okax. ¹² Jesus
otokh'tsimsi John êen'ösaie itsitap'po Galilee: ¹³ Ki otünistüpa'atosaie
Nazareth, Capernaum ito'to ki itoko'yiu, issoots'i omük'sikimi
ai'aketskökkui Zebulon ki Nephtalim: ¹⁴ Isaiah otse'poawsin
möksenüpanistosî otanipi, ¹⁵ Zebulon istau'össinni ki Nephtalim
istau'össinni o mük'sikimi ista'potsim, Jordan ap'ümmotsim, Galilee
istok'auaax; ¹⁶ Anniks'isk matap'pixk, ski'natsi itau'pixk omük'anatsi
nan'immiu: ki anniks'isk matap'pixk auössin'ni eînsin'ni itstsi'ipi
ki einiu'tüxissinni itstsi'ipi, itau'pixk, ksistsikui'natsiu otsüs'köpsiu.
¹⁷ Annik' Jesus aumütüpsokse'puyiu, ki an'iu, Sauai'tsitak; Spots'
îmistokök'itsimani ästtsiu'. ¹⁸ Ki Jesus, auau'ökassi, Galilee
istomük'sikimi, itsinnu'yiuax aiis'künnimotseiyix, Simon, an'istau
Peter; ki oskün' anistau Andrew, îksimmatük'kiomikatsis
omük'sikimi itai'suiapiximiauie, tük'ka itomik'aitappisau.
¹⁹ Ki itünis'tsiuax, noksuppa'akik, ki kitakitaumik'ottaiau
matap'pix. ²⁰ Ki atomik'atsuai itskîm'miau ki itopokiuo'iauaie.
²¹ O müt'tükkiosi matsitsinnuyeiuaix mat'toskünimotseix,
James, Zebedee o ku'yi, ki John oskün', ipit'süpinnuyiuax
ak'iosatsis, Zebedee, iin'oauaie, aip'simiax otomik'atsuaiax: ki
itsin'niköttsiuaix. ²² Ki ipit'skittsiuaie un'oauaie ki ak'iosatsis,
ki itopokiuo'iauaie. ²³ Ki Jesus Galilee istokõnau'össinni
itap'auauõkau, otatoiapioko'auêsts itai'pistsksinimatstokiu ki
aisokse'puyiu spots' im issetam'itsiniksinni; ki matap'pix
opüs'tsimmesuai ki otok'tokossinuauests ikõn an'küttutuyiuax.
²⁴ Ki otap'istutüksinni ikõnauanetünistopaie Syria istau'össinni;
ki ikõnai'oktokosix, ki amianistsipüs'tsimisix, ki anniks'isk
matap'pixk sauumitsitappiuaõ itsips'tokoyiau, ki mat'tapsix, ki
an'auxenix, ikõnitausippotoaiax; ki ikõnau'kuttutuyiuax ²⁵ Ki
Galilee istokõnai'tappix ikõnawk'pokuo'iauaie, ki Decapolis, ki
Jeusalem, ki Judæa, ki Jordan ap'ümmotsim istõkonai'tappix
matsekõnawk'pokuo'iauaie.

5

¹ Ki otsinno'ossax akai'tappix ni tum'mo ita'misso: ki otap'pissi
otsitappim'ix ototaakax: ² Ki itsipa'kuiakiu ki itüksinim'atsiuaix,
ki itüniu, ³ Anniks'isk matap'pixk oskëttsipõppuauëxk
îkikîn'etükkiisk, etam'etükkiu: spots'im îtsin'naiisinni

osto'auai otsinan'oaiau. ⁴ Au'yesix etam'etükkiau: aiaksikiaw-piksistotoaiau. ⁵ Ikkīnap'itappiix etam'etükkiau: ksök'kum otaksinan'oaiau. ⁶ Ino'tättomix mokōm'motsipaitappiisinni ki ināk'attomix mokōm'motsipaitappiisinni etam'etükkiau: ai'akokuyian. ⁷ Kīmapi'itappix etam'etükkiau: otak'sikimokiau ⁸ Ksikus'skēttsipōppix etam'etükkiau: ai'aksinnuyiauaie Ap'īstotokiauā. ⁹ Inūs'tsetappix etam'etükkiau: akanīstainikōttaiau Ap'īstotokiauā o'kosix. ¹⁰ Anniks'isk matap'pixk itsikīm'atsistotoaiau otōkommo'tsitappiuōsoauēsts etam'etükkiau; otsinan'oaiau spots' im istsin'naiisinni. ¹¹ Oksis'totokoeniki ki maka'pi sītsip'sūkoeniki, ki aisimmīm'motsenikiau, tūka kitūk'omimmokoau kitse'tametūksuai. ¹² So poke'tametükkīk, spopai'piik; kitakitakai'sakinnosūko spots'im: apatots'ik neto'yik ūnninetoksistotoyiuax Ap'īstotokiauā otsiprophetix. ¹³ Kēsto'akauk ksök'kum istsistsixipoku: atstosai'e umut'aiawxipi itsix'ipokuyi, tsanīstapiu ksök'kum umutaiaksitsixipokuīstutsip? Matūtokoapi'uats, ki aksis'tapixip, ki akitsitautsāmiai'osi. ¹⁴ Kēsto'akauk ksök'kum istsūn'natsii. Akap'ioyis aitokittokhi netum'moyi matokotsiksīstapp'ats. ¹⁵ Matap'pix matotstīm'axauaie anak'imatsis mōkītsitaistakhtotosauaie assuyīn'i, itai'sūppatomiau itai'sūpanakīmatsopi, ki matap'pix itsips'taupix napioyīs itokōnnauan'akīmaiau. ¹⁶ Neto'yik kitan'akimatsis īstot'ūnnasayit matap'pix mōk'itsinniīsau kitawx'īstutsipists mōk'īsttsakūtstosauaie kin'a spots'im. ¹⁷ Pinstak nimut'otopi nōkitūnnīstupipotsīsau okōk'itsīmani, ki prophet ix otūn' issuai: nimatūtoto'pa nōkitūnnīstupipotsīsau, nimut'oto mōkītsūpanīs'tsīstutsīsau. ¹⁸ Kitau'mūnīstopuau spots'im ki ksök'kum otsauomai'tsinikasi, ki okōk'itsīmani otsitsauomsūpanīstsiopi tūks'kai sikūk'sīnaksīn okōk'itsīmani itstsi'ipi mat'akitsīnikauatsaie. ¹⁹ Annōk tuskai am'ostsim inūxe'poawsists kūtta'aksīstutsīmōkaie, ki ai'aksksīnimatsokax matap'pix mōk'staiīstutsīsaxaie, ak'anīstainikōttau inūks'tsīm spots' im; annōk' ai'aksīstutsīmests ki ai'aksksīnimatsokax matap'pix mōks'īstutsīmests, ak'anīstainikōttau omūk'sīm spots'im. ²⁰ Kit an'īstopuau kitokōmotsipaitappiisinni saiīs'tūpūkuiōkhsīssi Scribes ki Pharisees ot'okōmotsipaitappiisūēsts kimatakīstipipauats spots'im istsin'naiisinni. ²¹ Kikai'okhtsipuau ūkkaiiap'ix otan'ikoaiu, Pinuye'nīkik: ki annōk'ai'akoyenikiuōk ai'akesetsīmaie okōk'itsīmani: ²² Ki kitan'īstopuau annōk' ksīstapīstīm'iuōk ox'okōā ai'akesetsīmaie okōk'itsīmani; ki annōk' ak'anīstsiuōk ox'okōa Raca, aiakesetsīmaie okōk'itsīmani: ki annōk' ak'anīstsiuōk, kitūt'tsapsi, ai'akesetsīmaie Gihenni ots'tsiīmiaie. ²³ Puksipīp'potomīniki kitak'īksīstomūtskotūksīnni natoī'apioyīs, ki īksīnīm'īniki kixokoa kitsīs'tsīmmok, ²⁴ Ūn'nim altar īstsskit' kitakīksīstomūtskotūksīnni, ki matskot'; matom'ots matsin'nūstseik ksēsto'a ki kixokoa, ki tūm'ūtsipuksiput ki sakumūts'kotoat kitsīksīst'omūtskotūksīnni. ²⁵ Kipīnnūs'tseīmīs kikakhtum'o, kitsakiokhpokau'pimōssi: kōkstaiīstapīpiok au'kōkītsīmai, ki au'kōkītsīmai ōk'staukotsei eēnake'nai, ki kitakītsīps'tapixik itai'īnūkiopi, ²⁶ Kitau' mūnīsto kitsauomai'ponitatossi kitak'sakookotossi, kimatakīstuxpa. ²⁷ Kikai'okhtsipuau otanīpuauēsts ūkkaiiap'ix, Kimatakauōkotapuaua: ²⁸ Ki nestoa

kitan'istopuau, annök' üs'sümuiöök ake'uöök mök'sta tossaie, ükaukhtauauöökauttseuaie u'skëttsipöppei. ²⁹ Kinet'oopspi itsuyisseeniki, sauau'tos ki mis'tüpapiksistsis: ökh'siu tüks'küma mök'saiinakuaiissi koöpspi, ökstaiis'tupapiksisis kostüm Gehenna. ³⁰ Kinet'otsis itsuyisse'eniki kawksinnit', ki mis'tüpapixit: ökh'siu tuks'kaii kotsis'i mök'saiinakuaiissi, ökstaiis'tüpapiksisis kostüm Gehenna. ³¹ Ük'auanistop annök' aiaksiksiuatsiuöök otokem'ani ünnianist'okotsis iksiuo'isınaksın: ³² Ki kitan'istopuau annök' aiaksiksiuatsiuöök otokem'ani, otsauomauau'ökotasi, nokets'inai otau'ökotäts'okaie; ki annök' aiakokkem'iuöök otai'ksiuatai'isk itau'ökatau. ³³ Stsik'i, kikai'okhtsipuau otan'ipuuuësts ük'kaiiap'ix, kimataksiksistapatauüni'pa, ki, kitakitauanistau Ap'istotokiua kitatauün'issinni: ³⁴ Ki kitan'istopuau, Pinüt'auunik; spots'im pinitüpütauunik; tük'ka Ap'istotokiua otpiso'pötsisaie: ³⁵ Ksök'kum pini'tüpütauunik; itsissuikau'piu: Jerusalem pini'tüpütauunik; tükka Omüx'ina ot'akapioyimaie. ³⁶ Kimat'akitüpütauunipa kotokön', kimatkotsiksixistutsipats nitu'kuyekai ki kimatokot-sixistutsipats. ³⁷ Ki anik' A, A; Sa, Sa; mato'ketauanieniki, mat'ökhsiu. ³⁸ Kikai'okhtsipuau, ük'auanistop sauau'toainiki moöps'pi, kitak'ökötaništoto: ki sauau'tsiminiki mokhpe'kinni, kitak'ökötaništoto. ³⁹ Ki kitan'istopuau pinstsimmim'motsemis sauum'itsitappiua: ki annök' kitakauaiak'ioökök kitsets'stoksis matoko'tsis ki mat'stoksis'. ⁴⁰ Ki matap'pi makitotsissip'puyissaie au'kökitsimiai, ki stakhts'isokösım mök'otsisaie, mat ün'nistotsis kisau'tütsisokösım. ⁴¹ Ki annök' kitsitappa'atsokök tuks'ka üskskak'sinni, pokom'is na'toki iskskaksinni. ⁴² Annök' kitau'kömönikök, ko'tsis, ki annök' kitai'akükumatükök, pino'tükaatsis. ⁴³ Kikai'okhtsipuau ük'auanistop kitak'ükomimmau kitopokau 'pimokä ki kitak'aukimaukikakhtum'o. ⁴⁴ Ki kitan'istopuau ükomim'misau kikakhtum'ix, Atsim'mimmisau anniks'isk matap'pixk kitai'pakosinikokoauaxk ökhs'istutosau anniks'isk matap'pixk kitau'kimokoauaxk, ki aua'tsimoiikatomosau anniks'isk matap'pixk kitse'ksistotokoauaxk, ki kitai'kimatsistotokoauaxk; ⁴⁵ Kokaukosimmi'issuai Kın'ouau spots'im: tük'ka ikkünats'uaie natos'i sauum'itsitappix ki ökh'sitappix, ki soio'tümstuyiuax moköm'otsitappix ki sau'ökömotsitappix. ⁴⁶ Ukomim'mainoainikiau anniks'isk matap'pixk kitük'omimmokoauixk, tsaak'anistappiuaits kisa'kinosuai? Küttomünistauükomimmoisein'axau publicanix? ⁴⁷ Ki namiksematsim'ainoainikiau kixokoax, tsanistapiu'ats kumutaumotsapiu stsik'ix? Küttomünistaiksematsimmotseiu'axau publicanix? ⁴⁸ Ki süp-puiap'sik manist'süppuiapspi kın'ouau spots'im.

6

¹ ISKSKATS'İK kökstau'kömmotsitappiisuai matap'pix kökainu'yissi; ikümits'tsiki kın'ouau spots'im kimataksakin-osükoauats. ² Mak'aumütskotükkieniki pinik'it manistsik'ipi aiksistapokömotsitappikasix itai'puyissax natoi'apioyists ki moksok'ists, matappix möksinnu'yissax. Kitau'münistopuau sakino'sattaiau. ³ Ki aumüts'kotükkieniki pinsksinıs' i'aksissautsis kinet'otsisi otai'istutsipi; ⁴ Möksisimis'si kitaumüts'kotüksinni;

ki Kīn'a, aisimmiūs'sūppiuōk, kitaksīnnoam'sakinosūk. ⁵ Ki atsimoi'ikainoeniki pinet'omanistsik aiksistap'okōmotsitappikasix: otūk'ometsīmanoaiāu mōkauatsīmōiikasau otsitai'puyisau natoī'apioyists ki moksoku'ists itsi'kokeists, matap'pix mōksīnnu'yīssau. Kitau'mūnistopuau, sakino'sattaiāu.

⁶ Ki Ksēsto'a, a'tsimoiikainiki, īstsi'pi koko'ai, okīm'īniki, a'tsimoiikamīs kīn'a ai'simmiapsiūā; ki kīn'a, aisimmiūs'sūppiuōk, kitaksīnnoam'sakinosūk.

⁷ Ki atsimoi'ikainoeniki piniksistape'puawtsīs, manīstaiksistapepoattopīauāie saie'tūkkix: tūk'ka ūs'taiāu ak'aiokhtokīāu otakai'puyīssau. ⁸ Pinet'omanistsik, tūkka Kīn'ouā īksīnīm'ests kitsipu'īnakitsipists kitsauomauan'īstopi.

⁹ Ūn'anīstūttsīmōiikak: Nīn'an spots' im kitsitau'pipi, ūnanīstatsīm'metsīs kitsīn'ikōsim: ¹⁰ Ūnanīsto'tos Kitotūmap'sīnni: spots'im Kitsitsi'tan kanīs'tutsipi, annom'ksūk'kum nokūt'anīstutsit:

¹¹ Annok'ksīstsīku'ik nokkok'īnan aau'ōssīn: ¹² Ki ūnnīksksīnīt'au nītsauum'ītsitappiisīnanēsts, manīstūs'ksīnoawpi annīks'īsk matap'pix nītsauum'ītsīstotokīnanīxk: ¹³ Ki pinīstskīm'ūkīnan, ki nokītsīkōmotse'piōkīnan Sauum'ītsitappiūā; kitūsksaināniāu nīn'naiisīnni, ki otūnmap'sīnni, ki ītsapīna'sīnni. Amen.

¹⁴ Ūnnīksksīnno'ainoeniki matap'pix otsauum'ītsitappiisūauēsts, Kīn'ouā spots' im kitak'okskīnokoāu. ¹⁵ Ki sauokskīno'ainoemki matap'pix otsauum'ītsitappiisūauēsts, Kīn'ouā Spots'im kimatakokskīnokoāu'ats. ¹⁶ Kūttaioyienoeniki pinomūs'sūppik manīst'omūssūppīpiāu ksīstapokōmotsitappikasix: tūkka īksīstuts'imīāu ostokso'auēsts, matap'pix mōks'ksīnoōsax kūttaau'yīāu. Kitau'mūnistopuauūk'otsimīāu saiākinosattopīāu.

¹⁷ Ki ksēsto'a, kūttaīāu'yeniki pu'ikīniit, ki īssīs'kiosit; ¹⁸ Matap'pix kōkstaī'īskīnōkīāu kīkūtauyi, kōksksīnnu'yīssi Kīn'a aisimmiūs'sūppīūā: ki Kīn'a aisimmiūs'sūppīūā kitaksīnnoam'sakinosūk. ¹⁹ Pīnaumoi'potosik akau'tsapsīnni annom'ksōk kum, apūn'ix ki apīssu'yēi otsīts'oyipi, ki kōm os'iepītsix otsipīs'sax ki otsīkōmos'sax: ²⁰ Ki aumoi'potosik akau'tsapsīnni spots'im, apūn'ix ki apīssu'yēi otsītsau'oyīpiāu, ki kōmosīepītsix otsītsauāisīsūppokātūn'akīpiāu ki otsītsauāi'kōmospīāu: ²¹ Ittsī'piāu kitsīnan'īsts, ūn'nīmāuk ku'skēttsipōppi. ²² Mostūm'i īsta'natsīi moōps'piīna; nītuks'kūssi kōopspi, kostūm' ak'otūtsīu anat'sīi: ²³ Ki kōōps'pi mīnīx'īssi, kostūm'i ak'otūtsīu skī'natsīi. Anat'sīi annīk' i tsīspsts'tsiik kostūm'i skī'natsīssi maum'aumūko skī'natsīnni!

²⁴ Tukskūm matap'pi matokotsapotomoyiūatsax na'tokūmīx nīn'ax: aksīkūmōkkīmiu tukskūm ki aksīkūm'ūkōmīmmīu stsi'k'i; akīkūme'eniū tuks'kūm ki aksīkūm'īstsīmmīmmīu stsi'k'i. Kīmatokotapotomōuaxau Ap'īstotokīūā ki sauum'ītsitappīūā.

²⁵ Ūnnīkaīe kītan'īstopuāu pinap'ītsitātōat kitsīpai'tappiisīnni kitaks'oattoppi ki kitak'sīmattoppi: ki pinap'ītsitātōat kostūm'i kitai'aksūpskawsattoppi. Tse'ka īsskīts'tau opai'tappiisīnni ki aau'ōssīn, mostūm'i ki istotos'ists? ²⁶ Sūm'mokau pīū'tax: mat'omāiīnsīmmauaxau ki matomaīpōkiakīuaxau, ki matomaūmōipotūkkīiī'axau īnsīm'apioyists; ki Kīn'ouā spots'im ai'īssoyiūax. Tūkka' īsskīts'tau, ksēsto'a ki osto'auāi?

²⁷ Ūs'tainoeniki kōk'spitappiisūai, tsīksīm a' ak'aatspitappīiū?

²⁸ Kumāuk'apāitsitattoppūaisīstsīai īstotos'ists? Sat'sīkau

anat'suiopokists itai'sūskiiau; matapotūkiiu'astsau, matapīs tutūkiiu 'āsts'au istotos'ists. ²⁹ Ki kitan'istopuau Solomon ottsap'istotossi mat skīt stom'atsēsts annists'isk suio'pokistsk. ³⁰ Is'totosatstopiēsts saiūs'kiists nanīstīs'totosatstoppiēsts annists'isk annok' ksistsikuik na'paitappiisk ki apinok'wis apittūp'apixipiau istsi'i: kikūttomaiakstaiisttūpīstotosatskokoauats, kit-senūk'aumaitūkkipiau. ³¹ Ūn'nikaie pinapai'tsitatoak kōk'anīssuai Tse'a nōks'auattopīnan? Ki, Tse'a nōk'simattopīnan; ki; Tse'a nōks'istotosattopīnan? ³² (Tūk'ka annists'isk, Gentiles ap'ūssatsimēsts:) Kīn'oau spots'im īksnīm'aie kitsīm'mūkitatosēsts. ³³ Ki Matom'apsatsīk Ap'istotokuia otsīn'naiisīnni ki otokōmotsitappiisīnni ki annists'isk kitak'ūtokōnokokēsts. ³⁴ Ūn'nikaie pin ap'itsitatok apinok'wis; api'nok'wis ak'apitsitasiau. Tuks'kai ksistsikui, maka'pi sup'anistsiu.

7

¹ PINOKŌK'ITSIMAK ki kimatakokōkitsīmūk o'a
² Kanīstau'kōkitsīmapuai kitakanīstaukōkitsīmūkosuai;
 ki kanīstau'kotawpi kitakanīstau'kuyīssi. ³ Ki ku-
 mauk'satsiks kēskūn' osūppa'kōmosīnni, ki kimatstatopats
 kitomūksūppa'kōmosīnni? ⁴ Ki kikūttaukot'anīstau kēskūn'
 nōk'sauautsīssi kitsūppa'kōmosīnni; ki sat'sit, omūk'o
 kitauūtsūppa'kōmosīnni? ⁵ Kitsīksīstapo'komotsitappiansi, Matom'-
 sauautsit kitomūk'sūppakōmosīnni, ki kitakotūmsokapsatsip
 kōksauautsīssi kēskūn' o sūppa'kōmosīnni. ⁶ Annists'isk
 natoap'istsk piniko'tokau imitax, ki pearls pinitūp'istūpapixikau
 ak'sīnix, ōksīkkūmitauau'ōkaiiau ki akotūmotūkau'auyiau ki
 kitak'otūmsixipok. ⁷ Anik: ki kitak'okoko; apsatsik, ki kitak'okonip;
 istok'iakik, ki kitaksikauai'pixīk. ⁸ Anniks'isk matap'pixk au'kōmōnixk
 au'kuyīiau; ki annōk' ap'satsīmōk, au'konīmaie: annōk istok'iakiuōk,
 otak'sikauaipixikaie. ⁹ Tūkka' nīn'naua, aukōm'ōnīstūssi okku'i
 napaiēn, aiakokotsiuaie okotoki? ¹⁰ Ki aukōm'ōnīstūssi mammi',
 aiakikotsiuaie pītse'ksīna? ¹¹ Ksēsto'au, kitsaum'itsitappiupau,
 īksnīm'enoainiki kōk'okotosuai ko'košoauax ōkh'sīsts,
 Kīn'oau spots'im kūttomaiakokotsiu'atsax ōkh'sīsts anniks'isk
 matap'pixk otau'kōmōnikixk? ¹² Kanīst'sitsitatopnai matap'pix
 kōkūnīstsitsitaiīssuaiiau, kitak'ūnīstsitsitattaiau: ūnnianīstap'piu
 okōk'itsīmāni ki prophetix otse'puawsuai. ¹³ Apūt'okītsīmi pi'ik;
 sokokīt'sīmi apūk'oksokui itūp'itsīiau akotap'sīnni, ki akai'tappii
 itsipim'ix: ¹⁴ Annik' kitsīm'ik, ki annik' moksoku'ik itūp'itsīikiau
 opai'tappiisīnni, aput'tsiiau; ki unna'tsitappii ikon'imix. ¹⁵ Stim'nokau
 ksīs'tapatoiapiekuax kit'sitotaakīxk emūk'ikīnaīstotosīxk, ki
 o'pīstokīni itapis'onotsiau. ¹⁶ Kit-aks'ksīnoaiiau otsīn'asoauēsts.
 Matap'pix kūttomautuyiu'atsauax ksīssi'ix mīn'ists, ki
 ksīs'tapsūskiīsts kūttomautsīm'axau figs? ¹⁷ Neto'i kōnai'ōkhsīstsix
 ai'ōkhsīnasiau: ki makap'istsix makap'inasiiau. ¹⁸ Ōkhsīstsīs matoko-
 tokapinasīu'ats, ki makap'istsīs matokot'ōkhsīnasīuats. ¹⁹ Kōnai'istsix
 kūttaōkhsīnasīix kakiok'au, ki īs'tsi itsīs'tūpapīksīstaiiau.
²⁰ Ūn'nikaie kitaks'ksīnoaiiau otsīn'asoauēsts. ²¹ Kōnai'tappixk
 nitan'ikixk, Nin'a, Nin'a, matakokōnītaipim'axau spots'im

įsts'ın'naiisinni: annök' ap'įstutsimök Nin'a spots' im otsitsi'taniaie, ai'akitsipim. ²² Annik' ksistsiku'ik akai'tappii nitak'anikiau, Nin'a, Nin'a, niküttomaisitsipspananats kitsin'ikösım? Ki niküttomaisuskounaniauaxau sauum'itsistaawx kitsin'ikösım? Niküttommutaipissatskaspınana kitsin'ikösım? ²³ Ki nitakotümanįstaiu, kimats'ksınopu aua; Mįstüpa'akik, ksęsto'au kitsauum'itsįstutsipuaii. ²⁴ Annök' aiokh'tsimiuök annįsts'įsk nitse'poawsįstsk aks'įstutsiu mokökiin'ai annök itokhit'okoįskauük ok'otoki: ²⁵ Ki ai'sotau, ki ai'sauksikįmskau, ki ai'sopu, ki annik' napioyįs itot'süppu; ki matsistokhopiu'ats; tük'ka, itokh'itokoįskau ok'otoki. ²⁶ Ki annök' aiokh'tsimiuök annįsts'įsk nitse'poawsįstsk, ki matsįstutsim'atsęsts aks'įstutsiu mattsapsın'ai, annök' itokhit'okoįskauük spöts' ikui: ²⁷ Ki ai'sotau, ki ai'sauksikįmskau, ki ai'sopu, ki annik' nap'ioyįs itot'süppu; ki įstokhopi'u; ki omük'o otsįs'tokhopiisinni. ²⁸ Ki ün'nitsiu, Jesus otaiksįste'poattosęsts annįsts'įsk epo'awsįstsk, matap'pix skaie'tükkiu otsksįnimats'tüksinni; ²⁹ Ototümap'sinni itüs'ksįnimatsiuax, ki sįnak'ix manįstüs'ksįnimatsawpiax, matüsksįnimatsiu'atsax.

8

¹ OTSĪN'NĪSAATOSI nitum'mo akai'tappiii itopokiuo'iauaie ² Ki, satsįk, nįnuau leper otsittotaakaie ki otsit'atsįmmįmokaie, Id otsit'anikaie, Nin'a, atsi'tatomįniki kitokotsiksįxistotok. ³ Ki Jesus itsau'ksikįnstsiakiau, ki itsįxen'iauaie, ki an'iu, nitak'anįstutsip; ksįksįt'. Ki soksiksįk'siauaie. ⁴ Ki Jesus anįstsiuaie, Sat'sįt, pinaiįstinikos matap'pi; mįs'taput, annįs'tsįnnosattsįs natoi'apiekuün, ki aniiik' otan'ipik Moses įssa'kumųtskotoat möks'ksįniįsau. ⁵ Ki Jesus otsito'taiپیssi Capernaum, eęn'aken'ai otsįtto'taakaie, ki otau'kömönikaie, ⁶ Ki otan'ikaie Nin'a, anrök' nitapotomokök noko'ai itsįs'tokhaisiu, ai'papuyiu, eks'kaaipuńum. ⁷ Ki Jesus an'įstsiuaie, nitak'ittappo nitak'okuttutoau. ⁸ Eęnaken'ai an'įstsiuaie, Nin'a, nimat'sipumapspa kökįtsipįssi noko'ai: kakse'puyit, ki annök' nitapotomokök ak'okuttutoau. ⁹ Nęsto'a nitap'otomoki, ki eęn'akex nitap'otomokiau; ki nitan'įstau am'ok mįs'taput, ki ai'įstapu; ki nitan'įstau stsįk'i, puk'siput ki ai'paksipu; ki annök' nitap'otomokök nitan'įstau, am'oi ünńianįs'tutsit, ki au'anįstutsimaie. ¹⁰ Jesus otokh'tsįmsaie, skai'etükkiu, ki an'įstsiuax annįks'įsk matap'pixk ipokiuo'įxk, Kitau'mńnįstopuau manįst'omükopi otaumai'tüksinni nimatünįstokonip'ats Įsrael įstauošın'im. ¹¹ Ki kitan'įstopuau akai'tappii umutautstsipi apinök'kuyi ki otsit'tistükköpipi ak'ütotoiau, ki akopokau'pimiuax Abraham ki Isaac ki Jacob spots' im įstsin'naiisinni. ¹² Ki nįn'naiisinni įstokos'įx ak'satųpiksįstsiuax ski'natsii; annim asain'sinni ki satse'kįnan ak'įtstįian. ¹³ Jesus an'įstsiuaie eęnaken'ai mįs'taput, kanįst'aumaitükkipi kitakünįsttutoko ki annök' otap'otomokök itsok'okuttutoau. ¹⁴ Ki Jesus otsįtsipįssaie Peter oko'aiaie, nannuyiaie otokem'ani o'ksįstsiąie itsįs'tokhaisįnaie, ai'okhtokįm püs'tsįmesinni. ¹⁵ Ki kaien'įmaie otsįssi, ki püs'tsįmesinni įtskįmaie: ki itsipau', ki ito'yiuax, ¹⁶ Autükkus'si ito'tsipotuyiauaie akai'tappiiu sauum'itsistaawx pakh'tokįnattsįikiauax: ki

otse'poawsinni itsa'tüpiksistsiuax staawx, ki ikut'tutuyiuax ikönai'okhtokosix: ¹⁷ Möks'enüpanistosi otan'ipiaie Esias prophet, ki an'iu, Osto'i mat'simësts kitsauüt' tsikotsapsinüists, ki ipa'tomësts kitokh'tokosinüists. ¹⁸ Jesus otsinno'össax akai'tappiix oto'tüksipuyimokax, ikök'itsimau mök'opümмосau. ¹⁹ Ki tukskümini aisnaki'ina itoto'yinaie ki an'istsuaie, Nin'a kitak'ittappopi nitak'opokiuo. ²⁰ Jesus an'istsuaie, ota'tuyix au'öttsimaniau, ki paiu'tax au'yiiiau; ki Nin'nau okku'yi matsistokhotom'atsaie otokön'. ²¹ Ki stsik'i otüksinimats'aie an'istsuaie Nin'a, nökötomitappo nök'akitsösi nin'a. ²² Ki Jesus an'istsuaie, süppa'kit; ki enix ünänistak'itsösauax enix. ²³ Ki otsüppopis'si akh'iosatsis, otüs'ksinimatsax ipokitsüppo'piiix. ²⁴ Ki satsit iek'opaikimskau, ki ai'sikopaikimskau akh'iosatsis; ki ai'okau. ²⁵ Ki otüs'ksinimatsax otsit'totaakikax ki otsitsiksekenokikax, ki an'istsiikiauaie, Nin'a kömotse'piokinan: nitaks'inetspian. ²⁶ Ki an'istsiuax kumauk'sikopupuaaisks kitsenükumaitükkipuan? Itümit'sipuaui, ki ai'sitsipsattomësts sopu'ists ki pai'kimskaiists; ki ikönau' maitsiësts. ²⁷ Ki nin'ax skai'etükkiau, ki an'iau, Tsökhtanistap'inanökhtauts, sopu'ists ki omük' sikimi manistse'tokësts? ²⁸ Ki otopümмо'si Gergesenes istauösin'im ito'tatsemiauaie natsitappii sauumistsaawx pakhtokinanatsiikiax, aken'imanists itsüx'iax, eks'kainixiikiax, matap'pi matokottotsitsko'pats. ²⁹ Ki satsit, aisokse'puyiau, ki an'iau, Tsaakanistappikitsimattopinan, ksësto'ä ki nëstünan, Jesus, Ap'istotokuia okku'yi? Kiküt'tautotopa kökkitsikimatsistotoksinan otsauomo'tosi itaiksistsikumioipi kök'kitsikimatsistotoksinan? ³⁰ Ki Pistsiksi'pio akaiëm ak'sinix itau'yiau. ³¹ Ki sauum'itsistaawx au'kömönistsiauaie ki an'istsiauaie, saiai'pixikinaniki, nöki'tsipisaniau ak'sinix. ³² Ki an'istsiuax kükku'. Ki otsüksax, ak'sinix itsipim'iax: ki, satsit, könak'sinix itsin'aukskasiau inno'tsistüppakuu, ki omük'sikimi suioks'kasattomiau, ki inets'iau. ³³ Ki anniks'isk matap'pixk üsks'kümiiskax itsis'tüpauskasiau, ki akap'ioyis itsipim'iau ki ai'itsiniköttsiauaix, ki anniks'isk matap'pixk pakhtokkinattsixk sauum'itsistaawx mats'itsinniköttsiauaix. ³⁴ Ki, sat'sit, Könai'tappix ikönai'süxkitsimiau akap'ioyis mökittotatsemösau Jesus: ki otsinno'össauaie, au'kömönistsiauaie möks'istapusaie otau'össuai.

9

¹ Ki itsüppo'piu akh'iosatsis, ki ito'pümмо ki otauütakap'ioyim ito'to. ² Ki, sat'sit, itotsip'iauaie nin'nau, ai'pakhpuyiu, istokhai'tsiu üksin': Ki Jesus otsinis'saie otaumaitüksuaiax an'istsuaie ai'pakhpuyiuä, Noko'a, ökh'sitükkit; kitsauum'itsitappiisists isksinip'iau. ³ Ki, sat'sit, stsik'ix ai'sinakix istai'au am'o (nin'nau) makapie'puyiu. ⁴ Ki Jesus isksinim'ësts otüs'tapuaüësts ki an'iu, kumauk'itsitatopuauaisks maka'pi ku'skëttsipöppuaüësts? ⁵ Tsim'a ksistspa'pi, kök'ansi, kit sauum' itsitappiisistsisksinip'iau; ki kök'anisi, Nipuat' ki auökat'? ⁶ Ki köks'ksiniisuai Nin'a okku'yi iköts'ksinimësts sauum'itsitappiisists annom' ksökkum (itüm'anistsuaie aipakhpuyii) Nipuat', matsit' kitük'sin, koko'ai is'taput. ⁷ Ki itsipuaui ki oko'ai itsitap'po. ⁸ Ki akai'tappiix otsinis'sax,

skai'etükkiau, ki a'tsimmimmiauaie Ap'istotokiua annök' ikotsiu'ök matap'pix otümap'sinni. ⁹ Ki Jesus otaumatto'si, nannuyuaie nïn'nau, an'istau Matthew, itaupii'inaï itai'ponitatopiaie, ki an'istsiuaie Süppa'kit. Ki itsipuaü' ki pokio'attsuaie. ¹⁰ Ki ün'niitsiu Jesus otsitsips'taupissi nap'ioyis, otau'yissi, sat'sit akai'tappiiu publicanix ki sauum'itsitappix, itsito'taipimiau ki ipokau'pimiauax (Jesus) ki otüs'ksinimatsax. ¹¹ Ki Pharisees otsinno'össax, itünis'tsiuax otüsksinimats'axaie. Kitsin'aimoau maukopoks'oyimix publicanix ki sauum'itsitappix? ¹² Jesus otokh'tsisaie, an'istsiuax, anniks'isk matap'pixk ikut'totoaxk matsimmüki tappi'uaxau assokinakki, anniks'isk matap'pixk ai'okhtokosixk kimmük'ittappiiu. ¹³ Is'tapuk, üs'ksinik manistap'ipi, nitökh'sitsip kimm'apiisinni, ki nimatökhsitsipats ikit'stüksinni: tük'ka nimat'ütotopa nökö'ainiköttosau moköm'otsitappix möks'isauaitsitasax, sauum'itsitappix nimut'oto. ¹⁴ John otüs'ksinimatsax otsitüm'ittotaakax, ki an'iau, Tsanistapiu'ats nimutsauau'yipinan nestün'an ki Pharisees, ki kitüksinimatsax küttaisauauyiu'axau? ¹⁵ Ki Jesus an'istsiuax küttaukotau'yesiuaxau man'okkemiuök oko'ai istokos'ix, itsa'kiitawpissi man'okkemiuök? Ki annists'isk ksistsiku'ists ak'otoiau man'okkemiuök otai' akitotoawpistskaie, ki akotümsauau'yiau. ¹⁶ Kimatanipsospuaü makap'isokösis; annik' psak'sinik aksoksipinikau ki saku'apinikan aksistüpaipinikau. ¹⁷ Matap'pix matomaisüppasuyinimests man'ists min'iockeists ükautokeissuyinists, öks'kakümipinikau ük'autokeissuyinists, ki min'iocke ak'saikimsskau, ki aks'iksistsuyinasiau: Manin'iockeists itsüppa'suyinimiau man'otokeissuyinists ki ai'aketökhsiau. ¹⁸ Otsakiaisitsip'sattosax annists'isk epo'awsists, tuksküm'ini eenakin'ai itoto'iinai ki a'tsimmimmiauaie, ki an'iu, Nitün'na ük'ainiu; puk'siput ki kotsis'i tsixen'is, ki aks'ipui tappiiu. ¹⁹ Ki Jesus itsipuaü', ki itopokom'uaie, ki otüsksinimatsax mat'opokomiauaie. ²⁰ Ki sat'sit ake'uä, au'atünikau üksaumaawksaikimsskau otok'tokössinni na'tsikoputtuyi stuyi'ists, itsüp'paatsiuaie, ki itsix'enimaie opekakün'imaniaie: ²¹ Tük'ka, is'tau, ksen'imniki opekakün'imani, nitak'okuttotoko. ²² Ki Jesus ito'tükkau; ki otsinno'össaaie, itüni'u, Nitün'na, ökh'sitükkit, kitaumai'tüksinni kumut'okuttotoko. Ki ake'uä annik' itokut'totou. ²³ Ki Jesus otsitto'taiipisi eenakin'ai oko'ai, ki otsinno'össax au'yesis ki matap'pix eis'tsekñiau, ²⁴ An'istsiuax, anis'tapaauk, ake'kuün matseniu'ats, ai'okau. Ki itai'imiauaie. ²⁵ Ki otsis'tüpskoössax matap'pix, itsipim, ki ito'tsimaie, otsis'aie, ki ake'kuün itsipuaü. ²⁶ Ki otap'istutsipi, annik' auösin'ik, motüs'ksinipaie. ²⁷ Ki Jesus otsistüpaumatta'atossi, na'tokümi naps' tsix nïn'ax ipokiuo'iax, ki aisokse'puyiax ki an'iau, David okkui', Kim'okinan. ²⁸ Ki otsitsipis'si nap'ioyis, naps'tsiox itoto'yiauaie: ki Jesus an'istsiuax kikütai'maitsipuan nökö'okotünistutsis? An'istsiiauaie A, Nin'a. ²⁹ Itüm'itsixeniuax oöps'puauax, ki itüni'u, kanisto'maitsipuai, ünnianistsis'. ³⁰ Ki itsikau'opiii oöps'puauax: ki Jesus saiemiuax mökstanis'tosax matap'pix. ³¹ Ki osto'auai, otsis'tapusau ikönai'tsinnikoyiax matap'pix annik'auösin'ik. ³² Ki otsüksax, sat'sit ito'tsipiauaie küttai'ai'puyia sauum'itsistaaw paktok'inattsuaie. ³³ Ki sannm'itsistaaw

otsai'piksistõssaie, küttaiai'puyinä itse'puyiu: ki kõnaitappix skai'etükkiau, ki an'iau, matsikainip'ats Israel istauõsin'im. ³⁴ Ki Pharisees an'iau sauum'itsistaawx otsin'aimoauai itai'saipiksistsiuax sauum'itsistaawx. ³⁵ Ki Jesus itap'auauõkau kõnau'akapioyists, ki inük'akapioyists, ki itüs'ksinimatstokiu ota'toiapioyimoauësts, ki ai'semokiu nin'naiisinni istõkhs'itsiniksinni, ki õk'kuttutsimësts matap'pix otokõnai'oktokosuauests ki otokõnau'atünikauësts. ³⁶ Ki otsinno'õssaie otappiisn'na, kaiim'iuaiie, tükka üs'tsimsiu, aneto' manistau'anetopiax emük'ikinax saaits'tsissi üsks'kümokiuä. ³⁷ Itüman'istsiuax otüsksinimatsax, akauo'yi insin'manists, ki ap'otükkix unna'tosimiau; ³⁸ Atsim'oiküttok insim'manists istsin'nau mõk'itüpskoõsax otinsimmanists apotükkix.

10

¹ OTSIPUK'SÜPINNIKÖTÜSAX na'tsikoputtsiau otüsksinimatsax, ikotsiu'ax otüma'sinni mõk'saipiksistosuax sauum'itsistaax, ki mok'õkuttutsisax amian'istokhtokosists ki amian'istatünikësts. ² Na'tsikoputtsixk itokõt'tsiuax otsin'ikõsoauësts am'ostsiaukiësts; Matom'itappiu, Simon, mat'anistau Peter, ki Andrew oskün: James, Zebedee okku'i ki John oskün'; ³ Philip, ki Bartholemew; Thomas, ki Matthew, annõk' publicanõk; James, Alphæus okku'i. Ki Lebbæus, mat'anistau Thaddæus; ⁴ Simon, Canaanite; Ki Judas Iscariot annõk' aien'üpanistsiuõkaie. ⁵ Anniks'isk natsikoputsixk Jesus itokõt'tsiuax ki saiem'iuax ki an'istsiuax, Gentiles oksoku'auësts pinitap'pok, ki Samaritans otakap'ioyimoauests pinüt'sitsipik: ⁶ Ki Israel oko'au otomük'ikinäumix ats'ax is'tapuk. ⁷ Ki auau'õkainoniki sem'okik, ki anik', spots'im istsin'naiisinni aststsiu'. ⁸ Ai'oktokosix kut'tutokau, leperix issin'nomokau, enix' nipua'atsokau, sauum'itsistaawx sai'aipiksistokau; Kitsiksist'okoko, ksistoko'tükkik. ⁹ Gold ki silver ki brass pinitsüp'pitükkik kitsitai'süpopumatsopuauësts, ¹⁰ Assuia'tsiman pinots'ik aumatto'ainoiniki, pinots'ikau na'tokaists spiks'isokõsists, ki a'tsikists, ki otoats'ists; ap'otükkiau ak'otsimaie otso'õsin. ¹¹ Annik' akap'ioyisk kitai'akitsipipika süppo'õttsesatsik annok' oks'apsiuok; ki annim' stau'pik kitsauomai'süskkitsissuai. ¹² Ki pim'innoainiki nap'ioyis, ksematsim'attok. ¹³ Ki õkhs'issi nap'ioyis ünnianistsito'tos kitsin'nüstseisuauësts; ki sauõkhs'issi ünnianistsska'atok kitsin'nüstseisuauësts. ¹⁴ Ki annõk' kiküt'tautokõk, ki küt'tauotsimikõk kitse'poawsists, süskkitsim'innoainiki annik' akap'ioyisk sotsik'asattok. ¹⁵ Kitau'münistopuau akõk'itsimaiksistsikuik Sodom ki Gomorrha ak'skitstom annik' akap'ioyisk. ¹⁶ Sat'sik emük'ikinax mäs'tüpskoawkiapis'ix neto'yik kanistsis'tüpskopuau: mokõk'ik manistsokõkipi pitse'ksinax, ki ikkinaps'ik manistik'kinapspi kükku'ix, ¹⁷ Ki üsks'kümokau matap'pix; kitakaumüts'kaukoau akõk'itsimani, ki otatoi'apioyimoauësts kitakitaipstüsistsipis'okoau; ¹⁸ Kinin'ax ki omüx'inax kitakittüpip'iokoai, nësto'a kumut'aiakaitüpipiokoai, kõkkite'nüpanistosau ki Gentiles. ¹⁹ Ki aumüts'kaukuinnoainiki pinstak kõkünistse'puyisuai; annik' kitak'okokoau kitai'akanipuai. ²⁰ Kimats'epuyipuu, Kün'oau osta'aw ksësto'au itsipstai'puyiu. ²¹ Ki umu'pappiipi akumüts'kaiuaie umu'pappiipi mõks'einsi, ki nin' a akumüts'kaiuaie

okku'i; ki pokax aksenüpanïstaiu un'oauax ki oksis'toauax möks'enitösauax. ²² Ki kõnai' tappix kumut'akaukimokoaiu nësto'i; ki annök' eikak'imauök umuts'ipaitappiuaspi akitsikömotse'piauaie. ²³ Kim'atsistototsenoainiki tuks'kai akap'ioyis, mis'tüpokskasik stsik'i: kitau'münïstopuau kimatakokönitotopuau Israel istokõnau'akapioyists otsauomai'akotosi Nin'au okku'i. ²⁴ Üksšinimats'au matskïtsïmiu'ats otüskšinimats'tokiuä, ki apotük'kiuä matskïtsïmiu'ats otsin'aim. ²⁵ Ökh'siu üksšinimats'au möketüm'anïstsau otüskšinimats'tokiuä, ki apotük'kiuä möketüm'anïstsau otsin'aim. Anïstsin'niköttüsauaie nap'ioyis otsin'aim Beelzebub, ak'staianïstsinniköttaiau itsipstaupixk oko'ai? ²⁶ Pin stün'nokau; matsekipats akstaisaiipasokinnis; matsitsiksis'pats ak'staisaiïsksinis. ²⁷ Kitse'itsinikopuai ski'natsii matai'itsinikok ksistsiku'inatsii: ki kitai'okhtsipuai kotokhis'suai, sem'ik spots'im nap'ioyists. ²⁸ Ki pinstün'nokau anniks'isk akenitomixk mostüm', ki sta'aw matokotsenïtsiau'ats: stün'nok annök' i kots'enits iuökax mostüm' ki staaw stakhts'im. ²⁹ Natokümix sistsix küttomütaiponitau'atsax nitsipün'asaini? Ki tuks'küm matakittotstsiu'ats ksök'kum sauüs'ksinoüssi Kin'oau. ³⁰ Kitoku'yikinsists ikönüks'topiau. ³¹ Piniko'puk; kitots'itskükaiïxkimïmïpuau akaiëm'ix sistsix'. ³² Annök'aie'nüpanïstsiuök matap'ii nësto'i, osto'i nitaks'enüpanïstau nin'ä spots'im. ³³ Annök' nit'saietokök matap'piuök, osto'i nitak'saietoau nin'a spots'im. ³⁴ Pinstak nimut'oto innüst'sinni nõkitsit'apixisi ksök'kum: nimat'otopa nõkitsit'apixisi innüst'sinni, innu'stoan nimut'oto (nõkitsit'apiksistos ksök'kum). ³⁵ Nimut'oto nin'au ki un'ni mök'itsipotsïstsimotseïsau, ki otün'ni ki oksis'tsi, ki äum'si ki maawks'i mökitsipotsïstsimotseïsau. ³⁶ Ki nin'au aks'ikatummïmiuax otopokau'pimix anniks'isk matap'pixk oko'ai itsipsts' taupixk. ³⁷ Annök' aiïstüpükomïmïmiuök un'ni nësto'i nimatokotsinanük'ats: ki annök' aiïstüpükomïmïmiuök oku'yi ki otün'ni nësto'i nimatokotsinanük'ats. ³⁸ Ki annök' sauots'ïssi otaiïnan'i sauopokiuo'osi nësto'ä, nimatokotsinanük'ats. ³⁹ Annök' ikon'ïmök opai'tappiisinni, ak'atstomaie; annök' at'stomök opai'tappiisinni, nësto'i itat'stomaie, ai'akokonimaie. ⁴⁰ Annök' kito'tokök nito'tok; ki annök' nito'tokök ito'toyeuaiie annök' nitse'tokükök. ⁴¹ Annök' ito'toyeuök prophet otsiprophetisaie otak'okuyïssi prophet osa'kinosinniaie; ki annök' ito'toyeuök mökôm'otsitappiüä oto'kömotsitappiisaie, otak'okuyïssi mökôm'otsitappiüä osa'kinosinniaie. ⁴² Ki annök' ai'akutükkuuyiuök sto'kimi tuks'kümi anniks'isk inüks'tsïmixk otüs'ksinimatsösösaie, kitau'münïstopuau matakatstom'ats osa'kinosinniaie.

11

¹ Ki un'niniitsiu otai'ksïstanïstössax na'tsikoputsix otüskšinimats'ax itsistüpa'atomaie möküksinimatstoksi ki mökatsim'semöksi ot'akapioyimoauësts. ² Annok' John itsipsts'taupïssi itai'okiakiopi otokh'tsïsests Christ oiapïstutsipïsts'aie, itoköt'tsiuax na'tokümix otüskšinimats'ax, ³ Ki an'ïstsiuaie, kikütami'pa annök' aiakoto'ök, ki nõk'apsümmösïnan noke'tsïmi? ⁴ Jesus an'ïstsiuax, mis'tapuk, matan'ïstsinnomok John annists'isk kitokh'tsipuauëstsk ki kitüs'satsipuauëstsk: ⁵ Naps' tsix üs'süpiu, üs'tsekaïix

ikõm'otauauõkaiu, leperix ïssin'aiu, küttaiai'okhtsimix ai'okhtsimiau, enix' aipuauiu ki kïm'atapsix atsimsem'aiu õkhs'itsiniksinni. ⁶ Ki atsim'siu annõk' küttaiststskimskükiuõk nêsto'i. ⁷ Ki otsis'tapusax, Jesus otaumütüpaiitsinnikoõsauaie akai'tappix John, Tsanistappiua kumutsitappopuai ksïs'tapsksõkkum kõk'satsipuai? Küttaiststsip'a apai' sopu'yi itau'ütöpäpokaiiu? ⁸ Ki tsan'istappiua kumut'sitappopuai kõk'satsipuai? Kuttaitststsip'a nïn'naii ikikin'istotosiu? Anniks'isk ikikin'istotosixk itot'okoyiau Omüx'inax oko'auêsts. ⁹ Ki tsan'istappiua kumut'sitappopuai kõk'satsipuai? Küttaiststsip'a prophet? A, kitan'istopuau skïtsim'iuaiie prophet. ¹⁰ Annõk sinau', sat'sit, nitse'tomotoküttau nito'tokatatsïau kostoksïs', ki ake'tomsokapapistutsimaie koksoku'i. ¹¹ Kitau'münistopuau anniks'isk itsipokai'immokixk akek, mats'itstipa õk'skïtsimiaie John Baptist: ki annõk' inüks'tsimõk spots' im ïstsin'naiisinni ai'skïtsimuaie. ¹² John Baptist ïstsiksïs'tsikuïsts, puk'süpiksïstsikuïsts spots'im ïstsin'naiisinni itusk'o tuitsipioip, ki üskotui'tsipimix itusk'otuitsipimiau. ¹³ Konai'prophetix ki okõk'itsimani aie'nüpanistomiauests otsauomo'tosi John. ¹⁴ Ki mak'otsimenoainiki, am'auk Elias annõk' ai'akotoõk. ¹⁵ Annõk itokh'iuõk mõk'okhtsimsi ünäniststokh'tsïs. ¹⁶ Tsa nitai'akanipa annõk' o'tappiisnõk manïstsin'naiipuaiau? Netoinitsi'au pokax annim' itawk'pumauawpim itau'pix ki ai'sitsipsattsiau otük'auauax, ¹⁷ Ki an'ïstsiuax, kitsik'üttomopïnan ki kimat'spiipuai; kitau'yïmopïnan ki kimau'kaiisuuuêsts kimatakipuauêstsau. ¹⁸ John oto'tosi matauyiu'ats ki mataisimiu'ats, ki an'ïop pakh'tokinatsiu sauum'itsistaaw. ¹⁹ Nin'au okku'i oto'tosi, au'yiu ki ai'simiu, ki an'ïop, süm'mïs, aistoks'oyiu ki aistoks'imiu, publicanix ki sauum'itsitappix otük'auauax. Ki mokõk'sinni o'kosix oto'kõmotsïstutokaie. ²⁰ Itau'mütüpsitsipsattomêsts akap'ioyïsts annim' otsit'apistutsipïsts ot'apistutüksïsts otsauomai'sauaitsitüsax. ²¹ Kitak'oksïnip maka'pi, Chorazin! Kitak'oksïnip maka'pi Bethsaida! Nitsit' tsipst-sapistutsipïsts kitakap'ioyimoauêsts nitsïtsipstsapïstutükkitopiau Tyre ki Sidon ïstak'apioyïsts is'taisümmisauaitsitauopiau ïksim'matükkiapïstsïsts ki makh'skïtsïsts, ²² Ki kitan'istopuau Okõk'itsimani ïstsiksïs'tsikui manïstaksiksïsts'papsipi ksêsto'a, aks'ïksïstspapiu Tyre ki Sidon. ²³ Ki ksêsto'a Capernaum, kitspïn'noko spots'im, hades kitaks'innïssimoko; omük'apotüksïsts kitakap'ioyim itap'ïstutsipiau ittsipstsapïstutükkiopiau Sodom, is'taisakiaitaitsiopi. ²⁴ Ki kitan'istopuau, Okõk'itsimani ïstsiksïs'tsikui manïstaksiksïsts'papsipi ksêsto'au, aks'ïksïstspapiu Sodom. ²⁵ Annik' Jesus an'iu, nitõkh'sitükki nïn'a, spots'im ki ksõk'kum ïstsin'aimi, kitai'ksïstokkiauests annïsts'isk mokok'ietappix ki kitaipaso'kinomoaiu inük'sipokax. ²⁶ Ünñianïsts'it Nin'a; manïstõkh'sipi kitsitsi'tan. ²⁷ Nin'a otokõnai'nanïsts nitokok: ki matsitststipa ïksïnnu'yiuaiie okku'iaie Nin'a nits'ksïnnuyiuaiie; matsitststipa ïksïnnu'yiuaiie Un'ni, okku'i nits'ksïnnuyiuaiie, ki annõk ïksïnñimats'stokõttseuõk Un'ni. ²⁸ Puksipa'akik kõnai'ikapotükki ki ikõnüs'soksïstsix, ki kitak'okotopuau ïsïk'sïstikosinni. ²⁹ Nokhkïn'ni kin'attok, ki ïksïno'kik; nitsik'kinapsi nimat'omükimuspa; ki kitak'okonipuau ku'skëttsipõppuauêsts ïtsik'sïstikosinni. ³⁰ Nokhkïn'ni

ksists'papiu, ki nitopa'tüksin sők'otsiu.

12

¹ AN NIK' Jesus Issik'opiiksistsikui itsisüp-poka'atomests napaiēnšimmanists; ki otüksinimats'ax au'notsiax, ki aiin'asists aumütüp'otsimiax ki itaumütüp'ioattomiax. ² Ki Pharisees otsinno'össauax, anistsiauaie, süm'misau kitüksinimatsax mat'ökhsiu otap'istutsipuauešts annok' issik'opiiksistsikuik. ³ Ki aniš'tsiuax kiküttanistopuau'ats David otap'istutsipi otau'notssi ki otopokom'ix; ⁴ Maniš'tsipi Ap'istotokiua oko'ai, manistau'attopiau otsitau'pipi ištске'tani annik' küt'taökhsiiik möks'auattosi ki otopokom'ix möks'auattosaxaie, ki kak'ökhsiu nato'i'apiekuax möksauattosauaie? ⁵ Ki kikütanistopuau'ats okök'itsimani nato'i'apiekuax manistap'otükkipiau issik'opiiksistsikui otsit-sips'taupisau omük'atoiapioyis kimatsikiu'ats. ⁶ Ki kitan'istopuau annom' ittsiu' tuks'küm ki skit'stom omük'atoiapioyis. ⁷ Ki kitsksini'topi manistap'ipi nitak'ökhsitsip kım'apiisinni, ki nimatak'ökhsitsipats ikit'stüksinni, kış'taisauotui'mauopiau küt-tautuitiiaixk. ⁸ Nin'a okku'i itsin'auattominaai issik'opiiksistsikiii. ⁹ Ota'atsistapusi, otatoi'apioyimoai itsipim; ¹⁰ Ki sat'sit, nın'au itsips'taupiınai, ki otsis'i ipo'köttsuaie. Ki aisüppo'öttesattsuaie, Kütai'ökhsuats issk'opiiksistsikuışts ök'okuttotoösi? Möks'enüpanistüssauaie. ¹¹ Ki an'istsiuax, Ün'nats nın'au kitopokittappi'immoau maksinan'si tuks'kümi emük'ikına, ištšüp'popiışsaie atün'iaksin issik'opiiksistsikui, Küttomai'akstaisautuyiuatsaie? ¹² Nın'au küttomai'skitsimiuats emük'ikına? Ün'nikaie itökh'siu mök'ökhsapistutüksi issik'opiiksistsikuışts. ¹³ Itüman'istsuaie nın'au, Sauksikins'tsiakit. Ki itsauksikins'tsiakui; ki ikut'tutsipaie netoi'nitsuaie otat'otsi. ¹⁴ I tümit'süksiau Pharisees, ki ikönau'kök-itsimattsiauaie manistaks'enitawpiauiaie. ¹⁵ Ki Jesus otsksinışsaie, itsistapu': ki akai'tappix ipokiuo'iauaie, ki ikönau'kuttutuyiuax; ¹⁶ Ki sokap'anistsiuax mökstaiitsinnikoösax'aie: ¹⁷ Möks'enüpanistosi Esias otan'ipi, ki an'iu, ¹⁸ Süm'mok, nitap'otomok, annök' nitse'niniwattauök; nitük'omimmau, nu'skëttsipöppi nimut'ökhsimmau: nitakitsipotoai'inai nitsista'awi ki akanis'tšinmomoyiuax Gentiles okök'itsimani. ¹⁹ Mataketskau'ats matakoksipüppisüm'ats; mat'akitstipa matap'pi mök'okhtsisaie otse'poawsists moksoku'ists. ²⁰ Apai' otük'itsissi matakšnükü'ats: flax setsis'si mataküşsim'atsaie otsauomai'tüpskisaie okök'itsimani mök'itsskistsani. ²¹ Ki otšin'ikösim Gentiles ak'uumaitsimiau. ²² Tüks'küm ito'tsipotoau pakhts'istümatteu Sauum'itsiStaaw, naps'tsiu, ki mataipuyiu'ats: ki ikut'tutuyiuaie, ki naps'tsiua it'süppiu ki küttaipuyiua itse'puyiu. ²³ Ki könai'tappix it'skaietükkiau ki aniau kütamiu'ats David okkiu? ²⁴ Pharisees otokh'tsimsau, an'iau, Am'o nın'au, matomaisaipiksistsiu'atsax Sauum'itsiStaawx, Beelzebub Sauum'itsistaawx otsin'aimoai, umutai'saipiksistopiax ²⁵ Ki Jesus isksinnu'yiuax otüs'tapiax ki an'istsiuax, Nın'naiisinni ai'aketotoki ak'eitsinikau; ki akap'ioyis ki nap'ioyis aiaketotokiau matakspuitsuats: ²⁶ Sauum'itsitappiua satüp'iksistussi Sauum'itsitappiua, aiaketsistotosiu; ki

otsin'naiisinni kuttomaksipuitsiu'atsaie? ²⁷ Satüp'iksistainikiau Sauum'itsiStaawx, Beelzebub nimut'satüpiksistaiau, Tükka'ko'kosix itsatüpiksistsiu'atsax? Ün'nikaie osto'auai kitak'okökitsimükoau. ²⁸ Ki Satüp'iksistainikiau Sauum'itsistaawx Ap'istotokuä otsista'awmi nimut'satüpiksistaiau Apistotokuä otsin'aiisinni kito'taakoai'ini. ²⁹ Misköpin'ai oko'ai Tsa'akanistokotsitsipim'atsaie, mök'itauksistutsisaie ope'kanistsaie, sauotüm'iskspistüsaie misköpin'ai? Ki ak'otümoksistutsimaie oko'ai. ³⁰ Annök' niküt'taispiimmokök, niköttum'a: annök' niküttaupokomoawk'iakimauök auanit'apiksistükkiu. ³¹ Ün'nikaie kitan'istopuau, amian'istsauumitsitappiisinni ki amian'istitüpsauokömotse'poawsists Apistotokuä akitsksinoaiu matap'pi; ki annök' akitüpsauo'kömotsepuyiuök Atsim'istaaw matakitsksinoau'ats. ³² Annök' itüp'sauokömotsepuyiuök Nïn'au Okku'i ak'itsksinoau, ki annök' itüpsauokömotsepuyiuök Atsim'iStaaw mat'akitsksinoau'ats annom' ksök'kum ki aie'nissi otsis'tüpipuitappiisinni, mat'akitsksinoauats. ³³ Ökhs'apistutos mistsis', mök'ökhsinasiii: ki makap'istutos mistsis mök'okapinasi: mistsis' isksino'au otsin'assinni. ³⁴ Pitse'ksinaipokax! Sauum'itsitappiinoainiki Tsa'a kitakokotünistse'poattopuau'astsaii ökh'sists? Manista'kauooi u'skëttsipöppi, maoi' itai'puyiu. ³⁵ Ökhsin'auä manista'kauooi ökh'si u'skëttsipöppi sau'otsimësts ökh'siists: Sauumitsin'nauä manista'kauooi maka'pi u'skëttsipöppi sau'otsimësts makap'ists. ³⁶ Ki Kitan'istopuau Könai'ksistapitse'poawsists otakse'puyisau matap'pix aksenüp'anistomiauësts Okök'itsimani itsiksist'istikui: ³⁷ Kitse'poawsists kitakokömotitappiets'okoaiu ki kitse'poawsists kitak'saietokoaiu. ³⁸ Stsik ix Sïnak'ix ki Pharisees noküt'anistsiauaie ki an'iau, Nin'a nökökapipinan itots'tsipi ksësto'a. ³⁹ Ki noküt'anistsiuax osauum'itsitappiisinna ki otau'ökotaitappiisinna itok'apsatsimiau; ki mat'akitstsiapa ak'okotawpiau. Tuks'kai ak'okotapiau Jonas prophet. ⁴⁰ Manists'itaupisaie Jonas mammi' o'koanniaie nioks'kai ksistsikuists ki nioks'kai koko'ists; ünniak'anistsitaupiauaie Ninau Okku'i ksök'kum u'skëttsipöppi nioks'kai ksistsikuists ki nioks'kai koko'ists. ⁴¹ Nineveh itsin'ax, akopoksipapomiauax o'tappiisinna istots'tsissi Okök'itsimani ki akitsautütsepuyiopiau; aisauai'tsitaiau otatsim'semössax Jonas; ki sat'sit, annök' skitsim'iuök Jonas annom' itau'piu. ⁴² Amskap'iksökkui itsin'nauake akopoksipapomiauaie o'tappiisinna istots'tsissi okök'itsimani, ki akitsautütsepuyiopiau: umuk'itsipi ksök'kui ito'to mökitokhtsissi Solomon otokök'siniaie; ki annök' skitsim'iuök Solomon annom' itau'piu. ⁴³ Sauum'itsistaaw otsai'piksistüssi nïn'au, ikitksök'kuyim itap'auauökau issik'opissinni itap'satsim ki matokonim'atsaie. ⁴⁴ Itümau'anü nitak'ätsko noko'ai numut'süx; ki oto'si ikon'im nam'itaitsiiu, namokh'ipaie, ki a'natsistutsipaie. ⁴⁵ Ki itüm'itappo ki mat'tuyiuax ikit'sikümiäx sta'awx, itsis'tüpokapsiax, ki itsipim'inx ki itoko'attomiax: ki otsako'itappiisinni eikis'tüpokapiauaie ototom'itappiisinni. Neto'i ak'anistsiauaie ot'okapitappiisinna. ⁴⁶ Otsa'kiaisitsipsattosax matap'pix, Sat'sit, Oksis'tsi, ki omu'pappiipix säuauts'im itai'puyiax, ai'puinümiu mök'sitsipsattösauaie. ⁴⁷ Tuks'küm an'istsiauaie, Sat'sit, Kiksist'a ki kumu'pappiipix

sauauts'im itai'puyiau, ki ai'puñümiau köksiisipsaiisau. ⁴⁸ Ki anni'isk otan'ikisk, an'istsiuai, Tükka' niksís'ta? Tükka' numu'páppiipix? ⁴⁹ Ki itas'kotuyiuax otsís' otús'ksinimatsax ki an'iu Süm'mokau niksís'tsi ki numu'páppiipix! ⁵⁰ Annök' ai'aksístutsimöknini Spots' im otsitsi'tani aie, osto'i numu'páppiipa, něskün', nit'akem, ki niksís'ta.

13

¹ ETO'IK ksístsiku'ik Jesus it süks' ki tsim nap'ioyís, ki omük'sikimi išsoots'i itakau' piu. ² Isto'tuitappiix oto'taakax, ki akh'iosasís itsítsüppo'piu, ki itakau'piu; ki isto'tuitap-piix ikön'itüssuipuyiau išsoots'i. ³ Ki an'istsiuax akauo'iau parables ki an'iu, Sat'sit, aisüppipum'auã itui'süppipummau: ⁴ Ki otai'süppipummössi, moksoku'yi stsik'ists itsin'nissiešts, ki paiu'tax itotoiax'ěšts ki itau'attomiax'ěšts. ⁵ Stsik'ists okotoksskui itsin'nissiešts otsits'inüksökkuaspi; ki otsai'spixsökkuaspi itsik'kümsüskiiau: ⁶ Oto'tümisköpsi natos'i, itse'tsinitsiau; ki otsau'okötseksau itopo'köttsiau. ⁷ Stsik'ists itsin'nissiau ksissi'ix: ki ksissi'ix itsüsükiiau ki ito'satsiiuax: ⁸ Stsik'ists ökhs'ksökkuu itsin'nissiau, kiitsin'asiau, stsik'ists kepip'pui, stsik'ists nai'ippui stsik'ists niip'pui. ⁹ Annök' ito'kiuök, ünaništokh'tsims. ¹⁰ Ki; üksinimats'ax ito'toyiauaie, ki an'istsiuai, Kumauk'sitsipsattaišksixau parables? ¹¹ Noküt'anistsiuax, kitokokoau kök'itsksiniisuai spots'im itsin'naiišni itse'kipi, ki osto'auai matokotau'axau. ¹² Annök' nan'naniuök, ak'okotauaie, ki akakai'naniu: annök küttainan'iiuök, otsinanattopi ak'otsipaie. ¹³ Ün'nikaie numut'ünistsitsipsattaiu parables, išsüppis'au möksta'apsau; okh'tsimsau mökstau'okhtsimsau, mökstai'šksinnisau. ¹⁴ Aien'üpaništom'ěšts Esaias, otan'ipi, okh'tsimeniki kitak'okhtsim, ki kimat'akoksniipa; ki süppi'niki kitaküts'api, ki kimat'aksniipa: ¹⁵ Am'o o'tappiisinna u'skětsipöppists mi'ěšts, ki okhtok'ouaěšts matomaipumokhtsimiu'axau, ki oöps'puuax naps'tsiiax; möksta'apsax moöps'pix, möksta'okhtsimsěšts mokhtok'ists, mökstau'okhtsimsěšts mu' skětsipöppists, mökstaiauai'tsitasau, nok'staukuttutuawsau. ¹⁶ Atsim'siau koöps'puuax, aiapiau; ki kokhtok'ists, ai'okhtsimiau. ¹⁷ Kit au'münistöpuau, akaiēm'ix prophetix ki moköm'otsitappix ai'puñümiau mök'satsisauěšts annists'isk kitai'nipuauištsk ki matsinim'axauěšts; ki mök'okhtsisauěšts annists'isk kitai'okhtsipuauištsk, ki matokhtsim'axauěšts. ¹⁸ Okhtok ai'süpipummau' parable. ¹⁹ Ma tap' pi okhtsis'si nin'naiišni itse'poawsin, ki sauo'kōmotokhtsissi, itüm'ipuksipu Sauum'itsitappiua ki ito'kasattomaie annik' itsüp'ipumattopik u'skětsipöppi. Annök'auk mat'simaie itsüp'ipum'ani moksoku'i. ²⁰ Annök' mat'simök itsüp'ipum'ani ok'otokskui, ai'okhtsimiu epo'awsinu, ki otse'tametüksinni mat'simaie; ²¹ Mat'auštsitstipa kök'seksi, ki matakisümsu'ats; ikik'in'etüksinni ki üksistutük'sinni otos'au, atsim'epoawsinni ün'nikaie ito'toiau, its'kimskükiu. ²² Annök' mat'simök itsüp'ipum'ani ksissi'ix, ai'okhtsimiu atsim'epoawsin; ki annok' pai'tappiisinni istap'aitsitani, ki spükis'sists ito'satstomiauaie atsim'epoawsinni, ki matsinasiu'ats. ²³ Annök' mat'simök itsüp'ipum'ani ökhs'ksökkuu, ai'okhtsimiu Atsim'epoawsinni, ki

mokõm'otokhtsimaie; ki itsin'asiu, stsikix, kep'p'puyi, stsik'ix nai'ippuyi, stsik'ix niip'puyi. ²⁴ Stsik'i parable an'istsiuax, ki an'iu, Spots'im'istsinnaiisinni netum'anistsiu N'in'au, annõk' ai'süpipumauõk õkh'sisüpipum'ani otsin'simman; ²⁵ otai'okasax otap'automokix, okatum'i ito'toyuaie, ki õkh'sisüpipumani ipa'soksüp'pipumau makap'süpipumani, ki itsis'tapu. ²⁶ Ki otsüs'kissi mattuyis, ki otsin'assi, itüm'in'akuo makap'süpipumani. ²⁷ Ki Nin'au otapautomokix otsito'taakax ki an'istsiauaie, Nin'a, Kiküt'taiinsimattop'a õkhsisüpipumani kitsinsimman? Tsema ito'to makap'süpipumani? ²⁸ An'istsiuax, Katum'a otap'istntüksinaie. Ap'automokix otan'ikax kiküt'õkhsitükkipa nõk'ittotosinan nõk'sauotsisīnaniau? ²⁹ Ki an'iu, Sa; sauau'tsim'inoainikiau, makap'süpipumani, kõkskaküm'sanotsipnaii õkh'sisüpipumani. ³⁰ Unnianist'süsķisan mök'itotosi pokiak'sinni: Ki pokiak'sinni oto'si, nitak'otūmanistaiau ai'pokiakix, matom'omoipotokan makap'süpipumani, ki is'ksipikan kōk'ksietsinsissuaiau; ki istüp'omoipotokan napaiēn'insimman nitapaiēn'iokoai. ³¹ Stsik'i parable an'istsiuax, ki an'iu, Spots' im istsin'naiisinni netüm'anistsiu mustard istsin'simman, annik' mat'simõk nīnau, ki ai'süpipumau otsin'simman; ³² Itsis'tüpskaiinükotsiauaie kõnai'insimmanists; ki süs'ķiissi, itsis'tüpomükkuiiau insim'mansts, ki itsis'tsisasiu, ki paiu'tax itotoiau ki itoko'attomiāx isto'kūniksists. ³³ Stsik'i parable an'istsiuax; Spots' im istsin'naiisinni nitüm'anistsin itai'kopūtstaupi, annik' mat'simõk ake'u, ki kaias'attom niuks' kūmi omük'okosix, napaiēn itui'tsiau, ki ikõnai'kopūtstopiau. ³⁴ Am'ostsk Jesus ikõnai'sitsipsattsiaušts matap'pix parables itai'sitsipsattsiaušts; ki sauomai'sitsipsissi parable matomaisitsipsattsiauštsax: ³⁵ Mõksenüp'anistossi Prophet otanipi, ki an'iu, nimutaksipa'kuiaiki parables; nitaksen'poattopiau annists'isk kai'sattop'istsk ksõk'kumā sauomap'āstotoawsi. ³⁶ Ki Jesus aiis'tüpskuyiuax matap'pix, ki itsit'sipim nap'ioyis: ki otūsksinīmats ax otsitota'akax, ki an'iau noksksinīm'atsokinan parable makap'itaisüppipumaupi insim'man. ³⁷ Noküt'anistsiuax, Annõk' itai'süpipumauõk õkh'si insimmani N'in'au okku'yi am'ini; ³⁸ Insim'man konai'tappiuā; õkh'si insimmani, nīn'naiisinni isto'kos'ix; ki makap'iinsimmani, Sauum'itsitappiūā o'kosix; ³⁹ Katum'a annõk' ai'süppipumattomēsts, Sauum'itsitappiūā itamiu; pokiak'sinni ksõkkum aiksiuo'si; ki aipo'kiakix, atsīm'otokatatsisau, ⁴⁰ Manists'aumoipitükkipiau makap'insimmanists ki manistse'tsinītspiāu; ak'ūniststsiu aiksiuo'si annom' ksõk'kum. ⁴¹ N'in'au okku'i aks'istüpskuyiuax otatsīm'otokatatsix, ki ak'omoipotsimiauēsts ikõnau'kapiiēsts ki anniks'isk matap'pixk, sauum'itsitappiūā ak'omoipotoyiuax; ⁴² Ki akitsipst'apiksistsiauaux omūx'tsi; annim' ak'itstsiāu a sain'sinni, ki satse'ķinani. ⁴³ Mokõm'otsitappix akotūmik'kūnasuyeiau, manistsik'kūnasuyipi nato' si, un'ouai otsin'naiisinni, akotsik' kūnasuyiauaie. Annõk' itokh'iuõk ūnanistokh'tsims. ⁴⁴ Stsiki, Spots'im istsin'naiisinni nitüm'anistsiu treasure kaias'attomaie insim'man; kon'issi nīn'au, mat'aiksasattomaie, kī otsetam'etüksinni itsis'tapu ki ipum'attopiēsts otokõnai'nanists, ki ipum'attomaie annik' insim'manik. ⁴⁵ Stsik'i, Spotsim istsin'naiisinni

nitüm'anistsiu awkh'pumapiekuun otap'sümmössi ökh'six pearls: ⁴⁶ Kon'issi tuks'kümi pearl akai'ixkimasu, itsis'tapu, ki ipum'atopiešts otokönai'nanists ki ipum'attau. ⁴⁷ Stsik'i, spots' im istšin'naiisinni nitüm'aniststsiu itau'mikaupi, annök itsuia'p'iximökaie omük'sikimi, ki itomian'istomoiptükkiu: ⁴⁸ Itui'tsissaie, itopits'üssköpattomiauaie issoots'i, ki ito'piiua, ki ökh'six itaisüppitsi'iau iskix; ki makaps'ix istšis'tapiksistsiiau. ⁴⁹ Ak'otümanistsiu aiksios'i ksök'kum: atšim'otokatatsix ak'sipuksüpsüxiau, ki akai'aketaipiksistsiiau Sauum'itsitappix ki moköm'otsitappix; ⁵⁰ Ki akitsipst'apiksistsiiau (sauum'itsitappix) omüx'tsii; annim' ak'itstsiu a sašn'sinni ki satse'kinani. ⁵¹ Jesus an'istsiuax kikai'okhtšimipuaustsau annists'isk? An'istsiuaie, A, nin'an. ⁵² Itüm'anistsiuax Annök' ai'sinakuöök üksšinimats'au spots'im istšin'naiisinni, nitüm'aniststsiu nin'au, iko'yiüök, sauautš'iměsts treasure manists' ki ük'aisists. ⁵³ Ki itünists'tsiu, Jesus otaiksiu'attosěsts annists'isk parables, itsistüpa'atomaie. ⁵⁴ Ki otsito'tosi otau'ütäušini otat'oiapioyimoai itsipst'üksšinimatsiuax, ki ek'skaietükkiau, ki, an'iau, Tse'ma itotsim'atsěsts am'ok mokök'sinik, ki am'ostsk ot'omükapistutüksists? ⁵⁵ Küttomai'sauamiu'ats ai'satsakiau okku'i? Küttomaisauainiköttsiu'ats Oksistsi, Mary? Ki omu'pappiipix küttomaisauainiköttsiu'atsax James, ki Joses, ki Simon, ki Judas? ⁵⁶ Ki ot'akemix oküttomaisaiiokönopokomok'atsax? Am'o Nin'au, Tse'ma itotsim'atsěsts annists'isk? ⁵⁷ Ki itš'tsskimskükiax osto'i. Ki Jesus an'istsiuax, prophet itüs'tsaköttau, sauomai'tapposiěsts otäu'šini ki otäu'okoai. ⁵⁸ Otsauomai'tuksuai ün'nikaie itsauomapištutükkiu annim' akatio'yiěsts ükkük'umapotüksists.

14

¹ ANNIK' Herod tetrarch okhtšim'attoměsts Jesus otap'istutsipists, ² Ki an'istsiuax otap'otomokix am'omauk John Baptist; enio'sinni mat'sipua; ün'nikaie ükkük'umapotüksists itap'itutsiměsts. ³ Herod ükai'eėniuuaie John, ki aiis'ksipistsiuaie, ki itsok'iaie osto'iaie Herodias, us Philip otokeman'inaai. ⁴ Tük'ka John an'istsiuaie matökhsiu'ats kök'otošsi. ⁵ Ki otai'aksenitossaie, stun'nuyiuax matap' pix, tük'ka isksinnu'yiuxaxuaie prophet. ⁶ Ki otai'totstšissi Herod otsit'sipokaiipi, Herodias otün'ni itüt'sikiptiu, ki itsüp'istutuyiuaie Herod. ⁷ Itsiksīs'toatsiuaie atoün'issinni mök'ittokotossaie otan'istopiaie. ⁸ Ki oksis'tsi otsis'tok, ki an'iu, John Baptist otokön' istšüp'potoat omük'okos ki annom' istoko'kit. ⁹ Ki omüx'ina itsik'oketükkiu: ki otütoanis'si ki otopokau'yemix, ün'nikaie itani'u mök'okotösaie. ¹⁰ Ki itüp'skökiu, ki itsi'kawkokitsiuaie John itsipst'sokiawpiaie. ¹¹ Ki otokön'itsipuk'sipšpotopaie, omük'okos itsüp'potopaie, ki ikotauai'e ake'kuun: ki ito'tšippotuyiuaie oksis'tsi. ¹² Ki otüs'ksinimatsax itoto'iau ki mat'simiau mostüm' i, ki ai'akotomiau, ki i'tappoiau ki itünis'tsiiau Jesus. ¹³ Jesus otokh'tšimsi, itsis'tüpaatomaie akli'iosatsis itsui'akhiosiu, ki ksīs'tapsksökkum itüpanistappo'aie: ki matap'pix otokh'tšisau itsiksiuopokiu'iauaie, otakap'ioyimoauěsts süx'iau. ¹⁴ Ki Jesus itopitsišsa'atomaie, ki nan'nuyiuax akai'tappix, ki kaiim'iuax, ki ikut'tutuyiuax

otai'oktokosimoauax. ¹⁵ Ki otai'istükköpsi, otüs'ksinimatsax otsitota'akax, ki an'istsiauaie, annom' ksis'tapsksökkumasiu, ki au'mütüputükku; o'tappiisinna ünnistüps'skos, mök'ittapposi akap'ioyists, mök'opumattosi auu'öšin. ¹⁶ Ki Jesus an'istsiuax, matokuiistapu'iauats; kotok' möks'auattopiau. ¹⁷ Ki an'istsiauaie, annom' nitsinan'anists nisittu'yi ke'tanists ki na'tokümi mammix'. ¹⁸ An'iu, puk'sipipptotokikau. ¹⁹ Ki an'istsiuax kõnai'tappix mök'opasax mattu'yikui; ki mat'simēsts nisittu'yists ke'tanists ki na'tokümi mam mix', ki, otpisüp'si itatsim'etsimēsts, ki itau'minotsimēsts; ki ikotsiu'ax otüs'ksinimatsax ke'tanists, ki otüs'ksinimatsax ikotsiu'ästs o'tappiisinna. ²⁰ Ki ikõnau'yiau, ki itoku'yiau: ki mat'simēsts iau pi'nikēsts ittsi'ists na'tsikoputtuyi isksimmatük'iissokaiists. ²¹ Ki aiiniks'isk au'yixk nisitsi' omük'sikepippix nin'ax, ki akex, ki pokax'. ²² Ki Jesus eikak'imatsiuax otüs'ksinimatsax mökit'süppopisax akh'iosatsis, mökotom'apümмосax, otsakiaüs'tüpskoösaie tappiis'n'a. ²³ Ki otsis'tüpskoösax otappiis'n'ä, itsitamisso' nitum'mo mökatsimoiikasi; ki otau'tükkussi itsittau'piu. ²⁴ Ki akli'iosatsis ai'itütsikioo, ki ipawkh'paikimskawp: tük'ka, umut'totsüppopi. ²⁵ Ki nissoo'yi iskska'tüksinni koku'yi Jesus itsitappo'ax, omük'sikimi itokh'itauauökau. ²⁶ Ki otüs'ksinimatsax otsinno'ossauaie umuttokhitauau'okani omük'sikimi, ap'aitsitaiau, ki an'iau, Sta'awina; ki oko'pusuai itokum'iau. ²⁷ Ki Jesus kaiip'sitsipsatsiuax, ki an'iu, Ökh'sitükkik; nitam'i; Piniko'puk. ²⁸ Ki Peter noküt'anistsiauaie, Nin'a küm'ämieniki ani'kit ksēsto'a nõk'itotosi nõk'itsitüpaauökasi omük'sikimi. ²⁹ Ki an'iu, Puk'siput. Ki Peter otinnisa'atossi akh'iosatsis, itokh'itauauökau omük'sikimi mök'ittapposi Jesus. ³⁰ Ki otsin'si eik'sopuyi, itsiko'pum: ki otaumutüp'süppopiisi omük'sikimi ita'sainiepuyiu, ki au'aniu Nin'a, Kõmotse'piokit. ³¹ Ki Jesus itüp'sauksikins'tsakuaie ki itsēn'iauaie, ki an'istsiauaie, ksēsto'a enükaumai'tükkiua, kumauk'saietükkiks? ³² Otsito'tosau akh'iosatsis, itsiksist'sopu. ³³ Anniks'isk itsüp'popixk akh'iosatsis itoto'iauaie ki atsimmim'miauaie ki an'iaiu, E'mümi kitam'i Ap'istotok'iuä okku'i. ³⁴ Ki otau'pümmossau, itoto'iau Gennesaret istau'össini. ³⁵ Ki annim'istsin'ax, ots'ksinuoössau, itüp'skükiau kõnüs'ksökkum sa'akapotsi, ki itotsip'iauaie ikõnai'oktokosix: ³⁶ Ki au'kõmõnistsiauaie (Jesus) mökskaks'ixeniasax oso'kõsim itssaiin'ikaists: ki manists'eipi kaien'imix ün'nineetsimi sokap'okuttotoax.

15

¹ AI'SĪNAKIX ki Pharisees, Jerusalem itsitappimix otsit'totaakax Jesus, ki an'iau, ² Tšanistapiuats umut'ünistüpaipixipiau ükaitappix otün'issuaiauests? Oyis'sax ke'tan, matüstsümü'ax. ³ Noküt'anistsiuax ku'maukanistüpaipixipuaiisks Ap'istotokuia otse'powsinni kõk'satsisaai kiks's'tapünissuai? ⁴ Ap'istotokuia an'iu, atsimmim'misau kin'a ki kiks's'ta; ki, annök' ai'pakosinikuyiuök un'ni ki oksis'tsi, unnianistse'insä. ⁵ Ki kitan'ipauau annök' an'istsiuök un'ni ki oksis'tsi, kotük'sinaie, kitak'ototokuinanipi nēsto'a, ⁶ Ki küt'atsimmimmiuax un'ni ki oksis'tsi, paio'toau. Kitse'powsuauests kumut'saiepumapistsipaie

Ap'istotokiua otse'poawsan. ⁷ Kitsiks'is'tapokömmotsitappiansuai! Esaias prophet kit'sokapenüpanikoau, ki an'iu, ⁸ Am' ox matap'pix nimut'astokokiau maau'ests, ki nimut'atsimmimmokiau oto'ünüauests: ki u'skëttsipöppuanests nitsip'piokokiests. ⁹ Nitsiks'is'tapatsimmimmokiau, ök'aumaisipists ät'suaiisksinimats'iauax nän'ax otan'ipuauests. ¹⁰ Ki nan'niköttsiuax o'tappiisinna ki an'istsiuax, Okh'tok, ki sokap'okhtok; ¹¹ Annik' itsüp'popiik maoi'i matokap'istotok'atsaie nän'aii; annik' sük'siik maoi'i itokap'istutuyiu'iu'aie nänaii. ¹² Ki otüsksinimats'ax otsitota'akax ki otan'ikax kiküt'üsksinipa Pharisees otsis'küksau otokh'tsiau annik' epo'awsinik? ¹³ Ki noküt'ünü, kõnai'süpipumanists Nin'a spots'im oküt'taisüpipumattopistsi ak'süsköppatopiests. ¹⁴ Amau'patokau; naps'tsiotüppinnükiau naps'tsiox. Ki naps'tsiua ätupp'in'nüssi naptsi'i, atün'iaksinni akai'akitsüppopiiu. ¹⁵ Peter itüman'istsiuai, noksksinim'atsokinan am'om parable. ¹⁶ Ki Jesus an'iu, kiküttaisakiaisauaiokhtsimipiuua? ¹⁷ Kiküttaisauaiokhtsimipiuua, annik' itsüp'opiik maoi'i, itüp'süppopiu mo'koanni ki ipsai'piosop? ¹⁸ Ki annists'isk itsüks'isk maoi'i u'skëttsipöppei itsüks'iax; ki itokap'istutuyiauaie nän'aii. ¹⁹ U'skëttsipöppei itsüks'ests sauum'itsitsitanists, inik'sists, auök'otanists kõmos'ists, istüp'saiepitsinni, atauün'issists; ²⁰ Am'ostsk itokap'istutuyiauaie nän'ai'i; ki maks'oyissi otsauomüs'tsimissi matokapistutuyiuats nän'aii. ²¹ Jesus itümistüpa'atomaie, ki Tyre ki Sidon istsoots'ists itsitap'po. ²² Ki sat' sit, Canaan ista'ke itsux'iu annists'isk issoots'istsk, ki itasaine'poattsuaie, ki an'iu, K'im'okit Nin'a, David okku'i! Nitün'na eiko'ksistutoau maka'pistaaw. ²³ Ki matsitsipsattsuatsaie. Ki otüsksinimatsax otsitota'akax ki otau'kömönikax ki an'iax Ünnistüp'skös; nitüsksausaine'poukinan. ²⁴ Ki noküt'anistsiuax, nikak'itüpskoko Israeli istat'stanix emük'ikinaiix. ²⁵ Otsitümitota'akaie ki otatsim'mimmokaie, ki an'iu, Nin'a Spum'mokit! ²⁶ Ki noküt'anistsiuai, matökhsiu'ats mök'otsissi pokax otsau'öšinoai mökitüp'apixisests imitax'. ²⁷ Ki (ake'ua) an'iu, E'münü, Nin'a; ki imitax' au'attomiau pinikests innissi'ists otsin'aimoauai otsitau'yipiaie. ²⁸ Jesus itümo'k'anistsiuai, Ake', omük'o kitaumai'tüksinni: Ünnianistsits'tsis kitsitsi'tatopi. Ki otün'ni ikuttotoai'inai annik' itai'ksistsikumioipik. ²⁹ Ki Jesus itsis'tüpaatomaie annim', ki itast'toto Galilee istomük'sikimi; ki ita'misso nitum'mo ki itau'piu annim'. ³⁰ Ki akai'tappix otsito'taakax, ki ipokom'iaua üs'tsekaiix, naps'tsiox, küttaiai'puyix, iko'müksix, ki akai'em'ix stik'ix ki Jesus okt'sists itsin'apiksistsiaua; ki ikut'tutuyiaua: ³¹ Ki kõnai'tappix ek'skaietükkiau, otsinno'össauax küttaiai'puyix otse'puyissax, ki iko'müksix otokut'totoösax, ki üs'tsekaiix otauau'ökäsax, ki naps'tsiox otsaps'ax: ki üs'tsaköttsiau Israel istap'istotoki. ³² Jesus itümin'niköttsiuax otüsksinimats'ax, ki an'iu, nitai'kimaiau o'tappiisinna nioks'kai ksistsiku'ists nitopokau'pimokiau, ki matokoyiu'axau: ki nimat'aksistüpskoauaxau otau'notssau ökskakümitseni'au moksoku'i. ³³ Ki otüsksinimatsax an'istsiauaie Tse'ma nökitotsipinan'a ke'tani manisto'mükopiau mök'otkuisests o'tappiisinna? ³⁴ Ki Jesus anistsiuax, Tsanetso'a

ke'taništs kitsinan'oauēšts? Ki an'iaiu, Ikīt'sikaiaiu, ki unna'tošimi inūk'umix. ³⁵ Ki an'istsiuax o'tappiisinna, ksök'kum mōkittopasax'ax. ³⁶ Ki mat'simēšts ikīt'sikaiēšts ke'taništs ki mammix', ki a'tšimoiikau, ki a'minotsimēšts, ki ikotsiuax otūsksšinimats'ax, ki ūšksšinimats'ax ikotsiu'ax o'tappiisinna. ³⁷ Ki ikōnau'yiau, ki ikuyi'au; ki mat'simiau pinikēšts itškim'iauēšts ikīt'sikaii šksšimmatūk'isokaiišts itui' tsišts. ³⁸ Anniks'isk au'yixk nīssoyīm'i omūk'sikepīppix nīn'ax, ki akex, ki pokai. ³⁹ Ki itsis'tūpskuyiu o'tappiisīn'na, ki itsīt'sūppopiu akh'iosatsīs, ki ito'to Magdala išssootsišts'i.

16

¹ PHARISEES ki Saducees ipok'itotoiaiu ki as'saksšinnuyiauaie, ai'puinūmiau mōkanis'tsinnomoōsax spots'im ištap'stosīnni. ² Nokūt'anīstsiuax, autūkkus' si, kitan'ipuan ak'etameksištsi ku; āmawk'issoksīstisikuīšts. ³ Ki ksīškūnna'tūnnīssi, ak'akapiksīstisiku annok' ksīstšikui, amawk'issoksīstisikuīšts ki ikikin'inašiu. Kitšiksīs'tapokāmotsitappiansuai! Kitokot'ainipuaū assoksīs'tisikuīšts ostokso'auēšts; ki kimatokot'ainipuaū annīstš'isk ksīstšiku'īstsk ištšap'stosīšts. ⁴ Otsaūm'itsitappiisīn'na ki otau'ōkotaitappiisīn'na ap'satsīmiau apsto'sīnni; ki matakokotau'axau apsto'sīnni; prophet Jonas otap'stosīnni akokotauaie'. Ki skītsiu'ax ki itsis'tapu. ⁵ Ki otūs'ksīnīmatsax otau'pūmmosau pakhts'esaišksīnīmiau mōk'atūksau ke'tani. ⁶ Jesus itūm'anīstsiuax Mokōk'ik ki iskskats'ik Pharisees ki Saducees ištš'ikopūšketatsīsau. ⁷ Ki ai'sītsīpsattšeiaiu, ki an'iaiu, nimatotsipīnan'a ke'tani, ⁸ Jesus otšīnno'ōsax, an'istsiuax, Inūk'aumaitūkkix, kumauk'sītsīpsattšeiauaūaīšks, kitsauo'tūksuai ke'tani? ⁹ Kikūt'taisakiaīsauokhtšīmīpuaua, kikūt'taisauūšksīnīpuaua nīsīto'mūksikepīppix matap'pīx ištšīsīttu'īstš ke'taništs, ki tsanetso'ā kitots'īpuauēšts ištššimmatūk'isokaiišts? ¹⁰ Nīstoyīm'i omūk'sikepīppix matap'pīx ištokītsikaīšts ke'taništs ki tsanetso'ā kitots'īpuauēšts ištššimmatūk'isokaiišts? ¹¹ Kumauk'staiokhtšīmīpuauaīšks kimat'sītsīpsattopuaū'ats ke'tani, kōkīskskatsīssuai Pharisees ki Saducees ištš'ikoputšketatsīsau? ¹² Itūm'īšksīnīmiau matšemiū'atsax mōksīskatsīsaie ke'tani ištš'ikoputšketatsīs, ki ai'semiūaxmōks'īskatsīsaie Pharisees ki Saducees otš'ksīnīmats'tūksuaīax. ¹³ Jesus otšīto'tosī Cesarea Philippi, ai'sūppoōšsesattšiuax otūsksīnīmats'ax, Tsa anīu'axau matap'pī nesto'a nīn'au okku'i nōk'ūmsi? ¹⁴ Ki an'iaiu, stšik'ix John Baptist: stšik'ix, Elias: ki stšik'ix, Jeremias, ki stšik'ā prophet. ¹⁵ An'istsiuax Tsa kitak'anīpuau nōk'ūm-si? ¹⁶ Ki Simon Peter nokūt'anīstšīuaie ksēsto'ākauk Christ, Ap'īstotokīuā ipai'tappīuūk okku'i. ¹⁷ Jesus nokūt'anīstšīuaie kitatsīm'si, Simon Bar Jonas. Ik'sisakuyi ki aa'pūni kimat'ūšksīnīmatsok'astsau: nīn'a spots'im kitusksīnīmats'ok. ¹⁸ Ki kita'atanīsto, ksēsto'ākauk Peter, ki am'om ok'otokūm nitak'ittokhitokoīška church; ki Hades ištokh'sepīstanīšts matakatsīu'atsaie. ¹⁹ Ki kitai'akokoto spots' im ištšīn'naišīnni itotai'kauaipixīxtūkiopi; ksōk'kum kitai'akomianīstomopipi, spots'im ak'ītomopipo; ksōk' kum kitai'akomianīstapotsīppi spots'im ak'ītopotsip. ²⁰ Itūm'anīstsiuax otūsksīnīmats'ax

mökstaitšinnikoõsax'aie osto'i otüm'si Jesus Christ. ²¹ Annik' Jesus itaumütüp'anistsinomoyiuaX otüsksinimats'ax manistakittappopi Jerusalem, manistaks'ipunaistoto'awpianaie omüx'imix ki omük'atoiapiekuax ki ai'sinakix, ki manistaks'enitawpiauaie, manistaks'ipuaüstotoawpiauaie nioks'kai ksistsikui. ²² Peter itümo'toyiuaie, ki aumütüp'sitsipsattsiauaie, ki an'iu, Nin'a kökünistsip'piokosi; matakittottsiu'ats ksësto'a. ²³ Ki itapotükau'aie, ki an'istsiauaie Peter apüt'tokokit, Satan; kök'kitstsskimsküki; kimatsskümau'ats Ap'istotokiüä kitsksska'tüksists annom' ksökkum. ²⁴ Itümanistsiuax otüsksinimats'ax Isttsi'ki matap'pi makopokiuo'õssi nësto'a, ünnianist'auütsikimatsistotos, ki ünnianistö'tsis otauai'staksinni, ki ünnianistöpokiuos nësto'a. ²⁵ Annök'aiakitsikömotsepiosiuok opai'tappiisinni, akatstomaie': ki annök' itai'akatstomök opai'tappiisinni, nëstoi umutak'atstomaie, ai'akokonimaie. ²⁶ Tsanetso'ä matap'pi ak'okuüstüpasokuiim'ats minan'attüssi kõnüs'ksökkum, ki atsto'si otsipai'tappiisinni? Awx'a otai'akokotawpiaie opai'tappiisinni? ²⁷ Nin'au okku'i akototo'yinaie Un'ni ots'tsapinasinni ki oto'tokatatsix akopokiuo'iax, ki kõnai'tappix manistsi'piësts otap'otüksuauësts ak'ünistokotsiuax. ²⁸ Kit au'münistöpuau stsik'ix annom' itai'puyiau, matakatsattotsim'axau eino'sinni otsauomai'noõsau nin'au okku'i otsin'aipuksipusi möks'inaiisi.

17

¹ OTAIXSIUO'ËSTS nauyi ksistsikuists Jesus mat'toyiuaX. Peter, James, ki John oskün', ki itünistüp'p'iuax spi'tummo. ² Ki otsakiainoõsuaie it'oketsistümiinai; ki ostoksis'i ikkün'natsiuaie manist'ikkünnasuyipi nato'si, ki otüstotos'ists ksix'inatsiësts manisti'ksixinatspi ksistsikui. ³ Ki sat'sit, itsina'kuaiëmiau Moses ki Elias, ki ai'sitsipsattsiauaie. ⁴ Peter itüm'anistsiauaie Jesus, Nin'ä, ökh'siu annom' nök'ittaupisinan: ökh'sitükkieniki, nökapistutsisinan annom' nioks'kai api' manists; tuks'käii köksinan'attosi, ki tüks'kaii Moses möksinan'attosi, ki tuks'kaii Elias mök sinanattosi. ⁵ Otsakiai'puyissi, sat'sit ikkün'aisoksistsikuyi ituyi'künakoaiu: ki sat'sit, epo'awsinni itots'tsiu assoksis' tsikui, ki an'iu, Am'o nitük'omimokos nitsekökh'simmau; ökh'tok. ⁶ Ki üksinimats'ax otokh'tsisauaie itopi'iau ostokso'auësts, ki eks'kaikopumiau. ⁷ Ki Jesus ito'to, ki i tsixen'iuax, ki an'iu, Nipuauk', ki piniko'puk. ⁸ Ki ot'süpsau matsinnuyiau'axau matappix, kaks'innuyiau Jesus. ⁹ Ki nituin'moyi otsinissat'tosau, Jesus itsem'iuax, ki an'iu, Pinanis'tok matap'pi kitsinip'uauësts, Nin'au okku'i otsauomät'sipuausi einsin'ni. ¹⁰ Ki otüs'ksinimatsax aisüppoõttsesat tsiauaie, ki an'iau, mauk'auaniïksixau ai'sinakix ak'otomoto Elias? ¹¹ Ki Jesus noküt'anistsiuax, E'münüu, Elias ak'otomoto, ki akokõnau'kömototom. ¹² Ki kitan'istöpuau, Elias ük'auto, ki matsksinnuyiu'axauaie ki nitsis'tutuyiauaie manistüp'stapiu. Neto'yi akünistai'puinattsiauaie Nin'au okku'i. ¹³ Itüm'ïksinimiau üksinimats'ax umutai'sitsipsi John Baptist. ¹⁴ Otsito'tosau o'tappiisn'na, nin'aii otsito'taakaie itsito'topistuksisano'piinaie, ki an'iu, ¹⁵ Nin'a kim'is noko'a; au'atusinau ki eks'ipuünüm: ai'kapitsuiopiu itsii ki ai'kapitsuiopiu

okke'. ¹⁶ Ki nitsitotsip'iaiauaie kitüsksinimats'ax ki matokotokuttotu yiuaxauaie. ¹⁷ Jesus itüm'äniu, o'sauomaitükkesinna ki otapok'apitappisinna! Tsanetso'a kitakopokau'pimopa? Tsanetso'a kitak'itsitattopu aua? Puksipip'potokik. ¹⁸ Ki Jesus seitsip'sattsuaie sauum'itsistaaw; ki itsüksiinai; ki annik'pokau' ikut'totoau. ¹⁹ Üsksininats'ax itüm'itotoiauaie Jesus ki an'iau, numauk'sauokotsatüppiksistünan? ²⁰ Ki Jesus an'istsiuax, Kitsauomai'tüksinni: kitau'münistopuau, kemük'enükotsissi kitaumai'tüksinni, manist'omükopi mustard itotal'süpipumauopi kitakokot'anistop am'om netum'moyi ök'ümistüpotosi omim', ki ak'itüpitsiu; ki matakitsipa kiküt'taakokotsistutsipuaii. ²¹ Am'oi ünaništap'pi matomai'süxiuats saaits'tšisiau a'tšimoiikani ki sauau'yisinni. ²² Ki otsa'kiitaupišsau Galilee, Jesus an'istsiuax, Nin'au okku'i ak'okotau matap'piix. ²³ Ki aks'inittsiauaie, ki nioks'kasi ksistsiku'ists, akütsitsipua'atsau. Ki eks'kaikikinetükkiau. ²⁴ Ki otsitto'tosau Capernaum, anniks'isk au'tujixk mix'kim, itoto'iau Peter, ki an'iau, küttomisauaiponitau'atskitsin'aim? ²⁵ An'iu, A, ki otsipis'si nap'ioyis Jesus itomsitsipsattsuaie, ki an'iu Tsa kitsta'pa, Simon? Tükka' au'tuyiua mix'kim kšökkum itsin'ax? Otauüt'okosix, ki pie'tappix? ²⁶ Peter an'istsiauaie. Pie'tappix. Jesus an'istsiauaie, o'kosoauax matakotümaiponitau'atsax. ²⁷ Ki, nökstaisau'kosatsösau is'tüpak omük'sikimi, ki sua'piksistsis amik'atsis, ki mammi kitotom'omikani mattos'; ki pakuün'ainiki kitak'okonoau mix'kim: annök' mattos', ki ko'tšisau, kitak'siponitanuni.

18

¹ AN NIK' otüsksinimats'ax itoto'iau Jesus ki an'iau, Tükka' mštšupomüksim'a spots' im itsin'naiisinni? ² Ki Jesus itsin'iköttsiauaie inük'sipoka ki itüt'sikipotoyiuax. ³ Ki an'iu, kitau'münistopuau saisau'aitsinoeniki, ki saie'tumanistsinoeniki inük'sipokax, kimataksipi'puaua spots'im itsin'naiisinni. ⁴ Annök' aks'inüksipokaištutosiuök manist'inükstsšimipi am'o pokai'i, itsis'tšupomüksim spots'im itsinnnaiisinni. ⁵ Ki annök' ak'autuyiuök tuks'kai inük'sipokaištotosišk, nšto'i nitau'tok. ⁶ Ki annök'istsskim'skükiats'iuök tuks'kümi anniks'isk inük'sipokaxk nitau'maitokixk, ökh'siu pikiak'lokotoki kin'attossaie, ki inets'issi omük'sikimi. ⁷ Istsskim'sküksinni it'okapiu kšökkum, Istsskim'sküksists ak'itotoiau; ki annök' nin'auök paiuk'sipipptomök istsskim'sküksinni, aks'ksinümaie maka'pi! ⁸ Ün'nikaie kotsis' ki koköt'si istsskim'skükiats'otsenikiau, köksinit'au, ki mis'tšupapiksistaiiau: itökh'siu kök'kitsipissi opai'tappiisinni köks'istsekaishi ki kök'opoköksi, kökstaitš'apixikösi küttaiaiapunstsiuasi ki kitai'akokötsists ki kitai'akötsists. ⁹ Ki koöps'pi istsskim'skükiatsotseniki, sauau'tos, ki mis'tšupapiksistsis: itökh'siu kök'kitsipissi opai'tappiisinni tuks'kümi moöps'pa; kökstaitš'apixikosi küt'taiaiapunstsiuasii, ki kitaiakoöpspix. ¹⁰ Mokök'ik kök'stauksistotoawsi tuks'kümi am'oksk inüks'tšimix: kitan'istopuau spots'im oto'tokatatsuaiax üks'skatsšimiau Nin'a ostoksis'aie spotsim otsitau'pipi ¹¹ Nin'au okku'i ito'to mökšikömotse'piösaie annök' at'stauök. ¹² Tsa kitš'tapuau? Nin'an minan'attüssi kepš'pi emük'ikšnax ki

tuks'kümi itünis'tapu, küttomisauüsskītsimiu'axau piksīp'pi piksi'koputsi, ki küttomisauaitappo'ats netum'moists, ki küttomisauapsümuiats annök' nittüppu'ök? ¹³ Ki iküm'okonoõssaie, kitau'münistopau manistse'tametükkipiax piksīp'pi piksi'koputsi otsaiis'tapusax itsīs'tüpskaietametükkiu annök' ikon'īmauök. ¹⁴ Neto'i omat'sitsitanats Kin'ä spots'im tuks'kümi anniks'isk inüx'tsimixk mök'saiinakuaiiõssau. ¹⁵ Stsik'i, kumu'pappiipi sauo'kõmotsistototseniki, matan'istsīs otsauo'kõmotsitappiisinni, ksēsto'a ki osto'i namīs tsitappiik; okh'totseniki kitse'motsau kumu'pappiipi. ¹⁶ Ki saiiokh'totseniki, tuks'küm tsõktau na'tokumix pokitappomīsau, kõnai'poawsīsts möks'eikosau, otokh'tīsau natsitappix, tsoktau nioks'kaitappix. ¹⁷ Ki sauokli'toūsax, anīstsīs'church: ki sauõkh'tsīssi church, ünnianists'is sai'etükkiuā ki publican. ¹⁸ Kitau'münistopau, kitsit'aiipipi ksök'kum, akitaiipip spots'im: ki kitsitapotsippi ksõkkum, akütsitapotsip spots'im. ¹⁹ Kimat'anīstopau, netum'anīstsitsitainoainiki kitak'aukõmõnsuai, Nin'a spots'im aks'īstutomoyiuaxaie. ²⁰ Natokümi tsoktau nioks'kümi nitsīn'ikõsim itsitomo'oaupi nīt'sitaitütsikiaupi. ²¹ Peter itümitotoaie, ki an'īstsiuaie, Tsanetso'awtau numu'pappiipa nõksaumitsīstu-tuyīssi, ki nõks'ksinnoõssi? Akokitsikaiasts? ²² Jesus an'īstsiuaie, Kimatanīstopa ikīt'sikaiēsts, ikitsikippuiēsts ikīt'sikaiēsts. ²³ Spots'im īstīn'naiisinni nitum'anīstsiu omüx'īna annök' ak'okõkitsīmaiauök otsitappim'ix. ²⁴ Ki otau'mütüppükstükkisi tuks'küm ot'sittotsipptokaie, ke'pi omük'sikepīppoyi mix'kimix otai'akokotopixaie. ²⁵ Otsai'itstsīssi mökokotõsai'e, Otsīn'aim an'īīnaie mök'apikosaie, ki otokem'an ki o'kosix ki otokõnai'nanīsts, ki mökotoku'yīsax mīx'kimix. ²⁶ Otsitappimi itopīstuksīsano'piīnaie ki atsīmīmī'īnaie ki an'īīnaie Nin'a, pinane'tükkit ki kitaksūpanīs'tsokoto. ²⁷ Ki annök' matap'piuök otsīn'aim kaiīm'īuaie ki paio'toyīuaie ki ünnim iks'ksīnnuyīuaie. ²⁸ Ki neto'ök matap'piuök sūx'iu, ki tuksküm'i otopok'apotükkimix ikon'oyīuaie otai'akokok'isk kepīp'pii a'pūnasainix; ki een'īuaie, ki paiu'tsīniuaie ki an'iu, Ponitat' kitai'akokokipix. ²⁹ Ki otopokapotükkim'i itoipīstuksīsano'piīnaie, ki aukõm'õnīstsiuaie, ki an'iu, pinane'tükkit ki kitaksūpanīstokoto. ³⁰ Ki matõkhsitükkiu'ats; ki itappo' ki itsipsts'tapiksīstsiuaie itai'okiakiopi, otsauomaisūpanīstsiptonitasaie mökstaīsūksaie. ³¹ Otopok'apotükkimix otsīnīs'sax eks'kaīkikinētükkiau, ki ito'toiau, ki otsīn'aimoauai aiīstīnikuyīuaēsts. ³² Ki otsīn'aim otsīn'nikõttossaie, an'īstsiuaie, Sauum'itapotükkīuā, kitai'akokokipix kitsīn'omokitan'ikipi: ³³ Kanīs'tsikīmopi kumauk'sauanīstikīmāisks kitopokap'otükkimokā? ³⁴ Ki otsīn'aim ītse'tükki'īnai, ki itsitūpumüts'kaiuaie pu'īnaitappix otsauomai'sūppiponitassaie. ³⁵ Neto'i Nin'a spots'im kitak'anīstotokoau saīsin'īminoainiki ku'sskētsipõpuauēsts kumut'aukīmaupuai kumu'pappiipix.

19

¹ KI Jesus annīsts'isk epo'awsīsts otaīksiu'attosēsts Galilee itsīstūpa'atomaie. Ki Judæa itssoots'ists, Jordan mīs'taputsim, itoto': ² Ki akai'tappix ipokiuo'īuaie; ki annim' ikut'totoyīuax. ³ Pharisees itoto'īuaie, ki as'saksksīnnuyīuaie ki an'īstsiuaie,

ökhsiu'ats nïn'au kõnai' nükünistapïsts mök'anïstüpskoõsaie
 otokem'an? ⁴ Ki noküt'anïstsiuax kikütanïstop'ats sinak'sin, annök
 itsitsap'ïstutuyiuökax ap'ïstutuyiuax nïn'au ki ake'u. ⁵ Ün'nikaie
 nïn'au itai'akskitsiu ax un'ni ki oksis'tsi, ki ai'akükömmiu
 otokem'an; ki akitum'anïstoksisakumiau. ⁶ Ün'nikaie
 matsïstoküm'axau, itse'tumanïstoksisakumiau. Ap'ïstotokuia
 otsipo'totopïsts, pinits'tsïs matap'pi mökai'aketotosësts.
⁷ An'ïstsiuaie, nïauk'anïi Moses ök'okotösi sinak'sin, ki
 ök'ünïstüpskoawsi? ⁸ An'ïstsiuax Moses, kumut'sipotomokoau
 kitse'usskëttspöppisuai, kökotünïstüp'skoõssuai kotokem'anoauax;
 ki itsitsi'i matütünïstsiu'ats. ⁹ Ki kitanïstopuau annök'
 akünïstüp'skuyiuök otokem'an, sauau'ökotasaie, ki otai'kaokemaitai
 stsïk'i itau'ökotau: ki annök' ikem'attauök itüp'skoauök, itau'ökotau.
¹⁰ Otüs ksïnimatsax anïstsiuaie Ünñianïsts'ïssau nïn'au ki
 otokem'an, matökhsiu'ats mök'okëmsi. ¹¹ Ki an'ïstsiuax kõnai'tappix
 matokot'otsimaxaie annik' epo'awsïnik, anniks'isk iko'taxk
 nittsïmiauaie. ¹² Ittsi'i iuai'itax itsipo'kaiiau; ki stsïk'ix matappix
 iuai'itsiauax, ki stsïk'ix iuai'itastotosiau, Spots' im itsïnnaisïnni
 umut'uaiïtastotospiau. Annök' ikot'totsïmök ünñianïstots'ïsaie.
¹³ Inük'sipokax itotsipotoaii mökïttokhïtsikïns'tsaksax, ki
 mökïtatsïmoiikasi: ki üksïnïmats'ax an'ïstsiuax unnaie.
¹⁴ Ki Jesus an'iu, Pokïtsïm'mokau inük'sipokax ki pinanïstokau
 nõkstai'puksipaaïsau. Ün'nianïstaps'iau spots' im itsïn'naiisïnni.
¹⁵ Ki itokhïtsikïns'tsakiuax, ki itsïs'tüpaatomaie. ¹⁶ Ki, süppït,
 tuks'kümi itsitotoïnaie ki an'iu, Ökhsïn'ai, tsanïstap'iaua
 nõk'ökhsïstutsipi, nõkkuinan'si üsk'sipaitappiisïnni? ¹⁷ Ki
 an'ïstsiuaie, Kumauk'ainikük'iks ökh'si? Matütsïtsipsa
 ökhsi, nitüks'küm, Ap'ïstotokuia, itökh'siu: makitsipim'eniki
 opai'tappiisïnni, sat'sitësts okök'itsïmanïsts. ¹⁸ An'ïstsiuaie
 Tsïstsïmä? Jesus an'iu, kimataksenik'ipa, kimatakau'ökotapa,
 kimataksikömos'pa, kimatakitüp'saiepitspa. ¹⁹ Ükomïm'mïsau
 kïn'a ki kïksïs'ta; ki, kitak'anïstükömmïmau kitopokau'pïmau
 kanïstük'omïmmospï. ²⁰ Man'iköpï an'ïstsiuaie. Nitökönüs' sat-
 sipiau am'ostsk nitsök'umapiisi. Tsanïstap'iaua niküt'tomüssatsipi?
²¹ Jesus an'ïstsiuaie maksüpanïst'sïminiki matap'iköttoat kitsinan'ipi
 ki ko'tsïsau kïm'atapsix, ki kitak'okuinani treasure spots'im: ki
 puk'siput, pokiuo't nësto'a. ²² Ki man'iköpï otokh'tsïm'si annik'
 epo'awsïnik, itsïkikïn'iïstapu: tük'ka ek'akauoi otsinan'ïst. ²³ Jesus
 itüm'anïstsiuax otüsksinïmats'ax, kitau'münïstopuau, ako'tsapsiua
 ak'skotoitsipim spots'im itsïn'naiisïnni. ²⁴ Ki kimat'anïstopuau
 aks'ïstüpkïstspapiu'camel mökotsisüppöksüx atünau'ksis
 ïstakün'ikai, ki mataksïksïstspapiu'ats ako'tsapsiua mök'itsipïssi
 spots'im itsïn'naiisïnni. ²⁵ Otüsksinïmatsax otokh'tsïmsax
 ek'skaïetükkiau, ki an'iau, Tükka' akokotsikömotse'piau? ²⁶ Ki
 Jesus üs'sümïmuax, ki an'ïstsiuax matap'pix matokotsïstutsïm'axau;
 Ap'ïstotokuia ikotokön'apïstutsïmësts. ²⁷ Peter itüm'anïstsiuaie,
 sat' sit, nitökönüsskipïnan ki nitopokiuo'pïnan ksëstu'a.
 Tsa nitakanïstokuinan'ipïnan? ²⁸ Ki Jesus an'ïstsiuax,
 kitau'münïstopuau, ksësto'au kitopokiuo'puau nesto'a, Nïn'au okkui
 otak'ittokhïttaupïssi ots'tsapïnaïso'pötsïs, ksësto'au kitak'ittokh ittau

pipuau na'tsikaputtuyists asso'pötsists kökitokök'itsimattosau Israel
 istsistsikoputsix matap'pix. ²⁹ Ki anniks'isk skim'ixk oko'auests, ki
 anniks'isk skits' ixk umu'pappiipuauax ki ot'akemoauax ki un'ouax,
 ki oksist'ouax ki otkem'anoauax ki o'kosoauax, kiotsin'simmanoauax,
 nesto'i itskim' iauests, kepip'pi ak'okuyiau, ki akokuinan'attomiau
 üsk'sipaitappiisinni. ³⁰ Ki akai'tappix matom'six ak'sakoïssiau, ki
 sako'ïssix ak'otomsiau.

20

¹ SPOTS' IM istsin'naiisinni netoi'nitsiu nin'au, nap'ioyis istsin'aim,
 annök kök'könixuxiüök mök'anistosi ap'autükkix, mökapotomoyisax
 otsin'simman. ² Ki ökh'situkkisax mökokuyisax tuks'kai ksistsikui
 tuks'kümi apün'asaini itüp'skuyuiax otsin'simmani. ³ Ki
 nioks'kaii itai'ksistsikumioipi mat'suxiu, ki stsik'ix nan'nuyiuax
 nam'itai'puyiax itau'pumopi, ⁴ Ki an'istsiuax noköt'sitappoak
 insim'man, ki moköm'otsissi kitak'okotopuau, ki itappo'iau, ⁵ Nau'yi
 itai'ksistsikumioipi, ki piksu'yi itai'ksistukumioipi, mat'süxiu,
 ki netoi' mat'anistsiu. ⁶ Ki nitsiko'puttuyi itai'ksistsikumioipi,
 itsux'iu ki ikon'oyiuax stsik'ix nam'itai'puyix, ki an'istsiuax
 konai'ksistsikuyi kumaukai'amitai'puiaks annom'? ⁷ An'istsiauaie
 mats'itstipa matap'pi nöck' anikinan. An'istsiuax, Noköt'sitappoak
 insim'man; ki moköm'otsissi kitak'okuinanipuau. ⁸ Ki
 autükkus'si, insim'man istsin'aim an'istsiauaie otap'otomoki,
 niniköt'sisau ap'autükkix, ki ko'tsisau saiak'inosattaupiau,
 matom'okotsisau sako'ïssix, ki tüm'okotsisau matom'six. ⁹ Ki
 istoto'sau nitsiko'puttuyi itai'ksistsikumioipi itaumütüp'apotükkix,
 kõnai'inax ikõno'kuyiau apün'asaini. ¹⁰ Ki matom'six isto'sau,
 üs'taiu mokoku'yisauaie stsik'i; ki ikõno'kuyiau apün'asaini.
¹¹ Ki otoku'yisauaie, itüpaukape'powtsiauaie nap'ioyis
 istökhsin'ai, ¹² Ki an' iau, anniks'isk sako'ïsix nituk'skau
 itai'ksistsikumioipi itapotükkiau, ki kanistokotaiu kanist'okokipinan
 ki ksistsiku'i istsiksist'utsissinni nitap'autükkipinan. ¹³ Ki
 an'istsiauaie tuks'kümi, Napi'a, kimat'omaikimatsistotopa:
 kiküt'tomaiökhsitükkipa tuks'kümi apün'asaini? ¹⁴ Matsit'
 kitsinan' ki mis'taput; nitak'anistokotau am'o sako'ïssiu
 kanist'okotopi. ¹⁵ Küttomökhsuats nitsinan' nanistsitsitapi
 nöck'anistutsissi? Küttaukapiu'ats koöps'pi, mök'ökhsissi nitsinan'?
¹⁶ Ki sako'ïssix akotom'siau, ki matom'six ak'sakoïssiau; Tukka
 akaiëm'ix ni'niköttaiau, ki un'natosimix mat'oaiau. ¹⁷ Ki Jesus
 otsitü'pamïssosi Jerusalem, na'tsikaputsix otüs'ksinimatsax
 itünistüp'ip'iikax, ki an'istsiuax, ¹⁸ Sat' sit aitü'pamïssau'op
 Jerusalem, ki nin'au okku'i akitü'pomüts'kau omük'atoiapiekuax
 ki ai'sinakix, ki akünistokökitsimüt'tsiiauaie möks'eïnsaie.
¹⁹ Ki akütsitüp'omütskau Gentiles mökitapapistotoössauaie, ki
 mökitstipis'ossauaie, ki mökauai'stösauaie; otsoks'kaiksistsikusi
 ak'ütsipuau. ²⁰ Zebedee oku'ix oksis'toauai ipok'itotomiauax
 oku'ix, ki atsimmim'miauaie, ki aukömönistsiauaie tuks'kaii.
²¹ Ki an'istsiauaie, Tsa kanistsitsitapa? An'istsiu aie. Anit am'ox
 nitai'akokosix mökittaupisau kitsin'naiisinni, tuks'küma netots'i,
 ki tuks'küma e'aksisauotsi. ²² Jesus an'iu, kimatsksinip'uaua
 kitau'kömönikipuai, Kikütaiakokotsimipuau annök' kos'ök

nimutai'aksimipük? Kikütaiakokotüstapinükipuau üsta'pinüksinni
 nimutai'aküstapinükipi? An'istsiauaie, nitokot'ünistspīnan.
²³ An'istsiuax kitak'ütsimipuuau no'kosā, ki kitak'üstapinükipuau
 üsta'pinüksinni nimut'aküstapinükiipi; ki nimatsinanēstsau
 kökokotosuai kökittaupisuai netots'i ki e'aksisauotsi nesto'a,
 ki anniks'isk matap'pixk Nin'a ük'aisüppütsistotomoyuax,
 otaksinan'oaiau. ²⁴ Ke' pix otokh'tsimsau istsimmim'miauaux
 na'tsitappix ipapiimotseiix. ²⁵ Ki Jesus niniköt'siuax, ki an'istsiuax,
 kits'ksinipuuau Gentiles otsin'aimoauax otain'aiiskotokoaiuaux
 ki anniks'isk omüx'inaxk nokötai'naiiskotokoaiuaux. ²⁶ Ki
 mataketümanistsiu'ä ksēsto'au: annök' ak'omüksimök,
 ünānistap'otüksi; ²⁷ Ki annök' kitaks'innauükök ünānistap'otüksi:
²⁸ Nin'au okku'i matütoto'ats mök'apotomoösaie, mök'apotomoösi
 umut'oto, ki mök'itatsuaumütskotosi akaitappix opai'tappiisinni.
²⁹ Ki otsistüpaatosau Jericho, akai'tappix ipokiuo'iauaie. ³⁰ Ki
 satsit, natsitappix naps'tsix pitsiko'-otsim i tau' pix otokh'tsisau
 Jesus umutak'itsskosaie awk'umiau, ki an'iau, kim'okinan, Nin'a
 David okku'i. ³¹ Ki o' tappiisīn'na ai'semiauax mökstaie'puyisax: ki
 matsistawk'umiau ki an'iau kim'okinan, Nin'a, David okku'i. ³² Ki
 Jesus itsipu'yiu, ki nan'niköttsiuax, ki an'iu, Tsa kök'anistutopuu?
³³ An'istsiauaie, Nin'a möksikauopiisaii noöps'pīnanix. ³⁴ Ki Jesus
 kaiim'iuax, ki itsiksen'iuax oöps'puauax, ki oöps'puauax kau'opiau,
 ki itopokiuo'iauaie.

21

¹ OTSITASTOTOSAU Jerusalem otsitotosau Bethphage, itum'uasuaie
 Olives an'istop Jesus itüp'skuyiuax na'tsitappix otüsksinimats'ax,
² Ki an'istsiuax, akap'ioyis astsi'im istsipi'ik, kikitakstümkonau
 üsk'omükstokiua aks'isksipistau, ki o'kosepokai ak'opokitaipuyimiu:
 apo'tokau ki puk'sipippotokikau. ³ Ki sišsipsatsenoainiki matap'pi,
 kitak'anistaiau Nin'a au'anistsiuax; ki ak'otümütsitüpskuyiuax.
⁴ I könan'istutsip möks'enüpanistosī otan'iipiaie prophet ki an'iu,
⁵ An'istok Sion otün'ni, Süm'mis kitsin'aimau kitsipuksipa'ak,
 ikñis'siu, ki üskomük'stoki itokhitopiu, ki o'kosepokai
 üskomük'stoki o'kosaie. ⁶ Ki üksinimats'ax itappo'iau, ki Jesus
 itün'istutsimīax manistanistopiax. ⁷ Ki itsipuksipip'piauaie
 üskomük'stoki ki okose'pokai, ki itokh'itstomiau otsistotos'ouaüests
 ki itsittokhitsi'iauaie osto'i, ⁸ Ki ek'akaitappix saie'kuyiiauaie
 otsistotos'suauēsts moksoku; ki stsik'ix kaiak'imiau okün'iksists
 ki moksoku'i itökh'tümīauēsts. ⁹ Ki anniks'isk matap'pixk
 i'tomaumattoyixk ki itopokiuo'ixk, awk'umiau, ki an'iau, Hosanna
 ünñianistsitüp'itsis David okkui: Atsim'siu annök' aipuksipu'ök
 nin'a otsin'ikösīm; Hosanna mis'tüpspiu. ¹⁰ Otsitsipis'si Jerusalem,
 konai'akapioyis ap'aitsitaiau, ki an'iau, Tükka'ats? ¹¹ Ki akai'tappix
 an'iau annök'auk Jesus Nazareth itsiprophet, Galilee istauösīm'im.
¹² Ki Jesus itsipim Ap'istotokiua otatoi'apioyis ki anniks'isk
 itsipst'anmütskotükixk, ki itsipstawk'pumaxk natoi'apioyis,
 itsai'tüpiksistsiuax, ki au'otsuautuyixk otsit'aisinakipuuauēsts
 ima'pīximēsts, ki au'mütskotükixk kükku'ix otsasso'pötsuauēsts
 ima'pīximēsts. ¹³ Ki an'istsiuax, Sīn'aip, Noko'ai ak'anistop
 a'tsimoiikapioyis, ki ksēsto'au kanis'tutsipuu kömos'iepitsix

oko'auai. ¹⁴ Ki naps'tsiox ki ũs'tsekaiix itsipstotoyiauaie Natoi'apioyis; ki ikuttotoyiuax. ¹⁵ Ki omŭk'atoiapiekuax ki aisinakix, otinīs'ęsts skai'pissitapists otap'istutsipists, ki pokax otsitsipst'awkkumsau natoi'apioyis, otan'issau Hosanna ũnnianistsitŭp'itsis David okku'i, eks'kaaisauoĳksitŭkkiau. ¹⁶ Ki anistsiauaie, kikŭttaiaioĳksitŭp'ă otan'iipiau am'oxi? Ki Jesus an'istsiuax, A; kikŭttomisauanistopa sinaksin, pokax ki ũs'stiox maau'auęsts kumut'totssŭpanistsistutsip itsak'sin? ¹⁷ Ki itskŭt'siuax ki akap'ioyis ittŭp'sŭxkitsimaie Bethany; ki annim' itsok'au. ¹⁸ Ki ksiskŭna'tŭnni mat'skitapposi akap'ioyis, itun'otsiu. ¹⁹ Ki otsitsinno'ęsi moksoku'i omŭx'iniistsisi, itoto'aie ki matsitokonimau'atsaie, nam'itaitsii suio'pokists, ki anistsiauaie, ũnnianist'sauŭksaiin as it ksęsto'a. Ki omŭx'inistsis sotŭm'ikŭnipisuiu. ²⁰ Ki ŭksŭnimatsax otsinīs'au, skai'etŭkkiau, ki an'iau, Mau'maikipikŭnipsisui! ²¹ Jesus an'istsiuax, kitau'mŭnistopuau Aumaitŭkkienoainiki, saietŭkkienoainiki itsistuts'ipi omŭx'iniistsisi kimataksikaksistutsipa, ki nokŭt'anistominoainiki am'o nitum'moi, ũnistŭp'itsit, ki ũnistŭp'apiksistŭkit omŭk'sikimi; ak'ŭnistutsip. ²² Kitak'omianistau'kŭmŭnipuai a'tsimoiikainoeniki aumai'tŭkkienoainiki, kitak'okoksui. ²³ Ki otsitsipis'si natoi'apioyis, omŭkatoiapiekuax ki matappix ot'omŭximoauax otŭs'ksinimatstŭksi ito'toiauaie, ki an'iau, Tsaŭnistapotŭmapsin'na kumut'anistutsipiau am'ostsk? Tŭkka' kit'okokaii am'ok otŭmapsinnik? ²⁴ Ki Jesus an'istsiuax kitak'oksŭppoŭtsesattopuau tuks'kaii anik'ienoainiki kitak'otanistopuau otŭmap'sinni numut'auanistutsipi am'ostsk. ²⁵ John otŭs'tapinŭksinni, Tsema itotstsiu'ats? Spots'im, ki matap'pi? Ki ai'sitsipsattseiau, ki an'iau, mak'aninaniki spots'im; nitak'anikinan, kumauk'stauaumaitoauaiisksix? ²⁶ Ki mak'aninaniki ma tap' pi, nitstŭnnauŭnaniau matap'pix; tŭk'ka ikŭn'auaniau John mŭkoprophetsi. ²⁷ Ki anistsiauaie Jesus, ki an'iau, Nimatokot'anipinan. Ki an'istsiuax, kimatokot'anistopuau otŭmap'sinni nimut'auanistutsipiau am'ostsk. ²⁸ Ki Tsa kit'stapuau? Tuks'kŭmi matap'pi, na'tokŭm o'kosix; Ki matom'sii itoto'aie, ki an'iu, noko'ă, matap'otŭk kit annok' ksistsiku'i nitsin'simman. ²⁹ An'iu Nimat'akittappopa: ki itsako'isauaitsitau ki itsitap'po. ³⁰ Ki matstsik'i itoto'aie ki mat'anistsiauaie. Ki an'iu nitak'ittappo, nin'ă; ki matsitappo'atsaie. ³¹ Tŭma' amoxi ũs'satsima un'ni otsitsitaniaie? An'istsiauaie, Matom'siuă. Jesus an'istsiuax, kitau'mŭnistopuau kitsauam'pisuai Apistotokiŭa itsin'naiisinni publicanix ki mats'akex ai'aksipimiau. ³² Tŭk'ka John kitsitota'akuau mokom'otsitappiisinni istokh'sokui, ki kimataumaitoauau'ats: ki publicanix ki mats'akex au'maituyiauaie: ki ksęsto'au kitsinīs'uai kimatsakoisauaitsitapuaua kŭkaumai'toausuai. ³³ Okh'tsik stsik'i parable, itstsiu' tuks'kŭmi nin'au, nap'ioyis itsin'aim, itsŭppipumattomaie insim'man min'istsix, ki itsistse'piskŭnattomaie, ki itatun'iakiu itsin'ioĳkeim'skaupi, ki spiap'ioyis itap'istutsimaie, ki itŭk'kumatokuyiuax ai'insimax ki itsi'pio: ³⁴ Ki otas'tsissi min'ists otai'akitsetspięsts itŭp'skuyiuax otap'otomokix aiinsimax mŭk'okuyissi itsin'ists. ³⁵ Ki ai'insimax mat'tuyiuax otap'otomok-ix, ki tuks'kŭmi, itauaiak'iauaie, ki

stsik'i initsi'auaie, ki stsik'i okotokix itau'aiakiauaie. ³⁶ Ki mats'itüpskuyiuax stsik'ix otapotomokix: ki netoi' an'istutuyiauaux. ³⁷ Ki sako'okhtsim, itüp'skuyiu okku'i, ki aniu, ak'atsimmimmaiu noko'a, ³⁸ Ki ai'insimax otsinno'össau okku'i an'istseiau Am'o otak'sinan; ki, öks'enitai, ki nöksinan'attopinaniau otsinan. ³⁹ Ki een'iauaie, ki itsai'tüpiksistsiauaie insim'man, ki initsi'auaie. ⁴⁰ Oto'si insim'man istsin'aim, Tsa' akanistutuyia'atsax anniks'isk ai'insimax? ⁴¹ Anistsiauaie, ak'saiinaknaiatsistutuyiaux anniks'isk sauum'itsitappixk, ki ai'akökkumatuyiuax otsin'simman stsik'ix ai'insimax, anniks'isk aiakokotsiauaie istsin'ists aits'isau. ⁴² Jesus an'istsiuax, kiküttomaisauanistopuaiisksix nato'i'sinaksists, Ok'otoki, annök itsis'tüpapiksistauük aiokotoksapiokoiskaiau, netoi'nitsiu koke'i istotom'okotok; am'ok Nin'a ot'apüstutüksinni ki skaie'tsip noöps'pīnanists? ⁴³ Ün'nikaie kumut'anistopuau Spots'im istsin'naiisinni ak'otsip ksēsto'au ki ak'okotau noke'tappix, anniks'isk aks'inasiikk. ⁴⁴ Ki annök' ai'akittutütsinnissiuük annök' ok'otoki, aksipin'iau. ⁴⁵ Ki omük'atoiapiekuax ki Pharisees otokh'tsimsau parables, isksinim'iau osto'auai umutai'puyisaie. ⁴⁶ Ki otap'sümmösax mök'sixenösax, üs'stünnyiauaux akai'tappix, tük'ka ü, 'taiau mök'siprophetsi.

22

¹ KI Jesus mat'anistsiuax parables, ki an'iu, ² Spots'im istsin'naiisinni netoi'nitsiu tuks'kümi omüx'inau, okuyi otokem'si. ³ Ki itüp'skuyiuax otap'otomokix moksiniökötösax anniks'isk otüm'axk: ki matüskak'sipuksipuax. ⁴ Ki mats'itüpskuyiuax stsik'ix otap'otomokix, ki an'istsiuax anistok'au anniks'isk üm'axk, Sat'sik, nikaw'apastutsip nitso'össin: nitap'otskinamix ki nitunistakhtsimix ükainitaiu ük'okönaiksistsiaiu: Puksipa'atok okem'sinni. ⁵ Ki ap'etsimiauie, ki oksoku'ouuēsts itappoiau, tuks'kümi otsin'simman, stsik'i otsit'aumütskotükkipi: ⁶ Ki stsik'ix mat'tuyiuax otap'otomokix, ki au'ksistutuyiuax, ki initsiu'ax. ⁷ Ki omüx'ina otokh'tsimsi, itsis'tsetükkiu: ki itüp'skuyiuax otseēn'akemix, ki itsaiinakuaiistutuyiuax anniks'isk inik'ixk, ki itsin'simaie otakap'ioyimoauie. ⁸ Itüm'anistsiuax otap'otomokix, ük'aiksistsiu mak'okemsinni, ki anniks'isk üm'axk matsipumapsiu'ax, ⁹ Itap'poak moksoku'ists ki kit'okönaukonoaxk üm'mokau mak'okemsinni. ¹⁰ Ki anniks'isk apotükkixk itsitap'poiau moksoku'ists, ki ikönau'moipiauaux ot'okönokonoauax makap'six ki ökh'six: ki itsüpanis'tsimiau üm'max. ¹¹ Ki omüx'ina otsipis'si möks'innoössax ümma, nan'nuyiauaie nin'aai ikem'sinni istsiso'kösimi, mat'süpskösattomaie; ¹² Ki an'istsiauaie, Napi'a, Tsa kanis'tsipipa kitsauomai'süpskösattosi ikem'sinni istsiso'kösimi? Ki matsepuyiu'ats. ¹³ Omüx'ina itüm'anistsiuax otap'otomokix is'ksipistok otsists' ki oköt'sists, ki is'tüppippis, ki satüp'iksistsis ski'natsi; ak'itstsiu asain'sinni, ki papüx'ekinikani. ¹⁴ Akai'tappix naniköttaiu: un'natosimix mat'toaiu. ¹⁵ Itümis'tapuiu Pharisees, ki itauüt'ünistsiaiu mökitokonimösauaie ote'poawsistsaie. ¹⁶ Ki ipok-itüp'skuyiauaux otüksinimatsauaiaux ki Herodians, ki an'istsiauaie, Nin'a, nits'ksinipinan kitau'müni ki kitau'münisksinimatstükki

Ap'istotokiuä oksoku'i, ki kimatsümman'ax matap'pix: tük'ka, kimatsatsipats manistüp'apitappiipiau. ¹⁷ Anik'inan, Tsa kit'stapa? Ökh'siuats mök'otsiponitasi Cæsar, tsöktau mat'öksiuats? ¹⁸ Ki Jesus nan'imaie otsau'okömotsitappiisuai, ki an'iu kumauk'saksksinokipuauiists kitsiks's'tapokömotsitappiansuai? ¹⁹ Ünis'tsinümmokik mixkim, kumut'siponitapi. Ki ito'tsipotuyiauaie nitai'pūnasainiini. ²⁰ Ki an'istsiuax, tükka' am'o ostoksis'ä, ki tükka' osinaksin'ats? ²¹ An'istsiauaie, Cæsar otsinan'. Itüm'anistsiuax kotok' Cæsar otsinan'ists, ki Ap'istotokiuä kotok' otsinan'ists. ²² Otokh'tsimsau annists'isk epo'awsistsk itskai'etükkiau, ki itskit'siauaie, ki oksoku'auai itappo'iau. ²³ Neto'ik ksistsiku'ik, Saducees, anniks'isk an'iisk matsitsitsipats matsipua'osinni itoto'iauaie, ki ai'süppoötsesattsiauaie, ²⁴ Ki an'iau, Nin'a, Moses itüni'u enis'si nin'au, ki saiiitsissi pokax, oskün' akokem'attsi'naii otokem'an, ki ak'ksistauüttomuyiauaie us'i pökax'. ²⁵ Annok' ikit'sikümiau umu'pappiipix; ki matom'si otokem'attosi, its en'iu, ki otsai'itstisssi o'kosix itskit'siauaie otokem'an oskün' mök'okemattosaie: ²⁶ Neto'nitsiu osküni enis'aie, ki omat'osküni ki ikit'sikümiau ikönen'iau. ²⁷ Ki itsako'ieniu ake'u. ²⁸ Matsipua'osinni tükka' otakokeman'atsaie, ikit'sikümix? Tük'ka ikönau'tuyiauaie. ²⁹ Jesus an'istsiuax. Kitai'patsistutsipua' kimatsksinipuauests natois'naksists ki ototūmap'sinni Ap'istotokiuä. ³⁰ Matsipua'usax matokemiu'axau matapikau'axau. Netoi'nitsiau Ap'istotokiuä otatsim'otokatatsix Spots'im. ³¹ Annik' matsipua'awsinnik kiküttomisauanistop'ats annik' kitan'iipik Ap'istotokiuä. ³² Nesto'akauk Abraham otsinan' Ap'istotokiuä ki Isaac otsinan' Ap'istotokiuä, ki Jacob otsinan' Ap'istotokiuä Ap'istotokiuä enix' matsinan'ouats, sa'kiaitappiix otsinan'ouax Ap'istotokiuä. ³³ Ki akai'tappiix otokh'tsimsau skai'etsimiau otüksšinimats'tüksinni. ³⁴ Ki Pharisees otokh'tsimsau ot'omaupütsössax Saducees, itauütomoi'piotseiau. ³⁵ Ki tuks'kümi, lawyer, ai'süppoötsesattsiauaie, ki as'aksksinnuyiauaie, ki an'iu, ³⁶ Nia'a, tse'a omük'o okök'itsimani istse'poawsists? ³⁷ Jesus an'istsiauaie, Kitak'ükomimmau, Nin'a Ap'istotokiuä kitokönai'uskëttsipoppi, kitokönai'staaw, ki kitokönai'tsitani. ³⁸ Am'oi matom'iu ki omük'o epo'awsinni. ³⁹ Ki pok'iotomi netoi'nitsiu, Kitak'ünistükomimmau kitopokau'pimok kanistük'omimmospi. ⁴⁰ Annists'isk na'tokaistsk epo'awsists, ikönaukökitsimanists ki prophetix otan'ipists ikön'itaitsiiests. ⁴¹ Otsakiaumoi'piotseisau Pharisees, Jesus süppo'ötsesattsiauaie, ⁴² Ki an'iu, Tsa kitstatau'ats Christ? Tükka' oko'atsaie? An'istsiauaie David okoai'e. ⁴³ An'istsiuax, David umut'ainistainiköttaupiaie Nin'a, otanipi, ⁴⁴ Ap'istotokiuä an'istsiauaie nin'a, netots'i tüpo'piit, nökö'ünistutošau kikatun'ix kitsitautütsekau'pipi? ⁴⁵ David niniköt'tüssi Nin'a, Tsa otak'anistoko'atsaie? ⁴⁶ Ki matap'pi matsitsitsipa mök'okotsitsipsättosi tuks'kai epo'awsinni, ki annik' ksistsiku'ik matap'pi matokot'sakosüppoötsesattau.

23

- ¹ JESUS itüm'sitsipsiuax akai'tappix ki otüksšinimats'ax,
² Ki an'iu, Ai'sinakix ki Pharisees, Moses otsiso'pötsisaie

itau'piau: ³ Ũnnikaie kitomian'istaniipuai sat'sik ki nistutsik'. Ki manistsis'tutsipiau, pinan is'tutsik: tük'ka itan'iau, ki matsitutükkiu'axau. ⁴ Issoksis'tsists itau'monimiauësts soku'ësts mökopa'tosau ki matap'pix otsistsoauësts itotom'iauësts; ki osto'auai matakotsistüpakiotsim'axauësts tuks'kümi okit'suauax. ⁵ Otokönap'otüksuauësts itsistuts'imiauësts möksinnu'yisau matap'pix: itopüx'istutsimiauësts phylacteries, ki itomüx'istutsimësts otsaieno'tüksuauësts, ⁶ Ki ükome'tsimiauësts oye'tanists istotom'iapioyists, ki nato'apioyists istotom'isopötsists. ⁷ Ki otsitau'pissau itau'pumaupi aiksemattsini'otseisinni, ki möks'iniköttosau, Rabbi, Rabbi. ⁸ Pinis'tsinikükik Rabbi: tuks'küma kitsin'aimoauä, Christ: ki ksësto'au kitokönaix'okoauax. ⁹ Ki Pini'niköttok matap'pi, annom' ksök'kum, kün'a; tuks'küma kün'oaua annök' spots'im itau'piuök. ¹⁰ Ki pinitsin'ikükik Nin'ax: tuks'küma kitsin'aimoaua, Christ. ¹¹ Annök' omüx'imök ksësto'au, kitak'apotomokoau. ¹² Annök' ak'omux'istutosiuök, aks'inüx'istutoau; ki annök' aksinüx'istutosiuök, ak'omüx'istutoau. ¹³ Kitaks'ksinipuau maka'pi ksësto'au ai'sinakix ki Pharisees, kitsiks'itapokömotsitappiansuai! Kitsitaiok'iauaia matap'pix Spots'im istin'naiisinni: ksësto'au kimatsitaihipuau'ats, ki aiaksipimix kimats'epokitsetomauaxau mök'itsipisau. ¹⁴ Kitaks'ksinipuau maka'pi ksësto'au ai'sinakix ki Pharisees, kitsiks'itapokömotsitappiansuai! Nam'akex oko'auësts kitau'atopuaiaia, ki kitaisümiksistapatsimoiikapuau: mis'tüpkapii kitakoku'yisuai. ¹⁵ Kitaks'ksinipuau maka'pi ksësto'au ai'sinakix ki Pharisees, kitsiks'itapokömotsitappiansuai kitotka'atau ksök'kum ki omük'sikimi kök'itokonoösi tuks'küma matap'iuä mökitanis'tsitsitasi kanistsitsi'tawpi kitaumaitu'yissi, kanistüm'ipuai ksësto'au Hell oku'yix kitak'anistsistokiaiistutoauau. ¹⁶ Kitaks'ksinipuau maka'pi ksësto'au kitsaps'tsiotüpünükipuau, kitan'ipuau annök' akitüp'ütäuünüök omük'atoiapioyis matsikiu'ats, ki annök' akitüp'ütäuünüök omük'atoiapioyis isto'tokuixkim, aks'istutsimaie! ¹⁷ Kitüt'tsapspuau, kitsaps'tsiipuau: Tsima' omük'o. Otoku'ixkim, ki omük'atoiapioyis annik' itatsim'mimmiik otoku'ixkim. ¹⁸ Ki annök' akitüp'ütäuünüök altar, matsikiu'ats; ki annök' akitüp'ütäuünüök kotük'sinni altar itokh'its'tsipi, ai'aksistutsimaie. ¹⁹ Kitüt'tsapspuau, kitsaps'tsiipuau Tsima' omük'o, kotük'sinni, ki altar annök' itatsim'etsimök kotük'sinni? ²⁰ Annök' aiakitüp'ütäuünüök altar, itüp'ütäuünü altar ki mian'isttokh'itsstii. ²¹ Ki annök' aiakitüp'ütäuünüök omük'atoiapioyis, itüp'ütäuünü omük'atoiapioyis ki annök' iko'attomök. ²² Ki annök' aiakitüp'ütäuünüök spots' im, itüp'ütäuünü Ap'istotokuia otpiso'pötsis ki annök' itokh'itapiuök. ²³ Kitaks'ksinipuau makapi ksësto'au ai'sinakix ki Pharisees, kitsiks'itapokömotsitappiansuai! Kitai'ponitasuai mint ki anise ki cummin, ki issoku'ists kimatsatsipuauestsau, okök'itsimanists, kim'apiisinni ki aumai'tüksinni: am'osts ökh'si kök'satsösuaiaia; ki mat'ökhsuats kök staiistutsissuai stik'ists. ²⁴ Kits' apstsiotüpünükipuau, kitai'soautsauau inüx'soisk'sissi, ki kitait'ssttmauau camel: ²⁵ Kitaks'ksinipuau maka'pi ksësto'au ai'sinakix ki Pharisees, kitsiks'itapokömotsitappiansuai! Kö'sä ki saiëtso'kosi sauauts'i kitüs'siipuauiaia, ki pistots'im itui'tsiau

minik'otüksinni ki auūt'tseisinni. ²⁶ Kitsaps'tsii Pharisee, matom'siitau pistots'im kos'ä ki saiëtso'kosa mök'ütsiksixixssi sauauts'i, ²⁷ Kitsaks'ksinipuuu maka'pi ksësto'au ai'sinakix ki Pharisee kitsiksis'tapokömotsitappiansuai! Ksikoken'imanists kine'tümanistspuuu ai'ökhsinipiau sauauts'istsi, ki pistots'im itui'tsiau enix' okin'ouaüests ki makap'ists. ²⁸ Netoi'nitsiii ksësto'au kito'kömotsitappiinipuuu matap'pi, ki pistots'im kitotuitskitsipuai ksis'tapokömotsitappiisinni ki sauum'itsitappiisinni. ²⁹ Kitaks'ksinipuuu maka'pi ksësto'au ai'sinakix ki Pharisees, kitsiksis'tapokömotsitappiansuai! Kitap'istutsipuaiau prophetix otoken'imanoaüests, ki kita'nütsistutsipuaiau moköm'otsitappix otoken'imanoaüests, ³⁰ Ki kitanipuuu nitsa'kiatappiipinanopi nin'anix otsa'kiatappiisau nis'tasauopoksistokemaumünanopiau prophetix otsa'apünoaüests. ³¹ Ün'nikaie kit'auütanipuuu, ksësto'auükauk anniks'isk matap'pixk initsixk' prophetsix o'kosoauax. ³² Tu'itok kün'ouaüax otsauum'itsitappiisuaüests. ³³ Pitseksinax, opix'exinasinna, Tsa'a kitakanistupis'tapixsattopats Hell istokök'itsimani? ³⁴ Ün'nikaie, sat'sik kitakittüp'skoaiau ksësto'au prophetix, ki mokök'ietappix ki ai'sinakix: ki stsik'ix kitax'enitauaiau ki kitiikau'aistauaiau; ki stsik'ix kitakitsipstüstsipis'auaiau kitatoi'apioyimoaüests, ki kitak'auksistutuuaiaiau amian'istakap'ioyists otai'akitsipisau: ³⁵ Mökittokh'ittaitsissi ksësto'au kõnau'kömotsitappiaapüni ksök'kum itsai'kimskaii. Abel moköm'otsitappiüä otsa'apün itüpots'tsuaie Zacharias, Barachias okku'i otsa'apüniaie annök', kitsitsenitauaüök itüt'sikatsi omük'atoiapioyis ki altar. ³⁶ Kitau'münistopuuu kõnai'sistškä aunok' o'tappiisinna akitotu'iësts. ³⁷ Jerusalem, Jerusalem ksësto'auä kitai'nitauaie prophetix, ki anniks'isk itüp'skuaxk ksësto'auä ok'otokix kumutauauaiak'iauaiau, nõkstanistsikapumoi'piauopi ko'kosoauax nipuuu'ä manistau'moiopiopi o'kosix ki kimat'ökhsistipuuu'ats! ³⁸ Sat'sik, Koko'auai nam'itaitisau kit'skitomoko. ³⁹ Kitan'istopuuu, isssoots'i kimatakainokipuuuau sauanenoainiki Atsim'siu annök' paiuksipu'ök Ap'istotokuuä otsin'ikösim.

24

¹ KI Jesus itsux'iu ki itsis'tüpaatomaie omük'atoiapioyis ki otüksšinimatsax itoto'iauaie mökanis'tsinnomoösuaie omük'atoiapioyis istap'istutüksinni. ² Ki Jesus an'istsiuax kiküttaisauainipuuuastsau kõnai'istsk? Kitau'münistopuuu, matakskit'aupa okotoki mökstaiina'piksistosi. ³ Otsit'tokhitaupissi nitum'moyi Olives, üksšinimats'ax isimitoto'iauaie, ki an'iau, Anik'inan Tsanistsis' akanistsiu'astsau? Ki tsa akanistsiu'a kitsipuksipusinni, ki punsksök'kuasisi? ⁴ Ki Jesus an'istsiuax Iskskats'ik kökstaipistsiksistutu'yisuai. ⁵ Akai'tappix ak'ütsitotoiau nitsin'ikösim ki ak'aniau Christ nësto'akauk; ki ak'sipistsiksistutuyiaüax akai'tappix. ⁶ Ki kitakokhtsimattopuuai auakaw'tseisists ki mak'auakawtseisists: Sats'sik kökstai'apaititasuai; konai'istsk ak'itstiau; ki umut'aketsinikawpi matomoto'ats. ⁷ Aiok'auua aksipua'tseiau aiokauai'i ki nin'naiisinni aksipua'atomiaiu nin'naiisinni; ki ak'unnatosiu auu'össinni, ki ak'itstsiu okh'tokosists, ki ksök'kumä otaks'ikauopiisists, ki

akokõnau'toitstsiiau. ⁸ Am'osts Istokõnau'mütüpipuñawkuyii' sists. ⁹ Kitakaumüts'kakipuau kõkõtapaüksistutoksi, ki kitaks'enikoaiau: ki kõnai'okauaua kumutaks'tsimmimmokoau nitsin'ikõsim. ¹⁰ Ki akai'tappix akistskĩmskũkiau ki akaumüts'katseiau, ki akau'kĩmotseiau. ¹¹ Ki akaiem'ix ksĩs'tapsix prophetix aksipuauiau ki aksipĩskĩs'tutuyiuax. ¹² Ki sauo'kõmotsitappiisinni otakau'osi, akai'tappix otũkome'tũksuiai akstuyiuai. ¹³ Ki annõk' eikak'ĩmauõk umuk'itsipi aksikõmotse'piaiu. ¹⁴ Ki am'ok nĩn'naiisĩnni istõkh'sitsĩnikĩsĩnni ak'anĩstop kõnũs'ksõkkum, kõnai'okoaua mõks'ksĩniĩsuaie; ki umuk'itsipi ak'otũmitoto. ¹⁵ Ninĩm'ĩnoainiki ũs'tsĩmetsipi Daniel otan'ĩstopi atsĩm'apii ĩstai'puyĩssi (annõk' an'ĩstomõk ũnnĩsts'ksĩnĩssi:.) ¹⁶ Annĩks'isk Judæa itau'pixk ũnnianĩstĩtũpoks'kasau nitum'moĩsts. ¹⁷ Annok' itokh'itau'pũõk oko'ai pĩnũnĩsts'ĩnĩssaatos mõk'sauautsĩssi itsĩpststsiũ oko'ai: ¹⁸ Annõk' ĩnsĩmman itau'pũõk pinũt'ũnĩstsskos mõk'otsĩssi otsĩstotos'ĩsts. ¹⁹ Annĩks'isk ipitap'pĩĩxk ki ũs'takataxk aksksĩnĩmĩau makapi annĩsts'ĩsts ksĩstsĩku'ĩsts! ²⁰ Atsĩmoĩĩk kõk'stautsĩmutasuai stuyĩssi, ki ĩssĩk'opiĩksĩstsĩkui. ²¹ Annik' omũx'ipũnasĩnni ak'ĩtstsiu, itsĩsts'ĩsi ksõk'kũm, ki annok' manĩsts'ipũnapsi, aksĩs'tũpũnĩstsĩpuĩnapsiu, ki ĩs'sotsk matakotũmanĩstsĩpuĩnapsiu'ats. ²² Ki annĩsts'ĩsts ksĩstsĩku'ĩsts sauun'natsĩstutsĩsẽsts mat'akĩtsĩsipa matap'pi itsikõmotse'piaiau; aumai'tũkkĩxk, osto'auai itunnats'ĩstutsĩmẽsts annĩsts'ĩsts ksĩstsĩku'ĩsts. ²³ Kũmĩts'tsiki matap'pi kitai'akaniki Sũm'mĩs, am'auk Christ, ki om'auk; pinau'maitos. ²⁴ Ksĩs'tapsix Christix akĩtsĩpuau'iau ki ksĩs'tapsix prophetix, ki akanĩs'tsĩnnũkiau omũk'apstosĩsts ki pĩsats'kasĩsts; ki ikũm'ĩtsĩsiki aks'ĩpĩstsĩksĩstutuyiuax aumai'tũkkĩxk. ²⁵ Sat'sik, kikau'anĩstopuau. ²⁶ Kũm'anĩstsenĩkiau sat'sit ksĩs'tapsksõkkuyi ũn'amauk; pini'tappoat; Sa'sit, sĩmiap'ioyĩsts ũn'amauk; pinaumai'tũkkĩk. ²⁷ Ksĩstsĩkum' manĩsttotsĩpuksĩpupi umut'autstsiipi apinõk'kuyi, ki manĩstsĩtũpĩkũnatspi ame'totsi; netoi' ak'ũnĩststsiu nĩn'au okku'i otos'ae. ²⁸ Mĩksĩnii otsĩts'ĩsipi, ũn'nim pi'tax akomoo'iau. ²⁹ Annĩsts'ĩsts ksĩstsĩku'ĩstsk ĩstsi'pũnĩststsi otakĩsiuos'au, nato'si akski'ĩnũm, ki kokum'ĩkesũm matakana'kĩmauats, ki kõk'atosix akotots'ĩnĩssiau, ki spots'im otsĩs'kõpsĩnni akauũt'apixip: ³⁰ Ki Nin'auã okku'i otap'stosĩnni ak'ĩsĩnakoai spots'im: ki ksõk'kum ĩstokõnai'tappix ak'otũmauyesiau, ki aks'ĩnnoyieiau Nin'au okku'i spots'im ĩstsi'ĩsokstsi'ĩstsi'ĩsts ĩstsi'ĩstsi'otosi, otũmap'ĩnni ki omũx'ĩk'kũnnasĩnni akopoto. ³¹ Ki ak'ĩtũpskuyiuax otatsĩm'otokatatsix ak'soksĩkĩx, ki aumai'tũkkĩx akitotomoi'pĩiauaux, nĩssoo'ĩsts sopu'ĩsts ki spots'im umuk'itsipi: ³² Annok', ĩskĩnik parable omũx'ĩnĩststsi; okũn'ĩksi otsa'kiũkkĩnĩsĩssi, ki otsuio'pokassi, kitsksĩnĩpuau nepu'yi itasts'tsiu; ³³ Neto'i maks'ĩnĩmenoainiki annĩsts'ĩsk, ĩskĩnik, mõkastststsi, ito'to okh'sepĩstanĩsts. ³⁴ Kitau'mũnĩstopuau am'oi o'tappiisĩnii matakĩstapu'ats otsauomaisũpanĩs'tsiosau annĩsts'ĩsk. ³⁵ Spots'im ki ksõk'kum ak'eĩstĩnikau, ki nĩtse'poawsĩsts matakẽstĩnikau'ẽstsau. ³⁶ Annik' ksĩstsĩku'ik ki annik' itai'ksĩstsĩkumĩopik matsksĩnĩm'ats matap'pi, Spots'im ĩtso'tokatatsix matsksĩnĩm'axauai, Nin'a nĩts'ksĩnĩmaie. ³⁷ Noe otsĩksĩs'tsĩkumĩsts manĩstsi'pĩẽsts, netoi'

ak'anisttsiiēsts Nīn'au okku'i oto'saie ³⁸ Otsauomo'kōnaiokkeuasi ksōkkum manīstau'yipiau ki manīstai'sīmipiau, manīstok'kemipiau manīsta'pikōttūkkipiau, itūp'itsiu annik' ksīstsikuik, Noe otsit'sūppopīssi akh'iosatsīs. ³⁹ Ki matsksīnīm'axau ot-sauomo'kōnaiokkeuasi ki itsau'inakuaiīstutuaiau; netoi' ak'anīstsiu Nīn'au okku'i oto'saie. ⁴⁰ Natsitappiix akotūmitau'piiau insīm'man: nituks'kūmi ak'otoau, ki stsīk'i ak'skītau. ⁴¹ Natsitappiix akex' akītaipīk'iakiau; nituks'kūmi ak'otoau, ki stsīk'i ak'skītau. ⁴² Ūn'nikaie mokōkik: kimats'ksīnipuau annik' itai'ksīstsikumioipik kitsīn'aimoau otai'akītotoipik. ⁴³ Am'okā īsksnīk', Napioyīs īstōkhsīn'auā otsksīnīm'opī annik' itai'ksīstsikumioipik otai'akītotosi kōmos'iepītsiūā īs'taiūskskūmiuopi, īstai'saiepukītsetsīmopi oko'ai īstokitsīm'i mōkopkse'īsaie. ⁴⁴ Ūn'nikaie ūk'aisūppuapiāpīstotosīk; kitsītsīsauaitatopuai, Nīn'au okku'i ak'ītoto. ⁴⁵ Tūkka' aumai'tūkki ap'otūkkiūā, ki mokōk'i ap'otūkkiūā annōk' otsīn'aim otīnaiāts'okōk oko'ai īstsitappim'ix, mōk'okōmotokotōsax otso'ōsīnoauēsts? ⁴⁶ Atsīm'siu annōk' ap'otūkkiūōk, otsīn'aim oto'saie otak'okonokaie netoi' it'ūnīstsīstutsīmaie. ⁴⁷ Kitau'mūnīstopuau, akokōnītainaiāts'īuaie otokōnai'nanīsts. ⁴⁸ Ki annōk' sauum'itapotūkkiūōk, makotots'anīssi u'skēttsipōppi ai'sūmsiu nītsīn'aim; ⁴⁹ Ki makaumūtūpauaiak'īūssi ot'opokapotūkkimāx, ki makopoks'oyīmūssi ki mak'opoksīmīmūssi ai'sīmīx; ⁵⁰ Annōk' ap'otūkkiūōk otsīn'aim ak'oto annik' kūsīku'īk otsauomūsks'kūmosaie, ki annik' itai'ksīstsikumioipik ot-sauomūs'ksīnnīssi, ⁵¹ Ki akaiaketsīn'īuaie, ki aiakokotsīuaie mōk'itau'pīpiāx ksīstapokōmotsitāppiānsīx: annīm' ak'īttsīu asain'sīnni ki satse'kīnani.

25

¹ SPOTS' IM ītsīn'naiisīnni aketum'anīstsiu ke'pix ake'kuax, annīks'īsk mat'tuyīxk ot'anakimatsuaūēsts, ki itsux'iau mōkota'tsemōsau annōk' ai'akokemīūōk. ² Ki nīs'itsīx mokōk'iau, ki nīs'itsīx mat'tsapsīu. ³ Annīks'īsk mat'tsapsīxk nīto'tsīmīu ot'anakimatsuaūēsts, ki, mattotūkkiu'axau okke'anakīmatsīs: ⁴ Ki mokōk'īxk ipok'īotscmīu otanakimatsuaūēsts okke'anakīmatsīs, kos'īx itsūp'pītūkkīu. ⁵ Annōk' ai'akokkēmīūōk otai'sūmsī, ikōnai'okano'piiau ki ikōnai'okax. ⁶ Ki itūt'sīkiikokoi ikum'īūštstīp, sat'sīk, ak'okemīūā ai'puksīpu; Sūksīk' kōkotatsemōsuai. ⁷ Itūmokōnaīpuau'iau am'ox ake'kuax, ki ikōn'itaisūppasuyīnūkiu otanakimatsuaūēsts. ⁸ Ki mat'tsapsīx an'īstsiuāx mokōk'īx, kok'īnan kitōk'keanakīmatsuai; tūk'ka, nītan'akīmatsīnanēsts ūk'aiītsīnikaiau. ⁹ Ki mokōk'īx an'īstsiuāx, Sa; matakakauo'ats ksēsītūn'un: Is'tapuk aumūts'kotūkkīx kōk'opumattosuai. ¹⁰ Ki otsakīaitapposau mōk'opumattosau, aiakokemī ito'to; ki annīks'īsk sopuīap'īstotosīxk ipok'sīpīmīuaie okkem'sīnni: ki ai'okīp. ¹¹ Sako'okhtsi mat'tsapsīx nokūt'otoiau ki an'iau, Nīn'a, nīn'a, kauai'pīxīkīnan. ¹² Ki an'īstsiuāx, kitau'mūnīstopuau kimats'ksīnopuauats. ¹³ Ūn'nikaie mokōk'īk, tūk'ka, kimats'ksīnipuauats annik' ksīstsīku'īk ki annik' itai'ksīstsikumioipik Nīn'au okku'i otai'akītotoipik. ¹⁴ Spots'īm ītsīn'naiisīnni netum'anīstsiu nīn'au annōk' pīuo'ōk, ki nīnīkōt'tsiuāx otap'otomokīx, ki ikotsīu'ax

otsinan'ists. ¹⁵ Ki tuks'kai ikotsiu'aie nšitsi'i itawk'pumaupix ki stšik'i na'tokai, ki stšik'i nituks'kai; ki kōnai'tappix itanistokotsiu'ax manist'okotsistutsipiau; ki itau'matto. ¹⁶ Annōk' ikuyiu'ok nšitsi'i itawk'pumaupix itsis'tapu, ki itau'mūtskotūkkiu, ki ikuyiu' stšik'ix nšitsix itawk'pumaupix. ¹⁷ Ki netoi annōk' ikuyiu'ok na'tokūmi, ikuyiu' stšik'ix na'tokūmīx. ¹⁸ Ki annōk' ikuyiu'ok nituks'kūmi itsis'tapu, ki itatūn'akiu ksōk'kum, ki ai'ksasattomaie otsin'aim otsixkīmim'iaie. ¹⁹ Otai'sūmmoši, am'ox ap'otūkkix otsin'aimoauai itoto'yīnai, ki ipokoks'tūkimiuax. ²⁰ Ki annōk' ikuyiu'ok nšitsi'i itawk'pumaupix ito'to ki ito'tsipatopiau stšik'ix nšitsix itawk'pumaupix, ki an'iu, Nin'a, kit'okōk nšitsi'i itawk'pumaupix: Sat'sit nitokuinan' matsis'itsix. ²¹ Otsin'aim an'istsiuaiie, kitōkhs'istututūkki, ōkhs'apotūkkiuā ki emūn'apotūkkiuā: kitse'mūnūssatsipiau un'natosēsts, kitakīnai'atso akauo'iēsts: Kitsin'aim otse'tametūksīnni istšipi'it. ²² Annōk' iku'yiuōk natokūm itawk'pumaupix ito'to ki an'iu, Nin'a, kit'okok natokūmi itawk'pumaupix: Sat'sit, nimat'okuinani mats'istokai itawk'pumaupix. ²³ Otsin'aim an'istsiuaiie, kitōkhs'istutūkki, okhs'apotūkkiuā ki emūn'apotūkkiuā; kitse'mūnūssatsipiau un'natosēsts, kitakīnai'atso akauo'iēsts: Kitsin'aim otse'tametūksīnni istšipi'it. ²⁴ Annōk' ikuyiu'ok tuks'kūmi itawk'pumaupi ito'to ki an'iu, Nin'a kits'ksino ksēsto'a kitse'īnai, kikūt'tomaisūppipumattopi kitai'pokiaki, ki kikūttomauanit'apixipi kitomoi'pitūkki; ²⁵ Ki nšitsiko'pum, ki nšit'tappo ki nitai'ksasattop ksōk'kum kitsinanā itawk'pumaupi: Sat'sit, kitsinan. ²⁶ Otsin'aim an'istsiuaiie, kitsauum'apotūkkiuā ki kitsistap'apotūkkiuā, kitsksinoki nitai'pokiaki nikūttomai'sūppipumattopi, ki nitomoi'pitūkki, ni kūttomauanit'apixipi: ²⁷ Kumaukstauokotaišksixau au'awtsoomūtskotūkkix nitsix'kīmīmīx, ki nšititopi nōk'staitokuyitopi nšitsinan'ix ki umut'okuyesix. ²⁸ Mattomok'aie itawk'pumaupi, ki kotok' annōk' iku'yiuōk ke'pix itawk'pumaupix. ²⁹ Anniks'isk iku'yixk ak'okotaiāu, ki otaksinanoaiāu akauo'i: ki annōk' itsau'okuyiuōk ak'otomoau annik' ooko'ōšnik. ³⁰ Ki istūp'satūpiksīstsīs ap'otūkkīuā itsau'okuyiuā ski'natsii: ak'itstsiu asain'sīnni ki satse'kīnani. ³¹ Otak'ītotosi Nin'au okku'i otstsa'pīnasīnni ipokom'ōssau otokōnatsīm'otokatatsix, ak'otūmotokhitaupiu otsīstsapīssō'pōtsīs: ³² Ki akokōnipotamoi'piaiaiu ikōnai'okauāu: ki aiakanīstaiaketaipīksīstaiāu emūk'ikīnaikuūn man-istai'aketaipīksīstopiax emūk'ikīnax ki apomūk'ikīnax: ³³ Ki akotūpīpiuax emūk'ikīnax onet'otsīs ki ap'omūkikīnax otse'aksīssauotsīs. ³⁴ Omūx'ina akotūm'anīstsiuax anniks'isk onetotsīs itau'pixk, Puk'sipuk, Nin'a otatsims'īmīx, ki nīn'naiisīnni matsīk' annik' kitapīstutomokīiik, otsauomap'astutoōssi ksōk'kum. ³⁵ Nitse'nots, ki kit'okokipuaū aau'ōsīn; nitse'naki, ki kitsit'tutokkipuaū: nitsi'piitappi, ki kito'tokipuaū: ³⁶ Nimatsīstotospa, ki kitsīs'tototsatsokkipuaū; nitokh'tokos, ki kitsīpīs'kotokipuaū; itai'okiakiopi nšitsitau'pi, ki kitsittotaakipuaū. ³⁷ Mokōm'otsitappix akotūm'anīstsiuāie, Nin'a, tsanīstsi'ī kit sits' In o pin an kitau'nots, ki kits is' so pi Q an? Ki kitse'naki, ki kitiitakopinān. ³⁸ Tsanīstsi'ī kitsīts'īnopīnān, kitsi'piitappiisi ki kito'tosīn?

Ki kimatsistotospa, ki kitsistotos'atskopinan? ³⁹ Tsanistsi'i kitsits'inopinan kitai'okhtokos, ki kitsitau'pissi itai'okiakiopi ki kitsito'taatosinan? ⁴⁰ Ki omux'ina ak'anistsiuax, kitau'munistopuau kanistitupistutsipuai tuks'kuma inux'tsima am'ox nix'okoax, kitanists'istutomokipuau. ⁴¹ Akotum'anistsiuax anniks'isk ote'aksisautsis itau'pixk, is'tapuk emutskax mőkseinsau, usksustsinasii is'tapuk, ek'aisepütsistotomoiuax au'tutsokiuä ki oto'tokatatsix: ⁴² Tük'ka, nitau'nots, ki kimatsissok'ipuaua: nitse'naki, ki kimat'tutukkokipuaua: ⁴³ Nitsi'pitappi, ki kimat'otokipuau: nimats'istotospa, ki kimatsistotosats'kokipuaua: nitokh'tokos, ki nitsitau'pi itai'okiakiopi, ki kimat'sipiskotokipuaua. ⁴⁴ Osto'auai ak'otümanistsiiauaie, Nin'a Tsanistsi'i kitsits'inopinan kitau'nots, ki kitse'naksi, ki kit'sipitappisi, ki kitokh'tokosi, ki kitsitau'pissi itai'okiakiopi kökstaikaw'kanistotösinan? ⁴⁵ Ai'akotümanistsiuax, kitau'munistopu au kanist'saiitupistutsipuai tuks'kumä inuxtsima amox, kimat'anistsistutomokipuaua. ⁴⁶ Ki am'oxi aksistupitappo'iau usk'sitauksistototspi: ki moköm'otsitappix akittappoiau usk'sipaitappiisinni.

26

¹ Ki itünistsiu, Jesus otaiksiste'poattosësts am'östs epo'awsists, itün'istsiuax otüksšinimatsax, ² Kitsksšinipuau aisto'küssi ksistsiku'ists ak'itsiuu passover, ki Nin'au okka'ii itaumüts'kau mők'itsiksistoxösi. ³ Omük'atoiapiekuax, ki aisinakix, ki matap'pix otsin'aimoauax itümitüpaumooiau sp'atoiapiekuün Caiaphas oko'aai. ⁴ Ki ai'sitsipsattseiau mők'anistokotsisimmiotoösaiaie Jesus, ki mők'itsenitösauaie. ⁵ Ki an'iau, pinits'tsis oye'tani itsiksisis'tsikui ökskakümüstsikiniau matap'pix. ⁶ Jesus otsitau'pissi Bethany, Simon leper oko'ai otsitsipsts'taupissi, ⁷ Ake'ua itoto'aie, ipa'tükkiu alabaster atuxak'sin puye' itsüp'patomaie, akai'inxkimasuaie, ki otau'yisaie itsita'suyinänmaie otokön'iaie. ⁸ Ki otüksšinimats'ax otsinīs'saxaie, itse'tükkiax, ki an'iau mauk'etsinikatopi? ⁹ Am'ok ipum'atotopi is'taiekekaiixkimasuopi, ki kım'atapsix is'tauokotauopiauaie. ¹⁰ Jesus otokh'tsimsi, an'istsiuax, kumauk'sauaiksixinouaiisiksix ake'ua ökh'siu nitapistutu'yipi. ¹¹ Ksësto'au, kımatapsix kitusk'sauopoksemokoaiu; ki nësto'a kimat'usksauopoksemokipuaua. ¹² Am'ok puye' nostüm'i otsita'suyinissi itsistuts'imaie mökitsopuiapistutuyissi nökitak'itsasi. ¹³ Kitau'munistopuau am'oi ökhs'itsiniksinni amianistan'istopi könüs'ksökkumä, am'ok, am'o ake'ua otap'istutsipi ak'ütanistomaie, mők'itüksinoösi. ¹⁴ Na'tsikoputsix, tuks'kumä, anıstau Judas Iscariot, itappo omük'atoiapiekuax, ¹⁵ Ki an'iu, tsanıstap'pi kitak'okokipuaii, ki nitakitüp'omutskau ksësto'au? Ki nitsi'tuyiauaie niip'pii ksix'ix'kimix. ¹⁶ Ki annik' itot'apsatsim mők'itamütskösaie. ¹⁷ Ke'tani küt'taikopütstsi, istotom'iksisis'tsikui, usksšinimats'ax itoto'iau Jesus, ki an'istsiauaie, Tse'a kit'stapa kök'sopuiapistutosinan kök'kitsoyisi passover? ¹⁸ Ki an'iu is'tapuk akap'ioyis, ki om'ümä nın'auümä anıstok', Nin'a, an'iu, nitsiksistsikum'i asttsi'u: koko'ai nitüs'ksinimatsax nitak'opoksoyimaiaiu passover. ¹⁹ Ki usksšinimats'ax manıstan'istopıax itan'isttutsımiıax; ki itso'pöütsistutsımiıau passover. ²⁰ Ki

otau'tökkusi, ipokitau'pimiuax na'tsikoputsix. ²¹ Ki otau'yisau, an'iu, kitau'münistopuau tuks'kümä ksësto'au kitakaumüts'kauki. ²² Ki eks'kaiikik'in'etökkiau, ki ikönau'mütüpanistsiauaie, Nin'a nësto'akats? ²³ Ki an'iu, annök okit'sis nitopoksistapimake mauok kos'i nitakaumüts'kauk. ²⁴ Nin'au okku'i itanists'itappo nitsin'awpi: ak'itüpokapiu annök' nïn'auök imüts'kauuök Nin'au okku'! Küt'taipokaiiuopi annök' nïn'auök, is'taökhsiuopi. ²⁵ Judas anni'isk itse'mütskaukisk, itüm'anistsiauaie, Nin'a nësto'akats? An'istsiauaie, kitan'i. ²⁶ Ki otau'yisau Jesus ito'tsimaie ke'tani ki itatsim'istutsimaie, ki itaumin'imaie, ki ikotsiu'ax üksinimats'ax, ki an'iu, Matsik', oyik'; am'oiuok nostüm'i. ²⁷ Ki mat'tuyiuuaie kos'i ki thanks ikotük'kiu, ki ikotsiu'ax, ki an'iu könai'simattok; ²⁸ Am'okauk nitsa'apün, mananists'etoksinni itüp'itsiu itsai'kimskau akai'tappix otsauum'itsitappiisuuuësts mök'sininisësts. ²⁹ Ki kitan'istopuau nimatakütsimattopa am'ok müniokke sauomo'pokitsipstsimattominaniki manis'si nin'a ots'innaïssinni. ³⁰ Ki otinik'sau natoï'niksinni itüp'süxiau nitum'moyi Olives. ³¹ Jesus itüm'anistsiuax, nësto'a kitak'okönüsskïmskükïpuau annok'ä koko'ikä: tük'ka, sïn'aip, nitak'auaiakiau annök' üsk'skümüuök emük'ikinax, ki ot'omükikïnauäsinna isto'mükikïnax aküneto'iau. ³² Aiksistatsipuau'eniki kitakitüpotoma'topuau Galilee. ³³ Peter an'istsiauaie, iküm'okönüstsskïmskükïssau ksësto'a, nimat'akïstsskïmskükïpa. ³⁴ Jesus an'istsiauaie, kitau'münïsto, Annok' koko'ik otsauomit'awkkumsi nipuau'ä nioks' kai kitakani kimatsksïnok'ipa. ³⁵ Peter an'istsiauaie ökskakümopoks'eniop, nimat'akanipa kimatsksïnopa; neto'ï ikönau'aniiax üksinimats'ax. ³⁶ Jesus itümitüpopokomiuax Gethsemane an'istop, ki an'istsiuax otüsksinimatsax, annom' stau'pik, nitakittappo omim' nökitüt'tsimoiikasi. ³⁷ Ki mat'tuyiuax Peter, ki Zebedee otsïstok'ïokuyix, ki itaumütüpiikik'in'etukki ki itau'mütüpeikapitsitau. ³⁸ Itüm'anistsiuax nitsitüpiikikïnetukki e'ïnsinni: annom' stau'pik, ki ök'itüskskatükkiop. ³⁹ Ki pa'tsiïstüpaatsiuax, ki isstokopi'u ostoksis', ki itüt'tsimoiikau ki an'iu, Nin'a, iküm'okotsitstssi am'oi kos'a ünnianistis'tüpipotoössi; nimatakitsitan'ats, ksësto'a kitak'itsitan. ⁴⁰ Ki matskitoto'ax otüsksinimats'ax, ki ikon'oyiuax oto'kaniax, ki an'istsiauaie Peter, Awx'ats? Kiküttaukotüskskümmokipa tuks'kai itai'ksïstksikumiopi? ⁴¹ Mokök'etsik ki a'tsimoiikak, kökstaitsipissuai issaks'ksïnüksinni; sta'aw itsitsi'tatomaie ki ix'isakuyi matsi'uat. ⁴² Ki mats'istapu ki itüt'tsimoiikau, ki an'iu, Nin'a, am'oi kos'a sauomot'aïsimmieniki sauomïs'tüpipotomokeniki, kitak'itsitan. ⁴³ Ki mat'oto ki mat'okonoyiuax otsok'asax: tük'ka issoksim'au oöps'puauax. ⁴⁴ Ki itskïtsiuax, ki mats'istapu, ki nioks'kai itüt'tsimoiikau, ki netoi' au'aniu. ⁴⁵ Itüm'itotoiax otüsksinimats'ax ki an'istsiuax okak' annok, ki issik'sïstksikok: sat'sik asttsiu' itai'ksïstksikumiopi, ki Nin'au okku'i itüp'aumütskau sauum'itsitappix otsu'auësts. ⁴⁶ Nipuak', ökittäppau'op: annök' nitakaumüts'kauök asttsiu'. ⁴⁷ Ki otsa'kiaie epuyïssi, Sat'sik, Judas, na'tsikoputsix tuks'kümä ito'to ki akai'tappix ipokom'iauaie inus'stoanix ki söksis'tsïsts ipa'tükkix, itototoiau omük'atoiapiekuax ki matap'pix otsin'aimoauax. ⁴⁸ Ki annök' imüts'kauökaie ikotsiu'ax apsto'sinni, ki an'iu, annök'

nitak'sinnauskippauõk, an'nõkauk: mi'eenok. ⁴⁹ Ki ikõm'itoto Jesus, ki aniu, Hail, Nin'a; ki itsin'nauskippuaie. ⁵⁰ Ki Jesus an'istsuaie, Napi'ä, kumauk'sipuksipuksiks? Itümitoto'iauaie ki een'iauaie Jesus, ki mat'tuyiauaie. ⁵¹ Ki sat' sit, anniks'isk ipokom'iskaie Jesus, tuks'küma itsitüpikins'tsakuiaie otsin'usstoan itsau'tuyiauaie, ki sp'a'toiapiekuun tuks'kümi otap'automok ot'auaiakiokaie, ki kõk'sinimaie okhtok'isaie. ⁵² Jesus itüm'anistsuaie, kitsin'usstoanä otsits'tsipi isttsi'is; anniks'isk matap'pixk mat'tuyixk inus'stoan, inus'stoan itax'enittaiou. ⁵³ Kit'stapa nõküttokotsitüp'atsimoiikani nin'ä, ki annok' nõk'okuyissi otsitsksistsikoputsix legionix otatsim'otokatatsix? ⁵⁴ Tsa akokototümunistsistutsipa natois'naksists, mõk'itünistsissi? ⁵⁵ Neto'ik itai'ksistsikumioipik Jesus an'istsiuax akai'tappix, kiküt'anistsipuksipa'akipuaia kanist'sitappopuaia kõmos'iepitsi annok' pa'tükkiuõk inus'stoax ki söksis'tsists, kõk'otoksui? Anis'tsiksistsikuists kitopokau'pimopuaia omük'atoiapioyis kõküksinimats'opuaia ki kimatseen'okipuaia. ⁵⁶ Ki am'ostsk ikõnai'stutsipi mõks'enüpanistosau prophetix osinak'suauests. Ikõnüksinimatsax itüm'skittsijau ki ai'tsimmutaiou. ⁵⁷ Ki anniks'isk een'ixkaie Jesus itüp'ipiauaie Caiaphas, sp'atoiapiekuun, itomoi'piawpiaia ai'sinakix ki omüks'imix nin'ax. ⁵⁸ Ki Peter piaapüsitüpa'tseuaie sp'atoiapiekuun oko'ai, kiitsipim' ki ipokau'pimiuax ap'otükkix mõkitokõnai'nisi. ⁵⁹ Annok', omük'atoiapiekuax ki omüks'imix nin'ax ki ikõnau'kõkitsimax, istüp'iksistapenüpanissinni ap'satsimiau mõks'enitõsauaie Jesus; ⁶⁰ Ki matokonim'axau; otsito'tosax akai'tappix aiksistapenüpanix, matokonim'axau. Sako'okhtsim ito'toiaia na'tsitappiix ai'tapksisenüpanix, ⁶¹ Ki an'iaia, am'o nin'au an'iu nitokot'opüksinip Ap'istotok'iuä otatoi'apioyis ki nitokot'sokapistutsip nioks'kai ksistsiku'i. ⁶² Ki Sp'atoi'apiekuun itsipuaia, ki an'istsuaie, kitakstaie'puyipa? Tsanistapiu'a am'ox kitse'nüpanipiaia? ⁶³ Ki Jesus matsepuyiu'ats. Ki Sp'atoi'apiekuun mat'anistsuaie, kita'tauünisto Äp'istotokiaia ipai'tappiuaia, kõk'aniksinnan iküm'ümeniki Christ, Ap'istotokiaia okku'i. ⁶⁴ Jesus an'istsuaie, kitsemüniani; ki kitan'isto sako'okhtsim kitaks'inoauai'ini Nin'au okku'i, otsitau'pissi otümap'sinni istset'otsisi ki umutsipuk'sipusi Spots'im istsisoksis'tsikuists. ⁶⁵ Sp'atoi'apiekuun itümai'pinotsimests otsistotos'ists ki an'iu, itüpepo'atomaie Ap'istotokiaia; nitak'otsikipinana stsik'ix e'өнүpanix? Sat'sik, kikai'okhtouau oksis'tapinikõttsimani. ⁶⁶ Tsa kit'stapuaia? An'iaia, mõks'einsi. ⁶⁷ Itüm'itaisokuttüttsiauaie ostoksis'aie, ki oto'auests itsitauaiak'iauaie: ki stsik'ix omi'tsirikinstspuauests itsitauaiak'iauaie. ⁶⁸ Ki an'iaia, ksesto'a Christ e'өнүpanikinana, Tükka' kitauaiak'ioka? ⁶⁹ Annok' Peter sauauts'im itau'piau, istokitsim'i pistots'im: ki ake'kuun itoto'aie, ki an'iu, ksesto'a kitopokom'au Jesus Galilee istsitappim'i. ⁷⁰ Ki paiot'anistsiuax matap'pix nimatsksinoau'ats nimatsksinipa kitan'ipi ⁷¹ Ki otsitüp'süxsi kitsim'iapioyis, stsik'i ake'kuun nan'nuyenaie ki an'istsiuax anniks'isk matap'pixk itau'pixk, ani'o nin'au noküt'opoksimuaie Jesus, Nazareth istsitappim'i. ⁷² Ki mata'toünüu, ki an'iu, nimatsksin oau'ats nin'au. ⁷³ Ki otai'pistsiksissüm mosi anniks'isk itai'puyixk

itoto'iauaie, ki an'istsiauaie Peter, E'müniu, ksęsto'akauk tuks'küma: kitse'poawsists kitse'ęnųpaniki. ⁷⁴ Itųmaumütųpipako'sinėpuyiu, ki itaumütųpųtau'ünü, nimats'ksnoau'ats nin'au. Ki nipuau'ą sokit'okumiu. ⁷⁵ Ki Peter įksnįm'iaie Jesus ote'poawsinniaie, annik' itanįs'tsiauaie, otsauomokh'kumsi nipuau'a nioks'kai kitak'ani kimatsksinokįpats. Ki itsųx'iu, ki itsok'auasainiu.

27

¹ OTAP'INÖKKUSI, kőnau'mükatoiapiekuax ki matap'pix otsin'aimeoauax itųp'okőkitsįmaiaiu Jesus mők's'enitősauaie; ² Ki otaįįksipįstősauaie, itųnistųppį'iauaie, ki itųp'aumųtskaiauaie Pontius Pilate, anni'įsk nįnai'įsk. ³ Judas, anni'įsk otse'mųtskaukįsk, otsinno'ősaie, otanįs'sax mők's'einsi, itsisauai'tsiau, ki mat'skittotsįpotuyiuax omük'atoiapiekuax ki omüks'imix nįn'ax nįip'pix ksįxįx'kįmix, ⁴ Ki an'iu, nikai'sauumitsitappi nitse'mųtskatop mokőm'otsaapųnni. Ki an'iau, Tsaņįstappi nitokanįstappikiųpan'a? Ksęsto'a kitak'satsip. ⁵ Ki itsipsts'įstųpapiksįstsiauaia ksįxįx'kįmix omük'atoiapioyįs, ki itsįs'tapu, ki itsiko'kőpsiu. ⁶ Ki omük'atoiapiekuax mat'tuyiauaax ksįxįx'kįmix, ki an'iau, matőkhsiu'ats ok'itsųppitsősau atsįm'isokaiįs, tųk'ka aa'ųnni ipum'attomiau. ⁷ Ki itau'kőkotomotseiaiu ki itopum'attomiau potter otsin'sįmman, pie'tappix mok'itstsősau. ⁸ Ūn'nikaie itųsks'unnįstainikőttop a'apųnni įtsin'sįmman. ⁹ Itųmeęnųpanįstomaie annik' otan'ipikaie Jeremy prophet, ki an'iu, Ki mat'tuyiauaax nįip'pix ksįxįx'kįmix, umutopum'attopiaie annők' Israel itųniau ūnni mőknanįstsįxkįmasi; ¹⁰ Ki itopum'attomiauaie potter otsin'sįmman, nanįstųn'ik Ap'įstotokia. ¹¹ Ki Jesus paio'tsipuyimuaie, nįn'aii; ki nįn'auą ai'sųppoottsatsįsuaie, ki an'iu kikųtam'įpa Jews otsin'aimeoauai? Ki Jesus an'įtsiauaie, kitan'i. ¹² Ki Omük'atoiapiekuax ki omux'įnax ote'ęnųpanįstősauaie, matsepuyiu'ats. ¹³ Pilate itųm'anįstsiauaie, kikųttaisauokhtoau'axau akauo'yi kitse'nųpanikoįsts? ¹⁴ Ki tuks'kai epo'awsįn matanįstsiu'atsaie; ki Nįn'auą eik'skajetųkkįu. ¹⁵ Annok' oye'tani nįn'aua itųksaipotoyiauaie tukskųm'i eęn'naii ot'statauaie matap'pix. ¹⁶ Annik', nannan'attsiaiu tuks'kümi eęn'naii, Barabbas an'įstau. ¹⁷ Ūn'nikaie otokőnau'moősax, Pilate itųnįs'tsiauaia, Tųkka' kit'statauaie kők'sipotomosuai? Tsőktau Barabbas, tsőktau Jesus, annők' anįstauők Christ? ¹⁸ Tųk'ka įksnįm'iaie umutiksįssat'siuősau, itaumųts'kau. ¹⁹ Otsitau'pįssi okők'itsįmani įstsiso'pőtšįs, otokem'an itųpųt'okőktsiauaie ki an'įtsiauaie, pinotokanįstappikit om'ą mokőm'otsitappiua: tųk'ka akauo'ięsts nit'okuyipists pu'inasįsts ni'papaukanįsts annok' ksįstsiku'ik, osto'i itots'tsięsts. ²⁰ Ki omük'atoiapiekuax ki omųx'įnax eikakįmattsiauaia matap'pix mők'aukőmőnistősauaie Barabbas, ki Jesus mők's'eįnsaie. ²¹ Nįn'auą an'įtsiauaia, Tųkka' na'tokųmix kitstatauaia kők'sipotomoősuai? An'iau Barabbas. ²² Pilate an'įtsiauaia Tsa nitakųnnįstutoau'ats Jesus, anįstauők Christ. Ikőn'auanįstiauaie, ūnnianįstauai'įstais. ²³ Ki nįn'auą an'iu, kumauk'anįstauaisksįks? Tsaņįstapiu'ąts otsaum'itsįstutųksįnni? Ki akauo'yi itsokse'puyiaiu ūnnianįstauai'įstais. ²⁴ Otsįnįs'si, otsau'otokanįstappikįssaie, ki otaį'akitstsįssi ašįnata'pii

ito'tükkiu okke', ki itüs'ts'immiu otsipot'aipuyimösx matap'pix, ki itüniu', nimat'ototoimoko'ä am'o moköm'otsitappiaä otsa'apünni: ksësto'auä sat'sik. ²⁵ Itümökönai'puyiau matap'pix, otsa'apünni ünnianistots'tsisaie nëstün'an ki no'kosinanix. ²⁶ Itümipo'tomoyiuaux Barabbas: ki otai'ksististsipisösaie Jesus, emüts'kaiuaie öksiksış'toxösaie. ²⁷ Ninauä otseënnakem'ix itüp'ip'iauaie Jesus itoköno'paupi, ki itokönaumoi'piiua eën'nakex. ²⁸ Ki itsau'tomoyiauaie otsistotos'istsaie, ki mawks'isokösimi itsüps'kaiauaie. ²⁹ Otai'amitsinissau ksissüistsümmoköni, itsis'tsümmokiauaie ki apai'i itstom'iauaie onet'otsisaie: ki auanaukopistuksis'aköttisiauaie, ki ai'ksistapanistsiauaie, ki an'iau, Hail, Jews otsin'aimoauai! ³⁰ Ki ai'sokotuttsiauaie, ki matsimiau apai'i ki otokön'iaie itsitau'aiak iuaie. ³¹ Otai'ksistsiksistapanistüsuaie, asso'kösimi itsauts'imiauaie, ki otau'ütsisokösimaie itsüps'kaiauaie, ki itsitap'ip'iauaie mök'auaiistasuaie. ³² Ki otsüks'au, ikonoyiauaie nün'aii Cyrene itsitappim'i, otsinikösim Simon: išskuopa'atsiauaie otauai'staksin, ³³ Ki otsito'tosau Golgotha an'istop, itokisasiik, müksiknükotokönik, ³⁴ Ikotsi'auaie moksimatossaiiai'istsipoku'yi ki gall ipa'sokasuyinimiauie: ki otüt'totsisaie, mat'skaksimattom'atsaie. ³⁵ Ki itau'aiistaiiauaie, ki otsistotos'ists, ki aiaketotsipiests, itsi'kötsotsiësts: möks'eënüpanistosai annik' otan'ipik prophet, itai'aketotsipiësts nitsistotos'ists ki itsi'kötsopnaaiua. ³⁶ Ki ito'piiua ki üs'sümmiiauaie annim'; ³⁷ Ki itstom'iauaie otokön'i spots'i ksis'tapanissinni sinaip', Am'ok Jesus, Jews otsin'aimoauai. ³⁸ Na'tsitappix kömos'iepitsix ipauai'istauax tuksküm'i onet'otsisi ki stsik'i otse'aksissautsis. ³⁹ Ki anniks'isk itsits'skuixk au'kapsitsipsattsiauaie, ki auauükia'pixiau, ⁴⁰ Ki an'iau ksësto'a annök' ipüxin'ımök omükatoi'apioyis, ki nioks'kai ksistsikuists itsiksist'apistutsimök, kömotse'piosit. Iküm'ümeniki Ap'istotokuia okku'i inisa'atoat auai'staksin. ⁴¹ Neto'i omük'atoiapiekuax netoi'nitaiksistapanistsiauaie, kiai'sinakix ki omüx'ımix ipokaniaua, ⁴² Kömotse'piuax stsik'ix ki matokotsikömotsepiosiu'ats. Ikümüm'issi Israel otsin'aim, ünaniistsinnisa'atos auai'staksin, ki nitakamai'tauunan. ⁴³ Au'maituyiaue Apistotoki'i: annok'ünnianistsikömotse'piösaie, maksinan'attüsaie: tük'ka iüniu', nësto'akauk Ap'istotokuia okku'i. ⁴⁴ Kömos'iepitsix ipok'auaistapixk neto'yistsk noküsitüp'apiximiauësts okhpe'kists. ⁴⁵ Nau'yi itai'ksistsikümiopi konüs'ksökkumä itüp'skinatsiu piksu'yi itaiksistsikumioipi. ⁴⁶ Ki otsipik'susi itai'ksistsikumioipi, Jesus aisokse'puyiu. Ki itüni'u, Eli, Eli, lama sabachthani? Annik' ito'kisasiik, Nitap'istotokim, Nitap'istotokim, kumauk'skikiks? ⁴⁷ Stsik'ix itai'puyixk, otokh'tsımsau', an'iau, Am'o nınau nan'niköttšiauaie Elias. ⁴⁸ Ki tuks'kümä itauks'kasiu ito'tukkiu ai'ksippuyinip, ki ito'kımiaue itsipoku'yi, ki itstom'aie apai'i, ki ikotsiu'aie möksimattossaiiai'i. ⁴⁹ Stsik'ix an'iau, ki'ka, ök'satsip maks'ikümpuksipusi möksikömotse'piisaie. ⁵⁰ Jesus ota'atsoksepuyissi, itaumüts'kaiuaie Sta'aw. ⁵¹ Ki Sat'sit, omük'atoiapioyis itsi'koksok'iakiopi ai'aketsinikau, spots'im itots'ipinikau; ki ksök'kumä itsi'papuyiu, ki ok'otokskuists ai'aketopiiua; ⁵² Ki a ken 'i man ists kau'opiua; ki atsim'six anniks'isk ai'okaxk akaiëm ostüm'ouaësts itsipua'ax, ⁵³ Ki ota'atsipuaawi

Jesus, itsux'iau aken'imanists, ki itüp'ipimiau atsímakap'ioyisi, ki otsínok'oaiau akai'tappiix. ⁵⁴ Annok' eénakin'au'ä, ki otopokom'ixk, otopoküs'satükkimaxk Jesus, otsínno'ösau ksök'kumi otsi'papuyiisi, ki otsínis'sau annists'isk istutsip'istsk, eks'kaikopumiau, ki an'iau am'o emün'iümüi Ap'istotokiua okku'i. ⁵⁵ Ki akai'tappix akex' pie'tsi itüs'sümmiauaie, anniks'isk itotopokiua'ixk Jesus Galilee, ki apotomoyiixkaie: ⁵⁶ Ki ipokom'iauaux Mary Magdalene, ki Mary, James ki Joses oksis'toauaii, ki Zebedee okku'ix oksis'toauai. ⁵⁷ Otau'tükkussi, akotsin'auä Arimathæa itsitappim'i anistau Joseph, ito'to, tuks'küma Jesus otüsksinimats'aie: ⁵⁸ Itappo' Pilate, ki iköm'önistomaie Jesus stüm' i aie. Pilate itümün'iu mökaumütskatosaie mostüm'i. ⁵⁹ Ki Joseph otots'issi mostüm'i, itsisso'monimaie ksix'istokh'aipistsi, ⁶⁰ Ki itsipststotomaie otauüt'sinani aken'iman, maniu'aie, annik' itatün'ipik ok'otokskui: ki omük'okotoki itüp'auapümüaie aken'imani istokitsim'i, ki itsistapu. ⁶¹ Ki Mary Magdalene, ki stsik'i Mary, itotau'piauaie aken'imani. ⁶² Ki annik' ksistsiku'ik otökhs'apistutosau, mat'apinökkusi, omük'atoiapiekuax ki Pharisees ikönitoto'iauaie Pilate, ⁶³ Ki an'iau, Nin'a, nitüsksksinipinan om'ä ai'pistsiksistutükkiua otan'ipi, otsakiaitap'piisi, nioks'kai ksistsiku'i nitak'aatsipuu. ⁶⁴ Anit' ökhs'istutsiss'i aken'imani nioks'kai ksistsiku'ists, otüs'ksinimatsax mökstai'sepiotosax, mökstai'kömosai'isax, mökstai'anistosauax matap'pix, ük'aipuu: ki sako'ipatsistutüksinni aks'istüpskits top matom'ipatsistutüksinni. ⁶⁵ Pilate an'istsiuax mattok'au eén'akex; is'tapuk, mi'istutsik. ⁶⁶ Ki itappo' iau, ki mi'istutsimiau ake'niman, isksküm'iauaie ok'otoksök'h'sepistan, ki istsi'iauaie eén'akex.

28

¹ ISSIK'SİSTSIKUYII ksistsiku'i otai'ksiuosaie, otaumütüpapinök'kusaie issik'atoiksistsikui, Mary Magdalene ki stsik'i Mary itoto'iau möks'iniisau ake'nimani. ² Ki, sat'sit, ksök'kumä ai'papuyiu: tük'ka Ap'istotokiua oto'tokatatsis spots' im itsinnisso'iinai, ki ito'to ki matskoap'imiauaie ok'otoksokh'sepistan ki itop'aiuaie. ³ Ostoksis'si netoinitai'natsuaie popos'ists, ki kii'ksistotosiu neto'i kon'skui: ⁴ Ki üsks'katükkix stun'noyiauaie, ki ai'papuyeian netoi'nitsiauaie enix'. ⁵ Ki oto'tokatatsis an'istsiuax a kex', piniko'puk; nits'ksinip kitap'üssümmauau Jesus annök' kaiis'toksauök. ⁶ Matsinakuaiem'ats: tük'ka, ük'aipuu otan'ipi. Puk'sipuk, sat'sik otsit'sipi Nin'ä. ⁷ Ki kipi'tappaok, ki anistok'ax otüs'ksinimatsax otse'insinni ükaipua'atomaie; ki, sat'sit, kitse'tomomattaak Galilee; omim' kitak'itsinnoauau: sat'sik, kikau'anistopuu. ⁸ Ki itsikip'istupaatomiauaie ake'niman ai'kopumau, ki eks'kaetametükkiau; ki auks'kasiau mokitots'ipotosauaie otüs'ksinimatsaxaie otse'pawsiniaie. ⁹ Ki otsitappo'sauax mökitsinnikoösauax otüs'ksinimatsaxaie, süm'mis, Jesus ito'tatsemiauaie ki an'istsiuax All hail! Ki ito'toiauaie ki ein'imiauaie oköt'sistsaie, ki ita'tsimmimmauaie. ¹⁰ Jesus itüm'itünistsiuax, Pinikopuk; mis'tapuk, anistok'au nix'okoax mök'ittapposau Galilee, ki omim' nitak'insinokiaua. ¹¹ Annok' otsa'kiaitapposau, süm'mis, stsik'ix üsks'katükii itoto'iau akap'ioyis, ki aitsin'nikoyiauaie omük'atoiapiekuax

nitap'ii. ¹² Kiotokõnau'moõsau ki omũx'ĩnax otokõnai'puyĩsau, ikotsi'auax eẽn'akex akaiẽm'i itawk'pumaupix, ¹³ Ki an'ĩstsiuax, ũnnik' otũs'ksĩmĩmatsax nitsa'kiaiokasĩnan, sepioto'iax ki itsikõmos'attsiauaie. ¹⁴ Ki nĩn'a okhtsis'saie, nitaksemũnan ki kitakitsikõmotse'piopĩnan. ¹⁵ Mat'toyiauax itawk'pumaupix, ki otsksĩnimatseipuauaiax iia'tutsĩmiau ki annik' anĩssĩn'nik Jews sa'kiauanĩstomiax. ¹⁶ Nitsi'koputsiax otũs'ksĩnimatsax itappo'iax Galilee nitum'mo, Jesus otan'ĩstopi. ¹⁷ Ki otsĩnno'õsuaaie itatsĩm'mĩmmiauaie: ki stsik'ix sai'etũkkiax. ¹⁸ Ki Jesus ito'toax ki a'ĩsĩsĩpsattsiax, ki an'ĩstsiuax, kõnau'tũmappsinni spots'im ki ksõk'kum nit'okoko. ¹⁹ Ũn'nikaie, is'tapuk, isksĩnimats'okau kõnau'mianĩstsitappii, ũs'tapĩnokau ninikõt'tokẽsts otsĩn'ikõsĩmẽsts kĩn'un, ki okku'i, ki atsĩm'istaaw: ²⁰ Isksĩnimats'okau mõk'satsĩsauẽsts kĩtan'ĩstopuauẽsts; ki sat'sit, kitũsks'opoksemopuau anĩstsiksĩs'tsikuĩsts aiksĩuo'si ksõk'kum.